DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 193. SZÁM. Debrecen, 1938 augusztus 28 vasárnap ÁRA 24 FILLÉR.

ELSZÁMOLVA

A bledi terv

Az elmult héten, a kormányzói pár és a magyar államférfiak ragyogó németországi fogadtatása mellett is, az ország közvéleményének érdeklődéséből kijutott Blednek, a legutóbbi kisantant konferencia színhelyének, mely a róla elnevezett egyezményről vált nevezetessé. — Az egyezmény szót ugyan még korai használni, mert éppen Imrédy miniszterelnök mutatott rá nyilatkozatában igen szabatosan, hogy Bledben nem kötöttek végleges megállapodást, hanem csak az ilyen megállapodásra irányuló szándék és megállapodás nyers alapvázlata került közlésre.

A bledi közleményben a kisantant államai elismerik Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát. Már most, ha ezt a tényt nézzük, nem szabad elfelejteni, hogy itt csak egy formális dologról van szó, mert a való élet már régen elmosta azoknak a tiltó rendelkezéseknek hamis »jogalapját«, melyből a trianoni szerződés ide vonatkozó záradéka megszületett. — Hogy a formális elismerést végre elérhettük, az kétségtelenül annak a szívós és az igazságon alapuló tevékeny külpolitikának köszönhető, melyet az illetékes magyar kormányférfiak folytattak. Legnehezebb helyzete az egyenlő jogok kivívásában Magyarországnak volt, nem csoda, hogy sorrendben az utolsók voltunk, kiknek ezt a jogát elismerik. A fegyverkezési egyenjogúság kérdése tulajdonképpen már ott eldőlt, hogy az úgynevezett »győztes« hatalmak sehogyan sem akartak a leszerelés útjára térni, mintahogy a békeszerződések idején megígérték és amivel megokolták a tiltó rendelkezéseket. Egyik oldalon állig fegyverkezett államok, másik oldalon a végletekig leszerelt országok, olyan irtózatos aránytalanságot mutattak, hogy ez a helyzet megosúfolt minden jogot és igazságot, következésképp tartósan ez az állapot fenntartható nem volt. Hogy a legtermészetesebb jogért is annyit kellett harcolnia Magyarországnak, az mutatja, hogy mennyire kivételes nehéz helyzet nehezedett reánk. Mintahogy ezt az országot csonkították meg legjobban, mintahogy a mi testvéreink közül szakítottak el a legtöbbet, úgy a legnehezebb volt elérnünk az önálló független országok legtermészetesebb jogát, az egyenlő önvédelmet.

De ime most végre elértük. Nem kegyből jutottunk hozzá, nem valami lealázó módon értük el jogunkat, hanem olyan úton, mely megfelel nemzeti szuverénitásunknak, a magyar önérzetnek. Magyarország és a kisantant államok közötti közeledés egyik előfeltétele volt a fegyverkezési egyenjogúság elismerése, de természetesen ezzel a formális dologgal nem elégedhettünk meg. Éppen ezért — mint Kánya külügyminiszter precízen felsorolta nyilatkozatában — »**teljesen tiszta összefüggés áll fent egyrészről a fegyverkezési egyenjogúság és a fegyveres erőszakról való lemondás, másrészről a magyar kisebbségek jogainak védelme között**«. Elképzelhetelen volna is, hogy tovább tartson elszakított véreink üldözése. **Az elcsatolt területek élő magyarság jogainak érvényesítése egyenesen elengedhetetlen feltétele annak, hogy normális viszony fejlődjék ki a szomszédállamok és Magyarország között.** A magyar nemzeti közvélemény teljes egyhangúsággal és odaadással áll a magyar kormány mögött mintahogy közel két évtizedes követelmény, hogy elhatározó és döntő lépések történjenek az elszakított testvéreink védelmére.

Most ennek az ideje is eljött. — E követelés mögött egy területileg kicsiny, de súlyban, erőben és tekintélyben megnövekedett ország áll. Erőink fogyatékosságát növeli az **erkölcsi fölény** és az a tény, hogy nem állunk már társtalanul a világban. **Magyarország külpolitikai súlya állandóan növekedőben van és örömmel látjuk, hogy a kormányzó és a magyar államférfiak németországi látogatása ezt a súlyt és tekintélyt mennyire növelték a világ szemében.**

Az idő nekünk dolgozik, az **igazság malma pedig, ha lassan is, de biztosan őröl.** Megőrli azt a sok igazságtalanságot, méltánytalanságot, hamisságot és gyalázatot, melyet Magyarországgal szemben elkövettek, mellyel a becsületes magyar népet sujtották. Teljes joggal mondhatta a Kormányzó urunk, hogy »**szerte a világon végre tisztulnak a felfogások és biztosan halad előre a nézetek revíziója**«. A nézetek revíziója pedig maga után kell hogy vonja **a világtörténelem legnagyobb igazságtalanságának revízióját.**

—o—

Horthy kormányzó és a magyar államférfiak hazaindultak Németországból

A kormányzói pár ragyogó fogadtatása és búcsúztatása Nürnbergben — A kormányzó dunai gőzösön, a miniszterek különvonaton térnek vissza Magyarországra

Nürnberg, augusztus 27. *A kormányzó különvonata reggel 9 óra 15 perckor Nürnbergbe érkezett.*

A nürnbergi pályaudvar boltívét friss zöld fenyőgallyakkal fedték be aranykoszorúval övezve és a zöld fal közepén a magyar címer kézzel faragott képe volt látható. A pályaudvarral szemközt 400 méter hosszúságban állanak a díszszázadok zászlókkal és zenekarokkal. A díszszázadok előtt bibor szőnyeg fut az elvonuló kormányzó számára.

Reggel kilenc órakor érkezett meg *Hess*, a vezér helyettese vezérkarával, majd sorban megérkeztek *Szabó György* müncheni magyar főkonzul, *Pfaller Róbert* nürnbergi magyar konzul, *Liebel* főpolgármester, valamint a katonai, polgári, állami és párthatóságok vezetői.

Tetőfokra hágott az izgalom az érkezés előtti pillanatokban. Egyszerre kürtjel harsant fel és *néhány pillanat mulva megjelent a pályaudvar kijáratánál Horthy Miklós kormányzó alakja Hess vezérhelyettes kíséretében.* A kormányzónét *Hess* miniszter felesége és *Schuster* altengernagy kísérte. A kormányzóné mögött *Streicher* nürnbergi tartományi vezető és a védőosztagosok főparancsnoka haladt.

Amikor a kormányzó a díszszázad elé ért, a zenekar a magyar Himnuszt játszotta, mire ezernyi magyar zászlócska lendült levegőbe. A kijárattól balra állottak a nürnbergi magyarok, akik lelkesen éljenezték a kormányzót.

A kormányzó a katonai kíséret tel elhaladt a kivonult díszszázadok tisztelgő sorfala előtt, majd gépkocsiba szállt és elhagyta a pályaudvart.

A gépkocsisor az utakon sorfalat álló nürnbergi lakosok szakadatlan ünneplése közben ment a Burgba, ahol *Epp* lovag, birodalmi helytartó köszöntötte a vendégeket.

Tizenegy órakor indult el a kormányzói pár — Horthy kormányzó Hess miniszter, a kormányzóné pedig Epp birodalmi helytartó kíséretében —, Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Rátz Jenő honvédelmi miniszter, valamint a kíséret a város megtekintésére. A gépkocsisor a Burgból elindulva elsőnek Dürer Albert házához hajtatott, majd a művészi képeiről híres Lorenz-templomot tekintette meg. Innen a magyar vendégek a Germanisches Museumba mentek.

A kormányzói pár hosszasan időzött a múzeumban, majd *a városházára hajtatott, ahol Liebel, Nürnberg város főpolgármestere fogadta Horthy Miklós kormányzót és feleségét, valamint a magyar államférfiakat.*

A városháza egyik termében a magyar vendégeknek frissitőket szolgáltak fel. A városháza megtekintésével véget is ért a látogató körút.

Ragyogó búcsúztatás Nürnbergben

Nürnberg, augusztus 27. Horthy Miklós kormányzó feleségével, Imrédy miniszterelnökkel, Kánya külügyminiszterrel, Rátz honvédelmi miniszterrel, valamint a kíséret tagjaival szombaton délután elutazott Nürnbergből. A pályaudvart ez alkalomra teljesen átalakították. *A nyugati csarnokot*

Szeptember hó 3-án, mához egy hétre megnyilik a Tiszántuli Ipari Kiállitás és Árumintavásár!

Kombinált villamosjegy, mely a ki- és beutazásra jogosit, 80 fillér, belépőjegy 50 fillér, gyermekeknek, katonáknak 30 fillér.

Standard rádio
ELINDULT DIADALUTJÁRA!

IDEAL
negyteljesítményű
kétcsöves rádió
VARÁZSTUKÖR – BUDAPEST 5
NYOMÓGOMBOS BEÁLLÍTÁSA –
EGYGOMB KEZELÉS
„IDEAL" váltóáramra
„IDEAL U" egyen- és váltóáramra

SUPER 39
négycsöves luxus villányvevő
A HANGERŐ ÉS HANGSZÍN OPTIKAI BEÁLLÍTÁSA – ÖNMŰKÖDŐ FADING SZABÁLYOZÁS – CSENDES HANGOLÁS – ÖNMŰKÖDŐ, FÉNY MUTATÓ VÁLTOS ÓRIÁS SKÁLA
„SUPER 39" váltóáramra
„SUPER 39 U" egyen- és váltóáramra

SUPER SUPER
• rádiók rádiója
AUTOMATIKUS HANGOLÁS NYOMÓGOMBBAL, TETSZÉSSZERINT KIVÁLASZTHATÓ ÁLLOMÁSOKRA – SZABADALMAZOTT KISZÉLESÍTETT ROVÓ HULLÁMSÁVOK – LENDKERÉKES VILLÁMGYORS HANGOLÁS – TELJES FADING KIEGYENLÍTÉS

Bemutatja
Földes Sándor
Püspöki palota

arany kárpitos baldachinná készítették ki. A pályaudvar előtt négy órakor kezdett gyülekezni a belát-hatatlan tömeg, amely kezében magyar és német zászlókkal várta a magas vendég érkezését. Háromnegyed 6 órakor harsány vezényszavak hangzottak el, a zenekar a magyar Himnuszba kezdtt, *a város falán pedig 20 középkori ruhába öltözött harsonás a díszjelet fujta.*

Az érkező kormányzói pár tiszteletére a tömeg lelkes éljenzésben tört ki, amikor a kormányzó Hess vezérhelyettes kíséretében kiszállott a gépkocsiból és ellépett a díszszázad előtt. *Amikor a kormányzó a tömeg lelkes éljenzése közben a 400 ember hosszú arcvonal végére ért, a kormányzóné is megérkezett Hess feleségének kíséretében. A birodalmi miniszter a pályaudvar előtt hatalmas piros csokrot nyujtott át Horthy Miklósnénak, aki ezután kíséretével a pályaudvarra ment. A kormányzó a pályaudvar bejáratából megfordulva mégegyszer köszöntötte a lelkesen éljenző és mámorosan ünneplő tömeget.* Ezután elbeszélgetett a búcsúzására megjelent német előkelőségekkel, majd elbúcsúzott tőlük és beszállott a Turán külön termeskocsiba.

A miniszterek is elbúcsúztak a német előkelőségektől és felszálltak a különvonatra. A kormányzó az ablakban mosolyogva köszönt el a vezér helyettesétől és a kísérettől. Hat óra tíz perekor a pályaudvar környékén felsorakozott tömeg újabb üdvrivalgása között elindult Nürnbergből a kormányzó különvonata, mely *az eredeti tervtől eltérően nem Passauba megy, hanem Linzbe, ahová éjjel fél 12 órakor érkezik meg.*

A Zsófia termesgőzös, mely a kormányzói párt hazaviszi, a Duna magas vízállása miatt nem tudott Passauba feljutni és ezért Linzben várakozik a magas vendégekre. Reggel 10 órakor száll át a kormányzói pár legszükebb kíséretével a hajóra. *A miniszterelnök és a miniszterek az eredeti tervnek megfelelően Linzből különvonaton térnek vissza Magyarországra.*

Vígszínház

Ma 3—5—7—9 órakor,
holnap 5—7—9 órakor
a legizgalmasabb világfilm:

Két fegyenc

Victor Mc. Laglen—Peter Lorre

A kormányzó németországi látogatása!

Kandallók cserépkályhák

állandóan raktáron, átrakásokat felelősséggel a legolcsóbban vállal *Laczkó* cserépkályhás, Hatvan u. 4.

Hétfőtől kezdve már féláron lehet Budapestre utazni az Őszi Vásár igazolványával

A szeptember 1-én ünnepélyes kertek között megnyiló budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár utazási kedvezménye már a vasárnapról hétfőre forduló éjszakán éjfélkor érvénybe lép. E perctől kezdve mindazok, akik megszerzik maguknak a vásár utazási igazolványát, féláron utazhatnak Budapestre. A féláru utazási kedvezménnyel legkésőbb szeptember 12. napjának déli 12 órájáig lehet Budapestre megérkezni. A féláru kedvezmény a visszautazásra szeptember első napján déli 12 órakor lép érvénybe és szeptember 15. napjának 24. órájáig tart. A féláru utazási kedvezménnyel tehát augusztus 29-től szeptember 15-ig lehet Budapesten tartózkodni, de természetesen tetszés szerinti rövidebb ideig is.

A féláru utazási kedvezmény érvényes a MÁV minden vonalán, valamint a Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. és az Első Dunagőzhajózási Társaság hajóin. A MÁVAUT autóbuszai az igazolvány tulajdonosának 20—50 százalék utazási kedvezményt nyujtanak. A részleteket és az összes tudnivalókat a vásárigazolvány tartalmazza. A féláru utazási kedvezmény a MÁV személy- és gyorsvonatainak minden kocsiosztályára egyaránt érvényes.

Az Őszi Vásár utazási igazolványait már napok óta országszerte árusitják és ilyen igazolványt bárki szerezhet magának. Utazási igazolványt lehet kapni minden utazási és menetjegyirodában, a kereskedelmi és iparkamaráknál, az ipartestületeknél, a jelentősebb pénzintézeteknél, igen sok nyilt árusitási üzletben és a nagyobb községek jegyzői, illetve körjegyzői irodáiban. Az utazási igazolvány ára azok részére, akik legfeljebb 110 kilométernyire laknak Budapesttől személyenként 1.50 P, azok részére pedig, akik ennél távolabb laknak, személyenként 2.50 P.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap: 3 5 7 és 9 órakor magyarfilm A 11-es. (Jávor, Rajnay). Magyar Világhíradó. — Szerdától: ORGONAVIRÁGZÁS.

mert ő is csak Grünfeld-ruhát akar viselni.

Igaza van,

mert a Grünfeld iskolaruha elpusztíthatatlan.

Magyaros fiú télikabátok
Lengyelkabátok
Bocskay öltönykék
Előírásos fiú formaruhák
Ördögbőr iskolaöltözetek
Színes erős iskolaruhák

óriási választékban, minden színben és nagyságban kaphatók

Olcsó szabott árak!

Ne kísérletezzen, vásároljon bizalommal több mint félszázada megbízható

GRÜNFELD

úriszabóságban.
Kistemplom mellett.

A Vasutasok Országos Szövetsége serleg-ünnepélye

A Magyar Vasutasok Országos Szövetsége debreceni kerülete a trianoni serleg átadási ünnepségét szeptember 7-én, szerdán tartja meg a nagyerdei strandfürdőben este nyolc órakor rendezendő vacsora keretében. Tárgysorozat a következő: 1. Magyar Hiszekegy, énekli az állomási Horthy Dalkör. 2. Dr Major Sándor kerületi elnök üdvözli a megjelenteket. 3. Ünnepi beszédet mond dr Gyökössy Endre főtanácsos. 4. A Himnuszt énekli a Horthy Dalkör és a közönség.

— **Egy veszett macska hét embert harapott meg** Turnszeverin forgalmas uccáján. A veszett macskát nem tudták agyonütni.

Az Apollóban

MA VASÁRNAP d. u. 3—5—7—9 órakor utoljára

Köszönöm, hogy elgázolt

KABOS GYULA, GÓZON GYULA, SALAMON, JÁVOR PÁL, TURAY IDA, ERDÉLYI MICI
VIGJÁTÉKA:
és ezenkívül ZIGOTÓ új, kacagtató bohózata!

Hungária filmszínház

Ma UTOLJÁRA 3, 5, 7, 9 órakor
GIGLI filmje: a

Sorrentói kaland

Hétfőn: 5, 7, 9 órakor!
3 érdekesség!

1. **A kétarcu Afrika**
a modern és az ősi Afrika filmje
2. **RAMAYANA**
tigrisek, elefántok, majmok csoda története
3. **1000 isten országa**
tánc, zene, egzotikum
Végig MAGYAR BESZÉLŐ:
PLUHÁR ISTVÁN

Tudományos ösztöndijak adományozása

Sok debreceni tanár és gyakornok kapott ösztöndíjat

Budapest, augusztus 27. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1938—39. tanévre a tudományos ösztöndíjakat a következőknek adományozta:

Belföldi kutatási ösztöndíjat nyertek 800 pengős összeggel: dr *Némedi Lajos* okleveles középiskolai tanár (Debrecen) német irodalmi, dr *Gerlőtei Jenő* óraadó tanár (Debrecen) irodalom elméleti, dr *Boros János* okleveles középiskolai tanár, díjtalan gyakornok (Debrecen) kísérleti fizikai;

400 pengős összeggel: dr *Bartha Katalin* okleveles középiskolai tanár, megbízott óraadó tanár (Debrecen) magyar nyelvészeti, *Kecskés István* középiskolai tanár (Debrecen) német nyelvészeti, dr *Ujvárosi Miklós* okl. középiskolai tanár, fizetéstelen tanársegéd (Debrecen) növénytani, dr *Sátori József* okl. középiskolai tanár, foglalkoztatott diplomás (Debrecen) állattani, dr *Papp Károly* klinikai díjtalan gyakornok (Debrecen) sebészeti tanulmányokra. Az 1938—39. tanévre magyar állami ösztöndíjat nyertek a bécsi Collegium Hungaricumban egész évre: dr *Balogh István* okl. középiskolai tanár, foglalkoztatott diplomás (Debrecen) néprajzi, Angliába egész évre *Harsányi András* ref. segédlelkész (Debrecen) ref. egyháztörténeti tanulmányokra.

Nagy
őszibarack
vásár
a Gődény
gyümölcs és csemege üzletében
Csapó-utca 7 sz.

Erélyes német tiltakozás Prágában egy cseh lap sértő cikke miatt

Berlin, augusztus 27. Prágából jelentik a német távirati irodának: Németország prágai követe szombaton megjelent a külügyminiszteriumban és igen erélyes hangú tiltakozó jegyzéket nyujtott át a Moravskoslezski Bennik című cseh lapban megjelent támadás miatt. A szóbanforgó lap a német katonákról szó szerint ezeket írta: Ezek nem katonák, hanem állatok voltak. A német kormány határozott formában követeli a cikkért felelős tényezők kellő megbüntetését és ezen felül biztosítékokat a jövőre, amelyek kizárják hasonló sértő tartalmú közlések megjelenését.

Berlin, aug. 27. (Német TI.) A Berliner Nacht-Ausgabe a következőket írja: A prágai kormány mindeddig semmit sem tett a német katonaság és ezzel egyszersmind a német birodalom ellen irányuló aljas támadások megakadályozására. Az olyan kormány, amelynek szemeláttára ilyen szemérmetlen uszítás történhetik, felelőssé válik azokért a következményekért, amelyek az uszítás nyomán egy napon bekövetkezhetnek. A cseh lap támadása a világ színe előtt újabb bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy hogyan értelmezi Prága »a megbékülés politikájának« gyakorlati végrehajtását és ugyanakkor azt is megmutatja, hol keresendők az európai béke igazi ellenségei.

— **Ha influenzája van** gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztíttassanak. Kérdezze meg orvosát.

Lánya született Anna főhercegnőnek

Budapest, augusztus 27. Anna főhercegnő ma délelőtt 11 órakor Burger tanár II. számú női klinikáján *egészséges leánygyermeknek adott életet. A fenséges asszony és a kisded jól érzik magukat.* A közszeretetnek és nagy népszerűségnek örvendő főhercegi családnak ez a hatodik gyermeke. Mint az udvari titkárságtól értesülünk, a kis főhercegnő a keresztségben a Mária Beatrix Kinga nevet fogja kapni.

— **Hét lakat alatt őrzött titok nyilik meg** a rádiózó közönség számára a **Philips takarékkulccsal** Bemutatás minden rádiókereskedésben.

Mindég az élen
volt, most is vezet alanti rádiók
bemutatásában
SOLTÉSZ
Kálvin-tér 2.

ORION 1939
RÁDIÓ UJDONSÁGOK
933
955
999
999G
MINDEN ORION RÁDIÓ-KERESKEDŐNÉL KAPHATÓK.
KIS EURÓPAVEVŐ 3 hullámsávra, luxus kivitel, egygomb kezelés. Egyenáramhoz 933/u típusjelzéssel, univerzális kivitelben is kapható.
Luxus szuper rádió. Új szerkezeti felépítés folytán maximális teljesítmény és hangminőség. Igazivilágvevő. Univerzális kivitelben is kapható (egyen- és váltóáramhoz) ORION 955/u típusjelzéssel.
Csúcsteljesítményü nagy luxus szuper rádió, melynél alkalmazást nyert a rádiótechnika minden idei ujdonsága. Automatikus állomáshangolás, óriás hangszóró, kettős sávszélesség szabályozó, beszédhang kapcsoló stb.
A 999 es Orion rádiónak tökéletes elektrogramofonnal kombinált kivitele Luxus mübútormunka, óriási teljesítmény.

Bemutatja:
Földes Sándor Püspöki palota.
Részletre is beszerezhető Neumann József cégnél Telefon 11-27. Piac u. 27.

MEGÉRKEZTEK AZ ŐSZI

CIPŐÚJDONSÁGOK
Konlsek
CIPŐÜZLETÉBE.

Az ORLE konferencia tagjainak kirándulása a Hortobágyra

Az ORLE konferencián résztvettek közül 140-en tegnap *Mezey Béla* lelkipásztor vezetésével a Hortobágyra utaztak. Reggel nyolc órakor különvonaton mentek ki. A pusztán megnézték a gulyát, a ménest, a nyájat, a pulitörelést és minden érdekességet, amit a gyönyörű Hortobágy nyujthat. Nem tudtak volna betelni a szép látnivalókkal, köztük talán első helyen az erős délibáb gyönyörűségeivel. Különösen a dunátúliak érezték nagyon jól magukat és hangoztatták, hogy valóban méltó befejezése volt ez a kirándulás a debreceni gyűléseknek. A társaság délután félnégyre érkezett vissza Debrecenbe, hogy a pesti irányba utazók csatlakozást kapjanak.

Kerékpár Keszler

legkedvezőbb részletre műszerésznél kapható
Széchenyi u. 1. sz.

Belső gumi P 1·20
Külső gumi P 4·20
Pedál P 2·80
Lánc P 3·50

Legolcsóbb javitómühely.

Elsőosztályu biztositásnak megfelelő kártérítést kapnak a debreceni katasztrófa áldozatainak családtagjai

Jelentettük már, hogy a debreceni halálgép áldozatainak hozzátartozói kártérítést kapnak és a minisztertanács is foglalkozott már a kérdéssel. Ismeretes ugyanis, hogy a halálgép utasai nem voltak biztosítva. A rendes utasgépeken ugyanis az utasok jegyének árában már benne van a biztosítási illeték és halálos szerencsétlenség esetén az utas hozzátartozói 30.000 pengőt kapnak.

Fővárosi jelentés szerint az elsőosztályú biztosításnak megfelelő összeget, más verzió szerint 30.000 pengőt folyósítanak. A kártérítési összegek kiutalása csak napok kérdése, mert megvárják, míg a miniszterelnök és a kormány többi tagja hazatér külföldi útjáról.

Tömegesen jelentkeznek a Kollégium jubileumára

Felhivás a közönséghez: ajánl jon fel szállást a vendégeknek

A Kollégium 400 éves jubileumára folynak a jelentkezések. Eddig a következő kiválóságok jelentették be részvételüket:

A legelső jelentkező dr Ravasz László püspök, az egyetemes konvent lelkészi elnöke volt, azután Farkas István, Medgyasszay Vince református püspökök, az egyházkerületi főgondnokok közül dr Balogh Jenő, a konvent világi elnöke, gróf Teleki József, az evangélikusok közül Lichtenstein László, dr Mesterházy Ernő, báró Radvánszky Albert.

Főispánok: Fáy István (Budapest), Lossonczy István, dr Vajay Károly (Berettyóújfalu), dr Bonczos Miklós (Szentes), Péchy Szabolcs (Mátészalka).

Bejelentették részvételüket dr Darányi Kálmán volt miniszterelnök, dr Lázár Andor volt miniszter, Tasnádi Nagy András ny. államtitkár. Most jelentkezett dr Hóman Bálint ny. miniszter is.

A felsőházi tagok közül: Dr Finkey Ferenc koronaügyész, dr zilahi Sebes Dénes ny. államtitkár, Péchy Manó, dr Zimmermann Ágoston egyetemi tanár, dr Voinovich Géza, az akadémia főtitkára, dr Pekár Mihály egyetemi tanár, Józan Miklós unitárius püspöki vikárius, Kornis Gyula, a képviselőház elnöke és számos országgyűlési képviselő.

A budapesti református theológiát 6 tag, a pápait és a kecskeméti református jogakadémiát 3—3 tag képviseli. A testületek, egyházmegyék képviselőit felsorolni nincs hely, csak még azt emeljük ki, hogy a zenei kiválóságok közül dr Dohnányi Ernő jelentkezett feleségével s jelen lesz Kodály Zoltán, aki a Psalmus Hungaricus-t fogja vezényelni.

A felsorolt előkelő nevek mutatják, hogy a rendezőségnek nehéz feladata lesz az elszállásolásnál, mert most tömegszállásokat nemigen lehet felhasználni, az internátusok pedig már nem lesznek üresek, ezért a rendezőség most már nagy szeretettel kéri a nagyközönséget, hogy szobáikat ajánlják fel akár ingyen, akár bizonyos díjfizetés mellett. Sajnos, a szállodákban nincs elég hely, ezért minden rendelkezésre álló szobára szükség van. Reméljük, hogy ha Szegeden ezreket el tudnak helyezni, Debrecen közönsége is segíti az ünneplő Kollégiumot, hogy a messze földről ideseregló vendégeket el tudja helyezni.

Kérünk tehát mindenkit, aki egy-két vendéget el tud fogadni, hogy a kollégiumi széniori hivatalban naponként 10—12 óra között jelentsék be szándékukat (telefon 30—45) s fogadják szívesen kiküldötteinket, akik augusztus utolsó és szeptember első napjaiban kérésünkkel meg fognak jelenni.

Kérjük a mélyen tisztelt hivatalvezető urakat is, hogy a felsorolt, vagy még ezután jelentkező kiválóságok méltó elhelyezéseiben segítségünkre jöjjenek.

A Kollégium igazgatósága

Nagyszabásu 39-es ezrednap lesz szeptember 11-én Debrecenben

A TIKÁV utazási kedvezményein ek felhasználásával és filléres vonatokkal jöhetnek be Debrecenbe a fővárosban és vidéken élő 39-esek

A volt debreceni 39-ik gyalogezred bajtársi köre elhatározta, hogy a TIKÁV alkalmával, szeptember 11-én Debrecenben nagyszabású emléknapot rendez. A TIKÁV utazási kedvezményei és akkorra beállított filléres vonatok alkalmat nyujtanak arra, hogy az ország különböző részein élő 39-esek bajtársi találkozóra gyűljenek össze Debrecenben.

A vidékről és a fővárosból érkezők szeptember 11-én a vonatok beérkezése után, tíz és féltizenegy között a nagyerdei Vígadó előtt találkoznak, onnan zárt oszlopban vonulnak fel a 39-es hősi emlékműhöz, melyet megkoszorúznak.

Utána a nagyerdei Vígadó belső udvarán lesz az összejövetel, melyen megemlékezés történik a kömarnói csatáról. Ennek ugyanis éppen akkor lesz évfordulója. Az egybegyült bajtársak megbeszélik a már összeállított ezredtörténet kiadásának ügyét is. *Az összejövetel után közös ebéd lesz ugyancsak a Vígadóban, amelyen hozzátartozókat is szívesen látnak.* Ebédmenü 1.40 pengő. Felkérik a volt tiszti, tisztjelölt, altiszti és legénységi állománybeli bajtársakat, hogy az ezrednapon való megjelenésüket lehetőleg előre tudassák *Pokoly József* ee. főhadnagy, városi tisztviselővel Debrecen, városháza.

Borraváló ellenében embereket gázolt autójával egy soffőr

Hankóczi János és Hankóczi András Nyíregyházán az elmúlt este hazafelé indultak. Útközben egy autótaxi üldözőbe vette őket és hiába igyekeztek menekülni, nem tudtak, mert a soffőr még a házfalak mellett is követte és az egyik ház falához nyomta őket kocsijával. A két testvér súlyosan sérült. Az autóból kiugráló utasok ráadásul még véresre is verték őket.

A vizsgálat megállapította, hogy *Kurtyán András soffőr busás borraváló ellenében vállalta a két ember elgázolását.* A rendőrség a soffőrt és két utasát, akik részségségükkel védekeznek, őrizetbe vette.

—o—

A pallagi leánykonterencia ünnepélyt rendez a Hősök szobránál

Azok a leányok, akik a Pallagon résztvettek a leánykonferencián, ma, vasárnap reggel nyolc órakor a villamoson Pallagra utaznak. Délelőtt 10 órakor istentiszteleten vesznek részt, amelyen *Mezey Béla* lelkipásztor szolgál. Délben féltizenkettőkor szép házafias ünnepélyt rendeznek a hősök szobránál, ahol *Keresztessy Ilonka* tanítónő mond ünnepi beszédet. Koszorú tis helyeznek el, melynek ez a felírása: »A leánykonferencia, 1938«.

Délután négy órakor a pallagiak részére a konferencia tagjai műsoros ünnepélyt rendeznek.

Női és férfi gumikabát P 14·50-től
Crepe de Chine kabátok minden szín nagy választékban
Paplan műselyemből fehér vattával **P 20·50-től**
Storfüggöny szép kivitelben **P 5·70-től**
Modern csipke- és másfajta függönyanyagok óriási választékban
Mokett- és szövet szezlontakarók, butorhuzatok, futó- és nagy szőnyegek, padlólinoleumok legolcsóbb árban.

Haas Lipót
Linoleum és Szőnyegház
Ferenc József út 58. szám
Telefon 29—63. Megyeháza mellett.

A SZOCIÁLDEMOKRATAPÁRT KÖZLEMÉNYEI A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÜGYÉBEN.

Augusztus hó 31-ig, a jövő héten szerdáig bezáróan minden délelőtt 9—1 óráig, délután 8 óráig a választói névjegyzékből kihagyottak felvilágositást kapnak a

margitfürdői Munkásotthonban,
(Károly Ferenc József út 3. B. szám).

a Magántisztviselőknél
(Piac ucca 59. szám, földszint a kapualatt balra).

Választójogát ne hagyja senki elveszni! Kérjük az érdeklődőket, hogy okmányaikat az érdeklődéskor szíveskedjenek lehetőleg magukkal hozni.

Szociáldemokrata Párttitkárság.

Az 1938—9
uj tipusu összes
Rádiókat
bemutatja, az uj tanévre

Kerékpárokat
ajáni olcsón részletre
Soltész Kálvin-tér **2.**

Ismeretlen fiatalemberek a választói névjegyzékből kihagyottaknál adatokat gyüjtenek

A képviselő választói névjegyzék felszólalásokkal kapcsolatban érdekes feljelentést tett a központi választmány a rendőrségen. A polgármesternek tudomására jutott, hogy fiatalemberek azzal járják be a várost, hogy őket a központi választmány küldte ki abból a célból, hogy vegye fel adatait a választói névjegyzékből kimaradott egyéneknek. Ők aztán majd ezeket az adatokat illetékes helyre eljuttatják és a kihagyottakat felvétetik a névjegyzékbe.

A polgármester ezúton közli a város közönségével, hogy sem ő, sem a központi választmány senkinek semmiféle adatgyüjtésre felhatalmazást, vagy megbízást nem adott, akik tehát ilyen hivatkozással jelennek meg valahol, nem a valóságnak megfelelően mutatkoznak be. Lehetséges, hogy egyes pártok gyüjtenek adatokat és a jelentkezettek közül kiválogatják a maguk szavazóit, azoknak az érdekében el is járnak, de sokan a jóhiszeműségük miatt aztán végleg kimaradnak a névjegyzékből, mert felszólalásuk soha nem jut be a központi választmány elé.

A polgármester hivatalos közegeket nem bízott meg a felszólalások akvirálásával.

A befutott jelentések alapján dr Rózsa Tibor, a Központi Választmány jegyzője tegnap megjelent Lám Dezső h. főkapitánynál s bejelentette, mi történik az adatgyüjtésekkel kapcsolatban. A h. főkapitány azonnal megindította a nyomozást, mivel »közhivatali minőség színleléséről« van szó, ez pedig a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekmény.

A közönség mindenesetre okosan teszi, ha saját maga végzi el a felszólalást a névjegyzékbőli kihagyás ellen és nem bízik senkiben.

Eddig már 3000 felszólalás történt a kihagyottak részéről.

Pazar pompával bontakozik ki az idei Tikáv

Már csupán napok választanak el bennünket attól az ünnepélyes naptól, amelyiken a Tiszántúl és Debrecen büszkesége az egész magyar világ előtt kitárulhat. Néhány nap és ott áll pazar pompájában ez a nagyszerű intézmény, melynek híre, neve, multja az egész ország érdeklődésének középpontjában áll már hetek óta.

Kevesen tudják, hogy ez a kiteljesedő pompa csaknem egy teljes esztendő nehéz és küzdelmes munkájának eredménye.

A Kereskedelmi és Ipar Kamara szinte szakadatlanul dolgozott ebben a nagyon fontos munkában egy esztendő óta. Tisztviselők ezért dolgoztak, ebben fáradoztak, hogy most aztán pompásan, minden dicséretet megérdemlő sikerrel ott díszelegjen Debrecen városa egy héten keresztül az egész ország közvéleménye előtt...

Itt igazán elmondhatjuk, hogy jó munkát végeztek.

Akik eljárnak a Nagyerdő szélénél a Tikáv telepen, azok látják, hogy most már óráról órára nő a vásárváros. Mert az lesz, ismét város lesz ezen a helyen, ahol órákon keresztül lehet jönni, menni, mert a pazar látnivalók nem hagynak nyugtot az érdeklődőknek.

Mindaz, ami a legújabb idők ipari és kereskedelmi vivmánya, az itt lesz.

Olyan seregszemle és felvonulás lesz ez, amire még nem volt példa Debrecenben. Igaz, hogy az elmult idők Tikáv kiállítása és vásárai is nagy események voltak, de ez az esemény minden esztendőben gyarapszik, minden esztendőben többet ad az érdeklődő közönségnek...

Igen, a közönségnek, a látogatóknak, a vendégeknek.

Minden ezért van, minden érted van látogató közönség, szívesen várt vendég. Érted, neked készült az, ami kiteljesedik előtted...

Éppen ezért, nem várathatsz magadra. El kell menned, meg kell nézned azt, hogy milyen kellemesés szép meglepetést szerzett neked a Tikáv vezetősége ismét. El kell menned és akkor látod meg, hogy milyen kellemes és szép látvány az amit látsz, olyan, amilyenben még nem volt részed...

Kitárt kapukkal, őszinte szeretettel és megbecsüléssel vár a Tikáv néhány nap mulva, hogy mindent átadjon neked, amit neked teremtett!

Hotel Auguszt Abbázia MAGYAR SZÁLLODA. - Központi fekvés Elsőrendü magyar konyha. - Olcsó árak.
Felvilágositást nyujt magyarul fenti szálloda.

CCA **30%** áram-megtakarítás a TAKARÉKKULCCSAL!

PHILIPS

Bemutatja
Földes Sándor
Püspöki palota

Részletre is beszerezhető
Neumann József cégnél Telefon 11-27. Piac u. 27.

Halálos kolbászmérgezés Hajduszoboszlón

A debreceni klinikára súlyos betegen behozták Kovács Jenő 35 éves hajduszobszlói lakost, aki ételmérgezést kapott. A klinikán nem tudtak már segíteni rajta és szörnyű kínok után meghalt. Az eddigi vizsgálat során azt állapították meg, hogy eddig még ismeretlen hentestől kolbászt vásárolt Kovács Jenő és az étkezés után 12 órával lett rosszul és az orvosi kezelés sem tudta már a mérgezés kifejlődését megakadályozni.

A debreceni ügyészség indítványa alapján Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a boncolást és utasította a csendőrséget erélyes, gyors nyomozásra. A gyorsaságra azért van szükség, mert ha fertőzött húsanyagokat dolgoz fel az ismeretlen hentes, mások életét is veszélyezteti és ezért sürgős a tettes kinyomozása, árukészletének lefoglalása.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ, Bika-bérház, — telefon: 19-56.

„Minden kerületemben lévő iskolának atyja és gondozója akarok lenni"

Kiss József tankerületi főigazgató nyilatkozata a sajtó számára

Erdemekben gazdag pedagógiai mult — Az ország legmagyarabb tája adjon erőt a magyar életnek — Minden tanitó és tanár nevelő apostol legyen — A magyar sors ezer éves harc — Az iskolai nevelés folytatásának legfontosabb szerve az ujság

Augusztus 17-én foglalta el állását az új királyi tankerületi főigazgató, Kiss József, aki míg eljutott a debreceni tankerület élére igen szép utat járt meg és nagyszerű pedagógiai munkásságra tekinthet vissza. Megérkezése után felkerestük, hogy új méltóságának elfoglalása után nyilatkozzék terveiről, feladatának megoldásáról, de akkor kitért a nyilatkozat elől, mert egyelőre ő akarta megismerni új őrhelyét, Debrecent, melyet alábbi nyilatkozatában a magyar műveltség egyik mentsvárának vall.

Kiss József főigazgató nem ismeretlenül jött hozzánk, hiszen annak idején, katonáskodása alkalmával a Péterfia laktanya lakója volt, majd fővárosi főigazgatói helyettessége idején a Dóczi intézetben volt érettségi biztos. Igy érthető, ha egy kicsit haza is jött és megérkezése óta gyakran látjuk egyfogatú kocsin járni, kelni a város mellékuteáiban, külső területein, ahol Lossonczy István főispán mintájára személyesen igyekszik tapasztalatokat gyüjteni új otthonáról, melyről elragadtatással beszélt, ugyanugy, mint a főispán.

Két új ember a városban, vezető állásban és mindketten ott kezdik az ismerkedést, ahol a legtöbb segítségre szorul ennek a városnak testi és lelki gondozása . . .

Az új főigazgató 1883-ban született Tápiószentgyörgyön, de családja bihari származású és erre ma is büszke. Iskoláit Cegléden, Pápán végezte, egyetemi tanulmányait pedig a fővárosban, ahonnan alig végezte el tanulmányát, az állam kiküldte a jó békebeli időkben olaszországi tanulmányútra, hol a római és firenzei egyetemeken tanult, majd egy évet Berlinben töltött, hogy aztán Fiumében kössön ki első tanári állásban. Tanított polgári iskolában, kereskedő tanoneiskolában, leányiskolában, majd a kereskedelmi tengerészeti akadémián és

nyolc esztendős tanárkodás után éppen franciaországi tanulmányútján érte a mozgósitás, hazajött és a világháborut az orosz, bukovinai és olasz fronton végig harcolva, mint főhadnagy szerelt le.

A háború után a budapesti tanítóképzőben, majd a polgári tanárképzőben tanított, aztán a VII. kerületi képző igazgatójává nevezték ki, 1935-től kezdve pedig a budapesti tankerületi főigazgató helyettese volt mostani kinevezéséig. Kitünően indult, mindenütt az élen járt, Európa csaknem minden művelt államában megfordult legtöbbször hivatalos kiküldöttként és két irányú irodalmi munkássága kitesz egy kis könyvtárra valót.

Főleg mennyiségtani és aztán pedagógiai munkásságot fejtett ki. Számtani, mértani munkái, matematikai tanulmányai, a tanító és tanitónőképzés kérdésével foglalkozó munkái nemcsak itthon, de külföldi szakkörökben is nagy elismerést szereztek számára,

minek bizonysága az a Mussolini-fénykép is, melyet az egykor olaszul tanító magyar tudós mint magyar delegátus kapott a Ducétól Montessori Mária olasz nevelési rendszerének tanulmányért.

Érző szivű, nemes elhivatású szakember, aki alábbi nyilatkozata szerint egyet ismer: a magyar nevelés és tanítás ügyének önzetlen és nagy szolgálatát. Ezért élt annak idején a magyar tenger partján, ezért rajong a magyar végtelen, alföldi rónán. Ezért járta be a világot, erre készült fel szive minden rajongó szeretetével. Fiatal, tetterős, sokat atnult, sokat tapasztalt szakember, aki azon a magas trázsán, hova új életbeosztása állította, ezután is díszt, nevet, dicsőséget fog szerezni a magyar nevelésnek és oktatásnak.

Kedvesen, közvetlenül, az igaz ember megnyerő szavával fogadja a debreceni sajtó képviselőit és nyilatkozata végén a sajtóról mondott szavaival bebizonyítja, hogy a magyar nevelésben és általános műveltségben méltán épít a sajtó munkájára és becsületes törekvésére.

Aki a sajtó nevelő hatásával ennyire tisztában van, az modern neveléstudomány apostolaként megharcolt eddigi harcai után a debreceni ős kultur televényben is maradandó barázdákat fog szántani.

Debrecen a müveltség megtartója

— A tankerület iskoláinak ügyét **abban a szellemben akarom vezetni,** — mondja a főigazgató — **melyet kiváló elődöm, vitéz dr. Bessenyei Lajos megkezdett. Minden erőmmel és iparkodásommal azon leszek, hogy a tankerületben az iskolázás ügyét javítsam, a tanítás és nevelés eredményét fokozzam.**

A tankerületi királyi főigazgató az iskolai törvények alapján áll. Joga és kötelessége az iskolák vezetése, irányítása, felügyelete. De ezeken felül saját lelkiségét és elgondolásait valósíthatja meg az iskolákban. Azt szeretném elérni, hogy az iskolázás és a művelődés iránt a mult évszázadok legnehezebb idejében az ország e részében állandóan megnyilvánult érdeklődés az egyházak és a községek, az egyesek és az összesség lelkébe visszatérne.

A törökdúlás alatt, a kuruc-labanc világban Debrecen és az innen kisarjadó iskolák, az innen kiinduló papság és tanítóság rendkivüli sokat tett a magyar müveltség fenntartására és megmentésére.

A müveltség terjesztése, tanult és nemzeti szellemtől áthatott magyar ifjuság nevelése ma is nemzetünk létfeltétele.

Innen, az ország legmagyarabb tájáról új erőket kell újra, meg újra belevinni a magyar élet vérkeringésébe.

Ez az iskoláink útján történik.

— A magyar közoktatás legfőbb irányítója gróf **Teleki** Pál dr miniszter úr, az ifjúság lelkes barátja és a magyar kultúra és lelki fejlődés emelésének rajongója. Ez biztositja a magyar iskolaügy szeretetteljes vezetését és biztos emelkedését.

— Azt szeretném, ha iskoláinkban a szeretet jegyében folyna a nevelés.

Minden magyar lélek drága kincsünk és ezt a kincset a magyar nevelők lelkükből kiáradó szeretettel kell, hogy csiszolják.

Elemi iskolában épp úgy, mint a középiskolában érezniök kell a tanulóknak, hogy aki őket neveli, az azt atyai szeretettel végzi. Hogy az bennük nem csak a gyermeket, a tanulót, hanem a nemzeti élet kincsét látja.

— A tanár, tanító és a tanulóifjúság együtt alkotják az iskolát. E két tényezőnek legteljesebb egységet kell alkotnia. A tanár a jelen, az ifjúság a jövő.

A tanuló becsülje a jelen értékét, a tanárság lássa a gyermekekben az elkövetkezendő jelent.

A nemzeti élet folytonossága, a mult, a jelen és a jövő a nevelésben kapcsolódik egybe. A mult adja a történeti alapot, a jelen, mielőtt multtá lenne, átadja értékeit a jövőnek.

Ifjuságunk és nevelésünk

— A magyar iskoláknak föként nevelni kell az ifjúságot. Tanulóifjúságunk általában értékes, eszes, de hiányzik belőlük az egyirányban haladáshoz a kitartás, hiányzik az akarat erőssége. A mai élet sokat kíván: tudást, ügyességet, gyakorlatot. Aki valamiben előre akar törni, annak ma korábban kell megkezdenie a munkát, mint régen. Az iskolának feladata, hogy jókor észrevegye a gyermekek hajlamait, képességeit és készségeit; ezeket fejlessze, a tanulót a neki legjobban megfelelő irányba nevelje és vezesse. Ez is az iskola feladata. Igy válnak az iskolák, a tanárok és a tanítók nemzetnevelőkké.

— Ma sokat beszélünk az önállóságra, önálló gondolkodásra való nevelésről. Az iskolák lassan átveszik ennek az indokolt kívánalomnak a teljesítését is.

Mind nagyobb örömmel látjuk, hogy a munkáltató-tanítás szellemében nevelt ifjúság ügyesség, alkotás és önálló cselekvés tekintetében tökéletesedik.

Az iskolákban, helyesen a tanítás ma a jó értelemben vett és a bölcs mérséklet jegyében felfogott cselekedtető oktatás szellemében folyik. A modernnek hirdetett pedagógia nem fogadható el mindig maradéktalanul, de ami jó benne, azt fel kell használnunk. A magyar tanárság és tanítóság nagy egyéni intelligenciája mindig megtalálja a helyes utat és a gondos kritika megmondja, mi fogadható el belőlük túlzások nélkül.

— Az ifjúságban a magyar nemzeti érzés és a vallásosság ápolása és fejlesztése alkotja a nemzeti életre való nevelés világnézeti alapját.

Megcsonkitottságunkban csak az önzetlen és minden áldozatra kész hazaszeretetben nevelt ifjúság nyujthat fennmaradásunkra biztositékot. Körülöttünk, de az egész világon a legkisebb és legnagyobb nemzetek egyaránt a nemzeti erejük és lelkesedésük legmagasabb értékeinek kitermelésére törekszenek. Mi lenne velünk, ha mi elmaradnánk? Mi lenne velünk, ha mi közömbösek lennénk nemzetünk és nemzeti törekvéseink iránt? Összecsapna fejünk felett más nemzetek nacionalizmusa. Az iskolák feladata a magyarság nemzeti érzésének lángolóvá tétele. Nemcsak szóval, hanem a nevelés minden módjával. A történelemmel, földrajzzal, irodalmunkkal és művészetünkkel. Nemzetünk helyzetének hű ismertetésével. Ez ne elcsüggedést, hanem erős, elszánt elhatározást érleljen meg bennünk.

Ma minden tanitó és tanár, minden nevelő apostol legyen: a magyar jövő apostola.

— Az Istenben való hit nélkül üres és örökcél nélküli az ember élete. Az iskola töltse meg a gyermek lelkét Istennel. Benne bízó szent, nagy reménységgel. Az isteni hit legyen a nemzeti élet alfája és omegája is. Ez legyen a magyar ereje és szelidsége, önérzete és alázatossága.

— Az ifjúság jellemessége kell, hogy legfőbb nevelői célunk legyen. A legujabb neveléstudomány sokat töprenq a jelen kialakításán, a kialakítás lehetőségén és tényezőin. Egyenesség, becsületes őszinteség, emberszeretet és jóakarat, egymás megbecsülése és segítése, a nemzeti közösségért való áldozat lehetnek a magyar jellem fő összetevői.

— Az ifjúság fegyelme a jövő nemzedék fegyelme.

Ezért megkívánom és megkövetelem az ifjúság rendszeretetét és feltétlen fegyelmezettségét.

Ezt különben már az új gimnáziumi rendtartás és az új osztályozási mód is hangsúlyozza.

— Az iskola ifjúsági egyesületeivel, cserkészetével, önképzőköreivel, sportköreivel a közösségre való nevelést valósítja meg. Belőlünk magyarokból hiányzik a közösséggel való együttérzés és együttmunkálkodás. Nem általánosan, de feltűnő sok esetben. Pedig a nagy nemzet fiait ez jellemzi. Egy mindegyikért és milliók egyért. De szép lenne, ha ezt mibelénk is belénk lehetne nevelni! A modern társadalmi és gazdasági élet közösséget kíván. Az egyéni élet csak a közösségen belül alkothat és tevékenykedhet hasznosan. A régi remeteség és visszavonultság ma már lehetetlen, mert senkinek sem szabad a nemzet életerejét ilyen kikapcsolódással csökkentenie.

TESZLER ILA
kalapüzletét
Csapó u. 7. szám alól a Piac ucca 89. számu házba helyezte.

Gimnáziumi formaruha szövetek
ISMÉT raktárra érkeztek. BESZEREZHETŐ
Mikó László posztókereskedésében
FERENC JÓZSEF UT 4. FERENC JÓZSEF UT 4.

FÉNYKÉPÉSZETI MUTERMEM
minden igényt kielégít.
Kifogástalan munka. Olcsó árak
BAGDI, Piac u. 9.

CSONKA GÉZA
orvosi műszerész
mester üzemét
megnyitotta
Rákosi Jenő utca 3 sz. alatt

Legujabb tipusu rádiók
Földes Sándor
Püspöki palota

Számüzni a politikát az iskolából

— Az iskolából száműzni akarom a napi politikát, a napi társadalmi és világnézeti harcok minden vonatkozását. Az iskola az életre nevel, de maga nevel és ennek a nevelésnek zavartalansága és egyöntetüsége miatt ki kell, hogy zárja az iskolánkívüli tényezők zavaró beavatkozását.

A társadalom, a szülők ideges nyugtalansága úgy is sokszor bomlasztja az iskola nevelő munkáját. Nekünk kötelességünk őrködnünk, hogy távol tartsunk minden illetéktelent és meggondolatlan törekvést, mely az életre még nem kész gyermekeket és tanulóifjuságot saját céljaira akarja felhasználni.

A tanár és tanitó társadalmi munkája

— A tanárság és tanitóság munkájának nem szabad csak az iskola falai közé zárkóznia.

Müveltségét, tudását, hasznositsa a tanár és tanitó a nép felvilágositó munkájára, az iskolánkivüli népmüvelésre.

Temérdek itt a tenni való s a nemzet érdeke, hogy szaporitsuk a „kimüvelt emberfők" számát. Mikor a magyar népoktatás alaptörvényét, az 1868. évi XXXVIII. t.-c.-t az országgyülés megalkotta, a szükségesség egyik főérve volt, hogy a felszabadult és polgárjogot nyert lakosság jogainak gyakorlása megköveteli a magasabb tudást és jobb nevelést. Az új közjogi törvényeink végrehajtása ma is emelkedettebb világnézetet, nagyobb tudást és itélőképességet kiván. Iskoláink — különösen elemi népiskoláink — szaporitása, szinvonalának emelése ebből a szempontból is nemzeti érdek és kötelesség.

— Azokon a helyeken, ahol a legközelebbi iskoláktól való nagy távolság miatt még beiskolázatlan gyermekek vannak, ha más mód nem lehetséges,

a több helyen már jól bevált vándortanitói intézménnyel segitünk a tanyai lakosságon. Hajdú megye számára 10—12 vándortanitót kértünk a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól.

Remélem, meg is fogjuk kapni. Szatmárban is szükség van 3—4 ilyen tanitóra. A jásznagykunszolnokmegyei vándoriskolák tovább folytatják a mult évben megkezdett működésüket.

— Ugyancsak gyakran fogok a népiskola tanitási és nevelési eredményének fokozására Pedagógiai Szemináriumokat tartani.

— Az új gimnáziumi tanterv, utasitás és rendtartás megjelent. A következő négy év alatt fog fokozatosan életbe lépni. Arra fogok ügyelni, hogy símán és pontosan végrehajtsuk a tantervet és megvalósitsuk az utasitás és rendtartás szellemét. Szeretettel kérem a gimnáziumok tanártestületeit a vonatkozó rendeletek és utasitások gondos tanulmányozására és azoknak elgondolásai szerint való eljárásra.

— A tanitási tervek általában sok anyagot ölelnek fel. Az előirt ismeretek maximumát sorolják fel. A tanári testületek és az egyes tanárok kötelessége a fontosabb részek gondos kiválogatása.

Nem a sok és lazán összefüggő ismeret, hanem az elmélyült tudás és annak alkalmazása az ember értékes lelki tartalma. Ne sok, hanem az alapos ismeretekre törekedjünk!

— A szülőket arra kérem, szeressék az iskolát. Őket is az nevelte fel, gyermekeiket is az neveli és oktatja. Szeressék az iskola értékeit s ne nézzék hibáit az elfogultság nagyító és torzító szemüvegén keresztül. A társadalom téves megitélése és érdekből fakadó ellenszenve megnehezíti az iskola helyzetét, csökkenti tekintélyét és nevelő hatását. Az iskolának és a tanároknak kötelességük is van a nemzettel és a társadalommal szemben: az igazságos megitélés és a szelekció. A magyar nemzet boldogulásának feltétele a gondos kiválogatás. E nélkül nem lehet erős a nemzet és nem lehet kitünő a nemzet vezető rétege. A szülők és rokonság ezt értse meg és segitse az iskolát munkájában azzal, hogy a hozzájuk tartozó gyermekeket a felé a pályák felé elvezessék, melyek hajlamaiknak a legjobban megfelelnek. „Minden ember a legmegfelelőbb helye" ma minden államban a legfőbb törekvés. Nálunk is ennek kell lennie!

Meteor csillár vezet
Egyedárusitás
Piac u 9.

Mindent olcsóbban
és
kizárólag jó árut adni a Vevőnek.
Ez a mi elvünk! Ettől el nem térünk.
Szezonnyitó árainkat, melyek Önt is bámulatba ejtik, 30-án, kedden ezen a helyen közöljük.
Havas Harisnyaház

KISS JÓZSEF, az új tankerületi főigazgató.

Az iskolatipusok

— A gimnáziumok tehermentesitése végett alkotta meg a minisztérium a liceumokat és a gazdasági (kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági) középiskolákat. A liceumok I. osztálya a tankerület mind a hét tanitó- és tanitónőképző-intézetében megnyilik. Szép számú jelentkezővel. A közönség nagy örömmel és szeretettel fogadta ezt az új iskolafajt, mely gyakorlati pályákra és a tanitói és tanitónői pályára nyujt képesitést.

Mezőgazdasági középiskolája „sajnos" ninesen a tankerületnek.

A kereskedelmi és ipari középiskola pedig ebben az évben még a régi rendszer szerint működik. Tantervük, rendtartásuk ezeknek az iskoláknak is készen van, de csak a jövő iskolai évre adja ki a minisztérium.

— Kisérletképen a tankerület két középiskolájában elrendelte a miniszter úr, hogy az erre önként jelentkező tanulók a VII. osztálytól kezdve két modern nyelv (német és francia) helyet csak az egyiket tanulják. Természetesen a kettőre eső heti óraszámban. Igy nagyobb óraszámmal nagyobb eredmény lesz elérhető. Ez egyelőre kisérleti jellegű.

— Az új iskolai év az első magyar király és a Himnusz költőjének jubiláris évében nyilik meg. Mindkettő a magyar kultúra és a magyar fennmaradás gondolatának képviselője volt. Nekünk is ezért kell küzdenünk. Keményen, de elszántan.

A magyar sors több mint ezer éve harc, szünet nélküli küzdelem. Külső és belső tusa, életünkért, sorsunk jobbrafordulásáért.

Ebben a küzdesben a tankerület minden tanára, tanitója és mindenki, akire a jövő nemzedék sorsa rá van bizva, magyar szivvel kell, hogy kivegye részét. Akarom is, hogy kivegye. Itt szem és tudom, hogy ki is fogja venni.

— A debreceni tankerület rendkivüli nagy. Sok iskolafajta tartozik bele. Mindegyiknek egyformán atyja és gondozója akarok lenni: a gimnáziumoknak épügy, mint a tanitóképzőknek, kereskedelmi és polgári iskoláknak, iparos- és kereskedőtanonc iskoláknak gyógypedagógiai intézeteknek és népiskoláknak.

Legközelebb mégis a népoktatás áll a szivemhez, talán azért, mert ott van a legtöbb teendő. A munkát, mely rám vár nagy örömmel vállalom. „Mindenre lesz erőm a Krisztusban, aki engem megerősit."

Az ujság és a nevelés

— Az iskolai nevelés folytatásának legfontosabb szerve az ujság. A hirlapokon át nevelődik naprólnapra a nemzet tömege. Közvetlenül és közvetve. Mint ahogyan mi, az iskolai nevelés intézői érezzük az iskolák sorsdöntő fontosságát, úgy érezték az ujságirók is azt

Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 70 éves jubileuma alkalmából a törvény parlamenti tárgyalásáról szóló naplókat olvasgatom. Eötvös József báró beszédeit, felszólalásait. Sokszor párhuzamot vont az iskola és a sajtó nevelőtevékenysége között. Ez a párhuzam ma talán még szorosabb:

a sajtó az iskola nevelőmunkája nélkül nem élhet és a nemzet müvelődése a sajtó nélkül elsorvad.

E két egymással kapcsolt tényező támogassa is egymást: őszintén, egymás segitésével. Én erre kérem a sajtót és a magam részéről erre teszek igéretet. Debrecen a tankerületnek nemcsak

Neumann Cipő
Svetits palota.
Neumann iskolacipő erős
Neumann iskolacipő tartós
Neumann iskolacipő vizhatlan
Iskolacipő áraink:
27/30 **7·90** 31/35 **9·90** 36/40 **12·90**
Takarékossági tag.

Intézeti előirásos kész ruhák és anyagok, paplanok, matrácok nagy választékban Kontsek Kornél divatáruházában DEBRECEN

székhelye, hanem igazi kultúrközéppontja.

A debreceni sajtó szava messze ér: emelje fel szavát mindenkor a magyar kultúra és az iskolafejlesztés érdekében.

Eddig a nyilatkozat, melyhez se tennivalónk, se elvennivalónk nincsen. Itt csak azt kívánjuk a magyar sajtó igaz kívánságával és megbecsülő szeretetével, hogy adjon a magyarok Istene erőt, megtartó és építő erőt, hogy ebben a nyilatkozatban elmondott gyönyörű feladatot az egész férfi és egész nevelő tudós szive és lelke szerint megvalósíthassa.

sz. r. i.

A tragédiasujtotta Lámfalussy család szegényes otthonában könnyek és panaszok között

Lámfalussy Péter felesége háromszor elájult a szerencsétlenség után, idősebb fia pedig sulyos betegséget kapott az izgalmaktól. — Tiztagú családot kell eltartania a szerény villamoskalauz fizetésből

Az egész debreceni társadalmat mélyen megrendítette az a véletlen szerencsétlenség, amely az elmult napokban történt a Kassa úton. Lámfalussy Péter 47 éves villamoskalauzt egy eltévedt fegyvergolyó találta el és most életveszélyes állapotban fekszik a sebészeti klinikán. Munkatársunk felkereste a szerencsétlenül járt kalauz családját és szomorú beszélgetést folytatott a Lámfalussy gyerekekkel.

Kemény Zsigmond utca 12. Jellegzetes külvárosi nyomortanyák képe tárul elénk. **Vályogból épült rozoga kis viskóban lakik Lámfalussy Péter, a szerencsétlenül járt kalauz és családja. A házikó előtt kis virágoskert, benne elhanyagolt, összevissza hajladozó virágok. A kis házhoz az udvar felől verandaszerű konyhát ragasztottak. Ablaka nincs, hacsak azt a beüvegezett mélyedést nem csúfolják annak a falon.**

A lakás belsejében is megrázó kép tárul elénk. Az alig két négyzetméternyi konyhácskában megvetetlen ágy, asztal és a tüzhely az egész rozoga bútorzat. Lámfalussy gyermekei a szobában tartózkodnak, a 17 éves Péter betegágyánál...

A konyhában beszélgetünk velük. Driska János, a tragikussorsú ember 21 éves mostohafia beszél. **Sirástól elcsukló hangon mesél mostohaapjáról.**

— Nagyon szeretett bennünket, minket is, a mostoha gyermekeit. Nyolcan vagyunk testvérek, ketten más apától származunk, de ő sohasem tett különbséget közöttünk... Mindnyájunkhoz egyformán jó volt.

Elgondolkozik. — Lánytestvére folytatja. A 15 éves Piroska elmondja, hogy édesapja **18 éves kocsiszolgálata alatt semmiféle szabálytalanságot nem követett el, mindenki nagyon szerette és becülte, mind a felettesei, mind pedig a közönség. Most is nagyon sokan keresik őt fel a klinikán a kar társai és ismerősei közül.**

Kérdezem tőlük, voltak-e kint apjuknál?

— Az édesanyánk most is kint van a klinikán, mi pedig délután megyünk. Tegnap jól érezte magát, legalább is ő igy mondta. Figyelmeztetett bennünket, hogy mennyi pénz és jegytömb van nála, ami a Helyivasúté. Eszméletlen nem volt sohasem. A szerencsétlenség pillanatától kezdve mindmostanáig beszélt egészen értelmesen.

Érdeklődöm a család anyagi viszonyairól. Elszorul a szívem, amikor hallom, hogy milyen csekély fizetésből kell eltartania családját a tragikus sorsú Lámfalussy Péternek.

— Az ott az ebéd — mutatja a tüzhelyen lévő nagy fazék zöldbabot. — Talán még kenyér is jut hozzá...

Előjön az egyik kisebbik gyerek is. Egy szál ingben van, mezítláb. Igy szaladt be éppen most az udvarról, pedig az eső csak úgy szakad. De mit csináljon szegény, ha nincs ruhája.

Nyolcan vannak otthon. Lámfalussy két mostoha fia nem él velük. Az idősebb már nős, a fiatalabb pedig szabóinas Nyiregyházán. Csak erre a szerencsétlenségre jött haza. Megható ennek a fiúnak a ragaszkodása a szülők iránt.

Éjfél körül került a kezébe az egyik pesti ujság és ebben olvasta apja szerencsétlenségét. Azonnal kerékpárra ült és a zuhogó esőben karikázott hazafelé, hogy édesanyjának segítségére lehessen.

— Csak azért imádkoztam a jó Istenhez, hogy megérkezzem Debrecenbe és még életben találjam apámat.

Görögkatolikusok mindnyájan s nagyon vallásosak. A gyermekeknek vasárnaponként templomba kell járniok.

— Ne adja a jó Isten, hogy apánkkal valami történjék, de mi akkor sem esünk kétségbe, mert tudjuk, hogy aki elvette, mivelünk lesz.

Kérdezem, kitől tudták meg a rossz hírt és milyen hatással volt a családtagokra. Ekkor tudom azt meg, hogy Lámfalussyné háromszor elájult, Lámfalussy idősebb fia, a 17 éves Péter pedig belebetegedett a sok izgalomba. Most is ott fekszik a levegőtlen kis szobában, sápadtan, beesett arccal. A hírt egyébként az egyik szomszédasszonytól tudták meg, aki látta, hogy véresen emelik ki a kocsiból Lámfalussy Pétert.

A leány, a kalauz legidősebb lánya sirni kezd. A mostohafiú is könnyeivel küzködik. A kicsinyek hol némán, hol meg szepegve néznek egyszer a testvérükre, egyszer meg énrám. Ők még nem értik tisztán, hogy mi történt. Csak nem látják hazajönni apukát, pedig már olyan nagyon várják...

Végül is Driska János köszörüli a torkát, megsimogatja húgát és szomorú, keserű hangon megszólal

— Ne sírj, Piroska. Nekünk nagyoknak erőseknek kell lennünk. Vigasztalni kell szegény édesanyánkat, akit oly nagyon megtört ez a szerencsétlenség. Ha mi is kétségbeesünk és sirunk, mi lesz ő vele.

Szomorúan hallgatunk. A nagyok elgondolkozva nézik a levegőt, a kicsinyek pedig álmélkodva a nagyokat.

Ismét Driska János veszi fel a szót.

— Egy éves korom óta ő nevelt. Mindig szeretett és **őt is mindenki szerette. Nem volt egyetlen ellensége sem.** Nem érdemelte meg ezt a szomorú sorsot.

Vigasztalni próbálom őket. Még nem veszett el minden, nem szabad feladniok a reményt. Lámfalussy életben marad... **Ha nem lesz nyomorék** — mondja gyorsan az egyik gyerek. **Azt beszélik, hogy megvakul** — folytatja. — **Mi lesz akkor velünk. Miből fogunk élni?**

Kapnak valami nyugdíjat, ha az édesapjuk munkaképtelen lesz?

— Nem tudjuk kérem — felelik. — Talán csak lesz valami, mert hiszen szolgálatteljesítés közben érte őt a baj.

Mi lehet a nyugdíj — gondolom magamban, — hiszen a fizetés is oly csekély. Nem szólok erről Nem akarom sulyosbítani én is annyira nehéz szivüket a bizonytalan jövő fájdalmával is.

Távozni készülök. Kikisérnek Megmutatják köröskörül a kis házikót, amit az apjuk épített fel, a kis gyümölcsöst, ahol az a néhány fácska várja a gazdát, hogy jöjjön vissza ápolni.

Kezet nyujtok a fiúnak, szép értelmes arcáról bánat tükröződik. Fájdalmas hangon szól még néhány szót:

— A természet is velünk érez. Az idő is olyan szomorú, mint mi. A gyerekek bemennek szegényes, szomorú lakásba és várják vissza, aki néhány nappal ezelőtt elment és most életveszélyes állapotban fekszik a sebészeti klinikán.

(gy. gy.)

Gazdag ifju és a szobaleány pere a biróság előtt

Egy szerencsétlensorsú, becsapott fiatal leány rágalmazási perét tárgyalta a debreceni járásbíróságon dr. Bónyi Bertalan járásbíró.

A vádlott egy fiatal derecskei lány, Lente Juliánna, akit rágalmazás miatt dr. Grosz Zoltán ügyvéd jelentett fel.

A per előzménye a feljelentés szerint a következő. Lente Juliánna hozamosabb ideig Derecskén szolgált, mint szobalány a Weisz malom tulajdonosánál. Weisz Zoltán, a malomtulajdonos fia már az első napokban, amint a szép fiatal leány megkezdte szolgálatát igen figyelmesen viselkedett vele szemben, melynek hónapok után következményei lettek. A következménynek a vége per lett, amelyet a derecskei járásbíróság tárgyalt volna, ha egy pár nappal a bírósági tárgyalás előtt Weisz Zoltán, a dúsgazdag malomtulajdonos fia nem kereste volna fel Lente Juliánát. A beszélgetésnek a vége az lett, hogy **100 pengő igéret fejében Lente Juliánna hogy, hogynem, irt egy olyan nyilatkozatot, amely szerint visszavonja a súlyos pert.** A kitüzött tárgyaláson vett erről tudomást dr. Grosz Zoltán ügyvéd, hogy tárgyalás nem lesz, mert a két szemben álló fél már kiegyezett. Sőt az is kiderült, hogy a pert Lente Juliánna csak azért indította meg Weisz Zoltán ellen, mert **állitólag arra az ügyvéd rábeszélte.** Igy indult aztán meg a per most már Lente Juliánna ellen rágalmazás címén.

Dr. Bónyi Bertalan büntetőjárásbíró tárgyalta a nemmindennapi pert. A tárgyaláson csak Lente Juliánna jelent meg, aki elmondotta a malomtulajdonos fiával történt megismerkedését és annak következményeit.

— Miért irta a levelet alá, amely szerint visszavonja a polgári pert Weisz Zoltánnal szemben, — kérdezte a bíró.

— Kérem bíró úr, nekem Weisz Zoltán 100 pengőt igért, ha az elém tett irást aláirom, amit nem is olvastam el.

— Hogy lehet aláirni egy ilyen fontos iratot, melyet el se olvasott, igy a halálos ítéletét is aláirhatta volna.

Lente Juliánna egy szót sem szólt erre a kérdésre.

— És legalább megkapta a beigért 100 pengőt — kérdezte dr. Bónyi Bertalan bíró.

— Egy fillért sem kaptam eddig és azt hiszem nem is fogok kapni, a pénz helyett még az ügyvéddel kerültem perbe.

Dr. Bónyi Bertalan járásbíró ezután kihirdette az ítéletet, amely szerint Lente Juliánna vádlottat rágalmazás vétségében **mondotta ki bűnösnek** és ezért 40 pengő pénzbüntetésre ítélte. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a fiatal tapasztalatlan lány még nem volt büntetve és azonkívül sok olyan körülmény játszódott közre, amely a lány mellett szól, a bíróság az ítélet végrehajtását felfüggesztette 3 évre.

Az ítéletet Lente Juliánna könnyezve fogadta és köszönte meg a bíronak **A bíróság egyben elrendelte büntetőparancs terhe alatt Weisz Zoltán elővezetését.**

Sok a nyitott ablakon keresztül elkövetett lopás

A rendőrségen az utóbbi időben tömegesen tesznek panaszt ismeretlen tettesek ellen, akik a nyitott ablakokon keresztül vashoroggal ágynemüket és ruhanemüeket huzgálnak ki az utcára, sok esetben pedig beugorva az ablakokon értékes tárgyakat adnak ki az utcán falazó cinkosaiknak.

Minden jel arra mutat, hogy Debrecenben egy élelmes és vakmerő banda garázdálkodik, melynek tagjai számon tartják a szellőztetés céljából hozamosabban nyitva tartott ablakokat és azon beugorva, értékes zsákmánnyal térnek vissza.

Páratlan vakmerőségükre mutat, hogy a lopások jelentékeny részét fényes nappal, a délelőtti órákban követik el. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Diáksapkát olcson csak a készitőnél vásárolhat FARKAS Széchenyi 3.

Bécsi Vásár

1938. szeptember 11-től 17-ig.
Müszaki vásár szept. 18-ig.

JELENTÉKENY MENETDIJKEDVEZMÉNYEK!

Vásárigazolvánnyal és útlevéllel szabad útlevélvizum! Jelentékeny menetdijmérséklések a magyar vasútakon és a birodalmi német vasútakon, a dunahajózási forgalomban, valamint légiforgalomban.

Mindennemü felvilágositások és vásárigazolványok, á 5.— Pengő kaphatók a

Wiener Messe A. G. Wien VIII.

továbbá a tisztelet beli képviseletnél:
Debrecen: Kereskedelmi és Iparkamara, »Ibusz« Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállitási Részvénytársaság, Ferenc József út 56. sz.

Incidensek Henlein leitmeritzi fogadtatásán

Prága, augusztus 27. Henlein Konrád kíséretével együtt szombaton este Leitmeritzbe érkezett. A város polgármestere és a szudétanémet párt vezetői üdvözölték. Rövid tartózkoás után folytatta útját Grosszermosekbe. *A vásártéren Henlein üdvözlése közben az ellenpárt hangosan tüntetett és a rendőrség csak nehezen tudta helyreállitani a rendet.* Amikor az egybegyűlt tömeg eloszlott, kisebb összetűzésekre került sor. A két rendezőt, aki Henleint ide kísérte, visszatérőben Leitmeritzbe megtámadta a tömeg. Az egyik rendezőt, Brandstätter Ervint a piactéren cseh polgárok megtámadták. Arcán ökölcsapás érte, úgyhogy horzsolásokat szenvedett. Brandstätter a rendőrőrjárat élén érkező rendőrtisztviselőt véletlenül akaratán kivül ököllel arculütötte. Ugyanakkor egy másik incidens is történt egyik közeli uccában, német szemtanuk elbeszélése szerint motorkerékpárjáról lerángatták és megverték az szudétanémet párt egyik rendezőjét.

ARANY BIKA

családi ebédje kihordásra

P 1-50

Megjelent a sajtó- és szinmüvészeti kamara felállitásáról szóló rendelet

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli a sajtókamara felállításáról szóló rendeletet. A rendelet szerint a sajtókamara egységes szervezeti működését két főosztályban fejti ki. Az első főosztály az ujságírók főosztálya, — mely négy szakosztályra tagozódik. A lapkiadói főosztály különalakul és 3 szakosztályra tagozódik. A sajtókamarának hét szerve van. Külön szakasz rendelkezik a felvétel feltételeiről, a fegyelmi vétségekről stb.

Egy másik rendelet a sajtókamara felállításával összefüggő átmeneti intézkedéseket tartalmazza. A sajtókamara tagjainak felvétele tárgyában a felvételi bizottság dönt, melynek 9 tagja van. Elnöke a miniszteriumi biztos, négy tagját a miniszteriumok jelölik ki, négy tagot pedig a miniszterelnök az ujságírói s lapkiadói testületből nevez ki.

Ugyancsak megjelent a rendelet a szinművészeti és filmművészeti kamara felállításáról, mely külön két főosztályból áll: egyfelől a szinművészeti, másfelől a filmművészet körében működők számára. A Kamara főfelügyeletét a kultuszminiszter gyakorolja a belügyminiszterrel egyetértően.

—o—

Füszerkereskedők, vendéglősök, hentesek

figyelmébe ajánlom dúsan felszerelt raktáromat, ahol a legolcsóbb árban szerezhetik be szükségleteiket. Tájékoztatásul közlöm néhány cikkek árait.

1 kiló bors egész szitált	4.40 P	Szardiniákban óriási nagy vá
1 „ „ őrölt	4.50 „	laszték hihetetlen olcsó árban,
1 „ kömény	1.60 „	továbbá az összes fűszer- és gyar
100 „ rizs R. J.	68.50 „	matáruk, szegedi paprika külön-
100 „ Rizs jap.	69.50 „	legességek, déligyümölcs és vegyi

áruk legolcsóbb beszerzési forrása

Goleneczky Ferenc, Debrecen.
Sas u. 2., telefon 1605.

Filléres vásárvonatok sora jön a Tikávra Debrecenbe

Mához egy hétre, vasárnap lesz a TIKÁV első vasárnapja, amikor mindig óriási tömegek látogatják meg a TIKÁV-ot. A folyó évben, szeptember 4-én lesz a Csokonai dalosünnep, s az Iparos Kongresszus is. Ebből az alkalomból is sokan utaznak Debrecenbe. A várható nagy forgalmat még emelni fogja az, hogy a MÁV a kereskedelemügyi minisztérium engedélye alapján a következő vonatokat indítja Debrecenbe:

1. *Budapestről:* Menetdíj 5.20 P. — 2. *Szegedről:* (via Cegléd) Menetdíj: Szegedről 5.80 (Kistelek, Kiskunfélegyháza, Kecskemétről 4.— P, Nagykőrös is.) Ceglédről 3.80, Szolnokról 3.40, Törökszentmiklósról 2.90 (Kisujszállás és Karcag is). — 3. *Miskolc és Sátoraljaujhely* (via Szerencs—Tokaj). Menetdíj Miskolcról 3.60 P, (Szerencs, Tokaj, Rakamaz is), Sátoraljaujhelyről 3.80 (Sárospatak, Erdőbénye is), Nyíregyházáról 1.60 P, Mátészalka 2,90 P (Nyírbátor, Nagykálló is). — 4. *Makó—Hódmezővásárhely—Szentesen át:* Menetdíj Makó Ujváros 5.50 P. Hódmezővásárhely 5.— (Mindszent Szegvár is) Szentesről 4.30 P, Kunszentmárton is) Tiszaföldvárról 3.60 P (Pusztatenyő, Szajol is). — 5. *Békéscsabáról* (via Szajol). Menetdíj Békéscsabáról 4.70 P (Békésföldvár, Mezőberény, Gyoma is), Mezőturról 3.80 P (Pusztapó is) — 6. *Egerből* (via Hortobágy) Menetdíj Egerből 3.40 P. (Füzesabony, Poroszló is) Tiszafüredről 2.30 P (Ohat, Balmazujváros, Hortobágy is). — 7. *Tiszapolgár—Tiszalök—Hajdunánásról.* Menetdíj Polgárról 3.40 P (Tiszalök, Büdszentmihály is) Hajdunánásról 1.60 P, (Hajdudorog, Hajduböszörmény is). — *Gyöngyösről* (via Jászapáti) Menetdíj Gyöngyösről 5.— P. (Vámosgyörk, Jászárokszállás) Jászapáti 4.10 P (Jászladány, Ujszász is).

A fenti összegekben a TIKÁV belépőjegy ára is benne van.

HIRDETMÉNY. — 36.936/1938. VI. A honvédségnek az őszi gyakorlatok végrehajtásához nagyobb számú előfogatra van szüksége. Az előfogatok folyó évi augusztus hó 30-án, délután 5 órától vételnek igénybe. **Az előfogatokért a kincstár naponként 8 pengő térítési díjat fizet.** Felhivom ezért azokat a lótartó gazdákat, akik a mutatványosan megállapított térítési díj ellenében lovaikat és járműveiket hajlandók előfogatként szolgáltatni, hogy összeírásuk végett a Kossuth utca 20. szám, III. emelet 92 B. számú hivatalos helyiségében legkésőbb 1938 aug. hó 28. napjáig jelentkezzenek. Debrecen, 1938 augusztus 24. **Polgármester.**

IDŐJÁRÁS.

Jóslat: **Gyenge szél, változó felhőzet, helyenként futó zápores, esetleg zivatarok. A hőmérséklet nyugaton emelkedik, délen és keleten alig változik.**

Debreceni ember

Csokonai Ásványvizet iszik!

Kérje mindenütt!

Szállító: Szliuka szikvizgyár. Telefon 21—11.

A tragikus halált halt Simor Miklós szinmüvének előadása Pesterzsébeten

Beszélgetés Kőmives Sándorral, kit az előadás után a Vigszinház szerző dtetett

(A »Debreczen« fővárosi tudósítójától.)

Az elmúlt hétfőn este ünnepi előadást tartott a Pesterzsébeten szereplő debreceni színtársulat.

A debreceni repülőgép katasztrófánál hősi halált halt Simor Miklós és Asguthy Erzsébet darabját, a debreceni színiévad legnagyobb prózai sikerét, a Gázmérgezés a Domb utcában című kitűnő színjátékot adta elő a társulat abban a kitűnő szereposztásban, mely Debrecenben diadalra, kirobbanó nagy sikerre vitte a fiatal szerzők darabját.

A pesterzsébeti aréna előtt ezen az estén hatalmas autótábor állt, mint a Vigszínház előtt nagy premierek idején s a színházat az a pesti közönség töltötte meg, mely minden jeles színházi eseménynél ott van.

A pesti lapok hasábokat szenteltek ennek a nyárvégi pesterzsébeti szenzációs színházi estének, amikor pesti direktorok a Gázmérgezés a Domb utcában című darabban egy kitűnően megírt drámát fedeztek fel. A debreceni színházi közönségnek tehát nincsen oka szégyenkezni, mert kegyelbe fogadta az elmúlt télen ezt a darabot.

De e pesti direktorok mást is felfedeztek. Hogy a debreceni színészek előadása, pompás összjátéka vetekedik a fővárosi együttesekével. Melyeknek pedig nagyon sokkal több próba áll rendelkezésre, mint a debreceni színészeknek. A pesti direktorok pesterzsébeti kirándulásának van egy pozitív eredménye is. A Gázmérgezés előadása közben értesítették Kőmíves Sándort, ezt a kitűnő színészt, hogy másnap délelőtt jelentkezzék a Vígszínház irodájában, mert szerződtetni akarják.

Nem egészen 20 órával a Gázmérgezés előadása után Kőmíves Sándor, a Csokonai Színháztól a Vígszínházhoz szerződött. Kitűnő anyagi feltételekkel. Egy évre, de hároméves opcióval.

*

Tegnap este kint jártam Pesterzsébeten, hogy a Debreczen szerkesztősége nevében gratuláljak Kőmíves Sándornak, aki nemcsak színésznek, de embernek, barátnak is a legkitűnőbbek közül való.

Akik ismerik Kőmíves Sándort, évi két éven keresztül volt a debreceni Csokonai Színház büszkesége, nem lesznek meglepve, ha megírom, hogy Kőmíves Sándor könnyes szemekkel szorongatta a kezemet és alig tudott válaszolni, amikor üdvözöltem.

Mikor végre megszólalt, pont ellenkezőjét mondta, mint amit várni lehetett egy színésztől, akit 24 órával előbb az a megtiszteltetés ért, hogy a magyarországi színészek legjobbjai társaságába, a Vígszinház együttesébe szerződtettek.

— Tudom, hogy most nekem nagyon boldognak kellene lennem — kezdte Kőmíves Sándor — mert hiszen körülményeim között nagyszerű feltételekkel elértem azt, amire minden magyar színész vágyik: a főváros egyik legjobb együttesébe kerülök.

— És látod nem vagyok boldog. Fáj, nagyon fáj, elhagynom a Csokonai Színházat a debreceni közönséget, mely engem megbecsült és talán nem leszek szerénytelen, ha azt mondom: szeret is.

— Te tudod, hogy nem üres szavak, amiket mondok, hogy pályatársaimat, akikkel két évvel ezelőtt kerültem összsze, határtalanul szeretem. Köztünk olyan szellem alakult ki, mely kevés együttesnél van meg: nem voltunk féltékenyek egymásra, egymás sikereire. Mi boldogok voltunk, ha bármelyikünk sikert aratott és ez a szellem aztán mély barátságokat is alakított ki köztünk. Mi igazán olyanok voltunk itt együtt, mint egy nagy család. Testvérként dolgoztunk egymás mellett a sikerért.

— Fáj tőlük megválnom. Minden partneremtől sajnálattal válok meg, de talán a többiek nem veszik rossznéven, ha megmondom: Halassy Mariskát, ezt a kitűnő színésznőt, nagyszerű kollégát, legjobb embert hagyom itt legnehezebben.

— És újra visszatérek ahhoz, hogy nehéz Debrecentől is válnom. Valahogy nagyon odanőttem két év alatt ahhoz a városhoz, színházhoz és közönséghez. Az a megbecsülés, mely engem ott körülvett, valahogy azt az érzést váltotta ki bennem, hogy engem már odatartozónak tartanak. Nemcsak a város színházához, hanem egy kicsit annak társadalmához is.

— Jól esik, hogy alig jelent meg a fővárosi lapokban a Vígszínházhoz szerződésem híre: másnapreggel már egy sereg gratuláció érkezett számomra Debrecenből. Amíg levelekben köszönhetem meg: itt mondok őszinte köszönetet értük. És itt igérem meg azt is — amit a legtöbb gratulációban kérnek tőlem — hogy amikor csak vígszínházi elfoglaltságom megengedi majd — »hazajövök« Debrecenbe vendégszerepelni.

*

Jelenésre hívták Kőmíves Sándort, abba kellett hagyni a beszélgetést. De ott maradt mellettem, aki ma talán a legboldogabb ember Budapesten: a Kőmíves Sándor édesanyja. Az a kicsi, fehérhajú, de még mindig rózsásarcú bűbájos öreg hölgy, aki határtalanul örül, hogy Sándor fia végre révbejutott. Hogy végetért ezzel a szerződéssel a vidéki színész kálváriás vándorlása és újra nyugodt otthona lesz a Kőmíves családnak.

— Én is nagyon szerettem Debrecenben élni — mondja Kőmíves Sándor édesanyja — mert fiamat ott igazán megbecsülték és megértem Sándort, hogy nehéz onnan megválnia. De úgy-e viszont Maga megért engem is, ha az én koromban már örülök annak, hogy nem kell majd bútorozott szobából bútorozott szobába költöznöm, hanem végre újra saját lakásunk lesz — mint volt egykor régen, mikor boldogult uram — mint ma mondják — a Fővárosi Orfeum starja volt.

Bizony nagyon megértem ennek a drága öregasszonynak örömét. Melyik anya nem örül fia sikerének.

Fay Fischer Andor.

A Petőfi-szobor helyén kerékpárőrző-állvány lesz

Az Ipartestület hivatalos helyiségének lépcsőházából, mint ismeretes, polgármesteri rendelkezés eltávolította Petőfi monstruózus szobrát. A polgármester most engedélyt adott a szobor helyén üresen maradt területen kerékpárőrző álvány létesítésére. Az Ipartestület elöljárósági ülése elhatározta, hogy pályázatot hirdet a kerépárőrző állvány megépítésére s a gyűléseken levő ipartestületi tagok a jövőben 10 filléres megőrzési díj ellenében teljes felelőség mellett it helyezik el biciklijeiket.

x **A tüdőbajt elkerülheti,** aki a régi padlóra szines PLASTILIT, hézagmentes burkolatot készíttet. Lukács Vilmos és testvére céggel. Kérjen telefon árajánlatot.

Arzénes tököt ebédeltek — három halott

Kemecse község határában Gégény András napszámos családja tököt ebédelt, melytől megbetegedett a napszámos és kilenc gyermeke. Az apa és két gyermeke már meghalt. Megállapították, hogy *arzénmérgezést kaptak. Olyan gyümölcsösben termett a tök, ahol arzénnel permeteztek és a gépről a gyümölcsfa alatt lévő tökre csepegett az arzén.*

A szociális titkárok helyzete

Rövidesen elvégzik azt a rövid tanfolyamot azok a fiatal emberek akiket a belügyminiszteri rendeletből az egyes megyék alkalmaztak a községekbe első sorban azzal a céllal, hogy segítségükre legyenek a jegyzőknek. Az egész ország közvéleménye nagy örömmel fogadta ezt az újabb munkaalkalom jelentkezéseket a most folyó tanfolyamokon sok friss kedvű, nagy lendületű fiatal ember igyekszik minden tekintetben helytálló emberré fejlődni, hogy új munkabeosztásában minden tekintetben jó munkát végezzen a község életében...

Kezdetben egy téves hiradás nyomán azt hitte egy ideig a közönség, hogy ezek az újonnan kine vezett titkárok különálló munkakört kapnak a községek közigazgatásában, de ez semmiképpen se lehet helytálló, hiszen a nagyobb tapasztalatokkal rendelkező jegyzői kar fölé senki se akart úgynevezett új állású egyedeket állítani.

Természetesen, szociális kérdésekkel is fognak foglalkozni ezek a titkárok, de nem önálló hatáskörben, amint eddig is végeztek a községi jegyzők már szociális tevékenységet, hiszen a községekben évek óta folyik az ezirányú munka is.

Kintünő alkalom lesz ez a beosztás ezeknek a fiatal, főleg diplomás embereknek arra, hogy tanulmányozzák a falu életét, kérdéseket vessenek fel és megfelelő előkészítés után ezeket a kérdéseseket karöltve a közigazgatás embereivel, azt meg is oldják.

Kezdeti munka ez, de lassanként ebből a munkából fog kialakulni a falvak szociális kérdéseinek megoldása. Bizonyos tekintetben tehát úttörő munka, melyet megfelelő felügyelet mellett végeznek el ezek az új pályán dolgozó fiatal emberek.

Érthető várakozással tekint munkájuk elé a magyar közvélemény hiszen nagyobb és fontosabb munkát aligha ismer ma a közigazgatás, a kormányzat, mint a falvak életének jobbá és boldogabbá tétele.

Karrier

A napokban találkoztam egyik régi barátommal, s meglepett, milyen elegánsan van öltözve. Azért lepett meg annyira, mert hónapok óta nem láttam, annakidején pedig mint munkanélküli diplomás ifjú bizony nagyon snasszul nézett ki szegény. Elbeszélgettünk.. Érdeklődött, hogy vagyok, mint megy a dolgom, nem nősültem-e meg, stb, stb. Mikor már kielégítettem kiváncsiságát, én tettem fel egymásután a kérdéseket: hogy szolgál kedves egészséged, hol voltál olyan sokáig, hogy nem láttalak, van-e már állásod és így tovább? Barátom egy kicsit nagyzolva, de őszintén válaszolt kérdéseimre:

— Hát, barátom, emlékszel-e arra, hogy két évvel ezelőtt itt Debrecenben kopottan, éhezve jártam egyik munkaadótól a másikig? Vé gig kilineseltem talán az egész várost, de sehol sem kaptam állást. Néha, néha itt is, ott is kerestem egy pár pengőt, ami azonban éppen hogy csak eleségre volt elég. Bizony, nagyon kopott voltam akkor... De szerencsére, egy mentő ötletem támadt. Uton, útfélen mindenhol láttam hirdetni: „Tanuljon gyorsírást és gépírást. Olcsó tandíj. Állami bizonyítvány.“ Gondoltam egyet és beiratkoztam egy gyorsíró iskolába. Elvégeztem a gyorírási és gépírási tanfolyamot s az iskola igazgatója elhelyezett egy ügyvédi irodába. Egy ideig eléldegéltem abból a kevés fizetésből. Egyik nap találkoztam a gyorsíró iskola igazgatójával, aki ezt kérdezte: Nem volna-e kedvem vidékre menni állásba? Örömmel kaptam rajta s most egyik szomszéd vidéki városban egy gyár levelezője és könyvelője vagyok. Fizetésem, hála Istennek, felment 180 pengőre. Már összespóroltam egy kis pénzt nyaralásra is s hidd el, hálásan emlékszem vissza a Naményi Gyorsíró és Gépíró Iskolára, amelynek mindezt köszönhetem. Ez az én történetem, barátom S mindezt a véletlennek, egy utamba akadt gyorsírási plakátnak köszönhetem. Ha nem olvasom el a Naményi iskola plakátját, talán még ma is állás nélkül tengődöm.

Amikor elváltam barátomtól, elgondolkoztam afelett, amit mondott. Tényleg, hányan és hányan vannak állás nélkül, kenyér nélkül, de elhelyezkedni nem tudnak, merthiszen gyorsírás és gépírás nélkül ma már schol sem lehet munkát vállalni...

Pünkösdisták a bíróság előtt

Pünkösdista került a debreceni törvényszék ötöstanácsa elé szombaton délelőtt. A vád szerint hitfelekezet elleni izgatást követett el, papok, tanítók ellen beszélt. — A vádlott Borók János nyirtasi fölmíves a püsköstista szekta tagja és a szekta egyik összejövetelén mondotta a vádbeli kifejezéseket. Baróthy elnök kérdésére kijelentette, hogy ő nem bűnös, nem mondotta. A tanuk vallomásából sem tudta a bíróság megállapítani, hogy tényleg elhangzott a kijelentés. Egy öreg asszony, aki jelen volt mint kiváncsi a szekta összejövetelén, csak arra emlékezett, hogy kurjongattak, kezeiket az ég felé lóbálták a szekta tagjai, mikor belépett a házba és még megijedt a lármás »istenimádás« láttára. A bíróság felmentette a vádlottat. Az ítélet nem jogerős.

39.315/1938. C. sz. **HIRDETMÉNY.** A városi elsőfoku közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt közönségét, hogy az V. állategészségügyi körzetben, közelebbről a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyíregyházi, Debrecen—büdszentmihályi vasutvonal és hajdúböszörményi határ között fekvő területre terjedőleg 90 napi időtartamra elrendelt ebzárlat a veszettség állati betegség megszünése folytán feloldatott. Debrecen, 1938 augusztus hó 24-én. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

Az ásó katonái

Debreceni és hajdúsági fiúk a munkatáborban

Az alacsonyan szálló felhők párái még ott gomolyognak a vén Gerecse hegy teteje felett... A hegy lábánál a hajnali harmattal beszórt fűszálakon ott táncolnak a kelő nap sugarai... Reggel 5 óra... Kürtszó harsan s a völgyek és a sziklafalak visszhangozzák az ébresztő jelt... Ébred a héregi munkatábor.

*

A munkaszolgálat eszméje a háború után Bulgáriából indult el hódító útjára. Rohamosan fejlődött s ma már Európa csaknem minden országában hatalmas tért hódított s az intellektuális ifjúság nevelésének egyik leghatékonyabb és beváltabb eszköze lett. Magyarországon először a sárospataki theológia, utána a Turul Szövetség rendezett munkatáborokat, 1937-ben azonban már állami kézbe került megszervezésük s a mindenkori kultuszminiszter rendelkezése alá került. Az »Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat« táborba gyűjti azokat az egyetemi és főiskolai hallgatókat, akik önként jelentkeztek, hogy a magyar nép és föld szolgálatában dolgozzanak.

Tuss Demeter
modern uri szabó
Diákoknak árkedvezmény
Debrecen, Hatvan-u. 68.
minden igényt kielégít

A munkatáboroknak az a célja, hogy a nemzeti munka értékének és a magyar munkáskéz megbecsülésének tudatát beoltsa a nemzet jövendő vezető rétegének érzületébe, s megismertesse vele magyar népünk késerves, rerftékes munkáját, küzdelmét a mindennapi kenyér megszerzéséért. Olyan nemzetgazdasági értékek elkészítését végzik a munkaszolgálatosok, melyek égetően sürgősek, de elkészítésükre nincs anyagi fedezet.

Az Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat 19. sz. »Álmos vezér« munkatábora dr Kővári János táborparancsnok vezetésével Héregen utat épít. Héreg a megcsonkított Komárom vármegye 1709 lakosú nagyközsége. Az erdőkkel borított Gerecse hegység lábánál fekszik. A hegyről lezuduló tavaszi olvadás és őszi esőzés vize itt fut le s a község egyik legforgalmasabb útját járhatatlanná teszi. Hiába volt már ez az út évek óta egyik legégetőbb problémája a héregi magyaroknak, hiába tett meg mindent a község igen agilis főjegyzője Vesztergomi Béla, mert sem az ügyet jóindulattal kezelő vármegyének, sem a héregi magyaroknak nem volt pénze az út elkészítésére.

A munkaszolgálatosoknak egy nagyobb emelkedést kell átvágniuk s az onnan kitermelt földet kb. 200—300 méternyire eltalicskáznak, hogy az út mélyebben fekvő részét feltölthessék. Így járhatóvá lesz az út, nem akadnak el a sártengerben a munkára siető szekerek, a vizet az út mellé készített árkok levezetik.

Kik is végzik ezt a munkát? Csonka hazánk minden részéből kerültünk ebbe a táborba. A debreceniek névsora a következő: Csanády Ákos, Kiss Ernő, a tanítóképző növendékei közül pedig Pataki Mihály, Mados Mihály és Gellén Imre. A hajdúságból is vagyunk néhányan. Hajdúböszörményből Győrössy Imre, Hajdúnánásról Barabás Attila a tábor szakácsa, s e sorok írója. Van néhány szabolcsi fiú is közöttünk, a túlnyomó rész azonban a dunántúlról, Somogy megyéből került hozzánk. A parancsnokság vasmegyei, közelebbről szombathelyi. Ha olvasóim elolvassák e sorokat, azt hiszik, hogy minket táborbelieket tekintve, hogy ellentétes vidékről kerültünk össze, csak az egyenruha tart össze. Tévednek, mert én sem hittem volna azt, hogy a bajtársi élet annyira össze tudja tudja hozni az emberek lelkét, s annyi fiatal ember ragyogó szemmel tudjon dolgozni az új Magyarország eszményéért, a munka nemzetéért.

A falu népe meleg szeretettel vesz körül bennünket. Házigazdánk Vesztergomi Béla a község főjegyzője mindent megtesz, hogy minél kellemesebbé tegye itt tartózkodásunkat. Vannak a falunak igen érdekes alakjai: így meg kell említenem a »parasztbáró«-nak elnevezett gazdát, Andris bácsit, aki adakozó kedve miatt kapta nevét. Különös ember. Még ma is beszélik a faluban, hogy a múltban mikor adó miatt árverést tartottak nála, ő a környék muzsikus cigányaival adta jó magyar nótákkal a zenei aláfestést az árveréshez. Nagyon szeret bennünket, mert ha ráér a szekere örömmel adja ide, hogy segítsen a talicskásokon s szekérrel hordhassuk a földet. Művészember is a mi Andris bátyánk, költő mert megteszi azt is, hogy egész nap csak rimbe beszél. A falu népével is igyekszünk a kapcsolatot kimélyíteni. Az egyik vasárnap a ma ifjúsága, az ásó katonái hódoltak, a héregi 35 hősi halottnak.

A falu népének szemében megcsillant a könny Ludván József h. táborparancsnok mély gondolatokkal telített beszéde alatt, s mikor az ütemesen pattogó díszmenetet vágtuk, a jó öreg héregi frontharcosok szemében bizony megindult a köny, mosoly tolult naptól barnított arcukra, elsimultak a gondbarázdák homlokukon, s kérges tenyerükkel ütötték a taktust a menethez.

Tábortüzet is tartottunk. A pattogva lángoló fenyő hasábok fénye világított meg bennünket. Komoly és vidám számok voltak műsoron s a falu népe csodálkozással nézett bennünket. Befejezésül szavalókórust állítottunk be, s az elszakított magyar testvérekre emlékeztünk. Meghatódott mindenki. A falu papja, a hazájából elűzött székely testvér köszönte meg a tábortüzet. — Lángolt, gyújtott minden szava. Ugy éreztük, hogy a falu népének lelkében és a mi lelkünkben is közös láng gyulladt ki. Láng, ami elhamvaszt mindent, mi bűnös, de az égig ér nemsokára tudatosságunk tisztító orkánja és ha elzúg a fergeteg — nem por és hamu marad utána, hanem nemes talajon felépülő demokratikus Magyarország érctundamentuma.

A tábor a Gerecse lábánál az erdő szélén áll. Ott van a hat világossárga barakk, mindenik előtt kis virágos kert. Nézzük a napirendet. Ébresztő után reggeli torna majd mosakodás és reggeli 7 órakor a zászlónál imához sorakozik a század. Kemény vigyázz állásba merevednek a fiúk, előre szegeződnek az acélos tekintetek s mialatt a kürtös az »imához« fenséges dallamot kürtöli, a trianoni kereszt mögött elhelyezett sudár fenyőből készült zászlóárbócra felkúszik a farkas farkú táborzászló, melyen ásó kertben karmai közt ásóttartó turul madár száll. Ezután a tábor kivonul a munkára.

Az útépítés nehéz munkája kisebb megszakításokkal d. u. fél 2 óráig tart, kivéve a kubikus napot, amikor délután hat óráig dolgoznak. Vidám nótaszóval dolgozunk. Acélos izmok szaggatják csákánnyal az ősi rögöt — omlik a föld és fürge talicskások sietnek a belapátolt homokkal. Ma kubikos nap volt. Hosszú a nap. Velem szemben három somogyi fiú, egy alezredes, egy falusi jegyző, egy földbirtokos fia dolgozik mellettem jobbról egy pesti ezredes fia, Kristóffy Pali izzad, balról pedig egy makói fiú »Tösződ« duruzsolja a »vörös hagymát nem csípi meg a darázs« — dallamát. A rakott talicskát a pesti ezredes fia markolja meg, keze talán csak a zongora billentyük simogatásához szokott. Haja csapzottan lóg a szemébe. Lihegünk mindnyájan, nagy a hőség. Csurog rólam a víz, izmaink lázasak a szokatlan hamisítatlan kubikus robottól. Most mikor egy rakott parasztszekér eljön mellettünk, most érezzük igazán testrészünknek a rajta ülő bőgatyás magyart, s értékeljük hősies kenyérkeresését. Jó volna lepihenni a hűvösre, fáradt a tűdő, fáj a gerinc, de újra és újra neki kell lendülni a munkának, hiába lüktet vadul a vérünk.

Mindig neki neki fogunk mi a kemény hajdú gyerekek sem akarunk szégyenben maradni. Érezzük, hogy ez az igazi férfi munka, azt is tudjuk, hogy ez a munkaszolgálat a jövő vezető rétegének sikeres próbatétele. *Sikeres és megbecsülendő.*

Visszatérünk. Ebéd, pihenő, délután katonai kiképzés, utána zászlóbevonás, s a munkaszolgálatos század meghatódva rebegi a legszebb magyar imát a »Hiszekegyet«.

Ilyen itt az élet. 10 óra van, harsog a kürt, zeng a takarodó. Lefekszem s néhány pere mulva már alszom. Éjjel fél 2 óra, átveszem a szolgálatot. Alszik a tábor. Végig nézem a barakkokat, alszanak a fiúk. Az égen ragyognak a csillagok, sokáig nézem őket. Ugy látom mintha a tejúton hazánk patrónája jönne felém, s őt kísérné Szent István király, az »országépítő.« Bejönnek a táborhoz. A szenvedő arcú magyar patróna végig nézi a fiúkat, arcukat végig simítja puha, meleg kezével... Nézik a holdfényben egyenes sorban álló, csillogó ásókat, a katonás rendbe lerakott ruhákat — megállnak a trianoni kereszt mellett — visszanéznek s egy örömkönnyet törölnek ki szemükből.

Porkoláb László.

Iskola kötény	prima fekete cloth-ból 1-es szám	1·40	Iskola harisnya	amerikai fonal-ból 6-os szám	0·55
Intézeti kötény	szürke hosszu uj-jal előírásos fason 70 cm.-es	2·95	Intézeti harisnya	prima fiórpa-tent 6-os szám	1·20
Intézeti blousra	csikos köpper 1·38 kar.on	0·88	Tiroli nadrág	vászonból tartós mi-nőség 2-es szám	1·35
Torna bluosra	tehér ripsz vászon prima minőségben 1·10, 0·98	0·88	Düftin nadrág	ugynevezett ördög-bőr tiroli fason 1-es	2·60
Intézeti ruhára	prima sötétkék s. hev.ott dupla sz. mtr. 3·20	2·75	Fiu kötött ing	prima minőség 0-ás hosszu ujju 1·30 rövid ujju	1·10
Matrózgallér	kézelővel sötétkék satenből 1-es	1·30	Fiu sport ing	divatmintás prima puplinetből 30-as	2·80
Svéd torna nadrág	fekete páncél clothból 1-es	2·30	Fiu puplin ing	sport fason selyem-fényü puplinból 30-as	3·80
Intézeti paplan	dupla cloth jó vattával töltve 12·80	9.80	Fiu hálóing	kitünő mosott siffon-ból szines pospollal	3·50
Paplanlepedő	zeimlis mosott sif-tonból 6·28	6·20	Fiu alsónadrág	gombos fehér 1·60 szines set rből	1·40
Nagy párnahuzat	zeimlizva gon dos munkával 2·60	2·20	Tornanadrág	fekete clotthból csu-kott vagy nyitott 1-es	0·95
Kis párnahuzat	prima mosott siftonból 0·98	0·78	Intézeti takaró	praktikus sötét szinben 4·20, 3·36	2·70
Intézeti türülköző	p.ké szüves rojtos szélel 0·78	0·48	Akta táska	iskolai célra fiuk és leányok részére gumiból	3·90
Intézeti abrosz	tehér damasztból prima minőség 2·80	2·50	Zsebkendő	finom szegett vagy p.kos szélel 0·16	0·08
Leányka esernyő	szines és fe e-te 4·80, 3·30	2·88	Nadrágtartó	tiroli gumis vagy vászonból 0·98, 0·78	0·68
Kötött blous	leánykák részére hosszu ujjai 0-ás	2·90	Fiu swetter	zipzárral szép szinek-ben és kivitelben 1-es 3·20	2·50
Leányka swetter	végig gombos fason 1 es szám 4·20	2·40	Tornacipő	fekete megbizható minőség	2·90

CSILLAG TESTVÉREK
Piac- és Simonffy-utca sarok

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** E héten a következők kaptak 1—1 kötet könyvet: Lantos Károly, Wesselényi u. 2; Balogh Margit, István út 39/a; Halász Gyula, Salétrom utca; Kuruc Irén, Baross utca; Király Aladár, Szent Anna utca; Nagy Julia, Nyil utca. — A könyvjutalmak héttőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig bármikor átvehetők lapunk kiadóhivatalában.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. hó 28—szeptember 4-ig. „Megváltó" Piac ucca 18., telefon: 14-69. — „Tisza", Magoss György tér 9., telefon: 24-52. — „II. Rákóczi". Külsővásár tér és Miklós ucca sarok, telefon: 23-43. — „Nádor", Szent Anna ucca 64., telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass, hogy dolgozhass"!

x **Ovodás** gyermekek beiratása német délelőttökre, iskolásoknak délutáni nyelvtanitásra Batthyány ucca 16. Német Gyermekotthon.

— **Istentiszteleti rend a református templomokban:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor dr Lencz Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kajel István, délelőtt 11 órakor Szenes László, délután 5 órakor Csutoros Sándor. — Károli Gáspár téri templomban délelőtt 9 órakor Siposs Imre, délután 4 órakor Kiss Antal Jenő. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Váry László. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Bakó László, délután 5 órakor Bartha Tibor. — Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor Tömöri Lajos, délután 3 órakor Nagy Sándor. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Váry László, délután 5 órakor Kovács József. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre, délután 5 órakor dr Juhász László. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Dancsházy Sándor, ág. Márki Kálmán, délután 3 órakor Tömöri Lajos. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor Losonczi Géza. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. — Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kovács Árpád. — Tanyai istentiszteletek: Pallag délelőtt 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. Orosz János. Kismacs délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. — Halápon délelőtt 10 órakor Bárdi Ferenc. — Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. — Állóhegy délután 2 órakor Bárdi Ferenc. — Pac délelőtt 10 órakor pr. és urvacsorát oszt Papp Géza.

— **Vasárnapi miserend a római kat. templomban:** reggel 6 7 8 9 órakor szentmise, fél 10 órakor főpapi nagymise, melyet tart dr Gerencsér István piarista atya. További misék kezdete: 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. Kertségekben: Csapókertben Kummergruber Emil piarista tanár. — H.-Sámsonban: Novák Gyula káplán. — Józsán Faragó Sándor segédlelkész. — Auguszta Szanatóriumban: Horváth István piarista tanár.

— **Istentiszteletek a görög katolikus templomban:** reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Délelőtt 8 órakor diák- és katonamise együtt. — Délelőtt 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. — Délután 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. — Folyó hó 29-én hétfőn Ker. Szent János fejvétele ünnepén vasárnapi miserend.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Oltári szolgálatot végez Pass László esperes, prédikál Pásztor Béla soproni theológiai egyet. hallgató, szupplikáns. Offertórium a Soproni Evangelikus Theológusok Otthona javára.

— **A Déri muzeum** ma, vasárnap délelőtt 10—1 óráig nyitva, belépőjegy 50 fillér, tanulóknak, katonáknak 20 fillér. — A Baltazár Dezső u. 2. sz. iskolaépületben berendezett Thalyszoba az igazgatóság engedélyével szintén megtekinthető. Belépőjegy 20 fillér. — A muzeumi Közművelődési Könyvtár szeptember hó 1-én nyilik meg a nagyközönség számára.

Amateur felvételeit tökéletesen és tüneményes gyorsan készitik Berzéki fotoszaküzletei. Ferenc József út 38. és 16.

x **Dr Fazakas Sándor** egy. m. tanár, szemorvos szabadságáról hazaérkezett, ujból rendel Kálvin tér 14. sz. alatt.

x **Divatfüzők** a legujabb model szerint készülnek Bornyinénál — Barna u. 12.

Maradék és méteres áruban a legolcsóbb KERTÉSZ SÁNDORNÉ Dégenfeld-tér 3.

x **Ne vegyen cserépkályhát,** míg meg nem tekintette Krisch kályhásmester cserépkályharaktárát Ispotály tér 1. szám. (Nagyállomásnál.) Telefon: 12—18. sz. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

— **Belefulladt a dunyhába egy kisgyermek.** A debreceni ügyészségnek megdöbbentő halálesetről tettek jelentést a biharnagybajomi csendőrök. A jelentés szerint Szőke Mária ottani lakos, aki vadházasságban él egy földmívessel, magára hagyta néhány órára az ágyban öthetes Ilona nevű gyermekét. A kisgyermek valahogyan az arcára fordult a dunyhában és mire észrevették és hátára fektették, megfulladt. A csendőri jelentés alapján vizsgálatot rendeltek el, boncolást tartanak. Kétségtelen, hogy gondatlanság történt.

x **Svábot, poloskát öl! Szektin rovarírtó,** doboz 1.20. Jósa és Jónás utóda, Somogyi drogéria. Kossuth u. 6. szám.

Az „UNIO" Központi Hiteliroda

Örömmel tudatja i. t. Tagjaival és mindenkivel, aki kitűnően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy kiszolgáló cégeink sorába sikerült megnyernünk a szakmában igen előnyösen ismert, jónevű

Grünmann Sándor

PIAC U. 53. SZ. ALATTI

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDŐ céget, aki nagy és jól felszerelt raktárával a legnagyobb előzékenységgel áll i. t. vevőinek rendelkezésére.

UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!

›UNIO« Központi Hiteliroda
Telefon: 29-30. Piac u. 44.

Családi értesítések:

Bartos Erzsebet
és
Frank Pál
kereskedő jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

— **Frontharcos bajtársak figyelmébe. Somlyai Károly** bajtársunk átvette a Dankó Temetkezési Intézet vezetését. Ez alkalomból felajánlotta egyesületünknek, hogy ugy a tiszti, mint a legénységi állományu, — egyesületünk által igazolt — elhunyt bajtársaink és azok közvetlen hozzátartozóinak, temetése esetén a megállapitott árakból a legnagyobb engedményt adja. A Frontharcos bajtársak iránti kegyelet jeléül temetésüket egyenruhába öltözve rendezi és a koporsót selyemből készült diszes frontharcos jelvénnyel ellátott lepellel boritja, illetve az elnökség kivánalmainak megfelelően diszitteti.

x **Schaff tánciskolájában** a Koronában ma, vasárnap össztánc **„Ketten egy jeggyel".** Szeptember elején tanfolyam kezdődik.

— **A férjét feldaraboló Bognárné megszökött a fegyházból.** A hagyma földeken dolgozott több társával s onnan szökött meg. Budapestre gyalogolt és rokonait kereste fel, de azok nem fogadták be. Igy bolyongott az uccán Bognárné, aki 1933-ban karácsonykor megölte és feldarabolta férjét, Bognár István hentesmestert. Felismerték az uccán és a rendőrségre vitték. A fegyházba való visszaszállitására megtették az intézkedést.

x **„Eden". Értesités,** hogy szeptember hó 1-évl szerződtettem Horváth Jánost, az Osztende kávéház v. karmesterét, mint primást, ki minden este a következő tagokkal játszik: Nagy Géza II. primás, Vadász János kontrás, Horth Ella zongoramüvésznő, Rózsa Lya énekes-dobos, Kővári Bözsike tangóharmonikás. Állandóan hideg és meleg ételek. Jó italok. Mérsékelt árak. Szombat és kedd: záróra hosszabbitás. Szives pártfogást kér Goldstein.

—o—

ISKOLAI BEIRATÁSOK

A református egyház elemi népiskoláiban a beiratások és javító vizsgák szeptember 1. és 2. napjain délelőtt 8—12 óráig tartatnak az illető osztályok tantermeiben. Évnyitó istentisztelet folyó hó 3-án reggel 8 órakor minden templomban. A beiratásra jelentkezőknek be kell diktálniok édesapjuk és édesanyjuk születési helyét és idejét is. A tanitás szeptember 5-én reggel 8 órakor kezdődik. *Iskolaszék.*

A Dóczi elemi iskolában a beirások szeptember 1-én és 2-án lesznek délelőtt 9—1-ig a régi Dócziban (földszint balra első lépcső).

A kereskedő tanonciskolába beiratkozni szeptember 1. és 2. napjain délután 3—5 óráig lehet. A tanitás 5-én délután 2 órakor kezdődik. A késedelmeskedés büntetést von maga után.

A női felső kereskedelmi iskola igazgatósága az uj iskolai évre vonatkozó tudnivalókat a következőkben közli: javító vizsgálat augusztus 31-én 8 órától, beiratkozás szeptember 1-én és 2-án 9—12 óráig, ünnepélyes megnyitás 4-én délelőtt fél 11 órakor, tanitás kezdete 5-én. Bővebbet az iskola hirdetőtábláján.

A beiratások az evangélikus iskolában szeptember 1-én, 2-án és 3-án, hétfőn, kedden és szerdán reggel 8 órától 12 óráig lesznek az I. osztály termében. Az I. osztályba beirathatók azok a gyermekek, akik a 6-ik életévet betöltötték. Beiratásukhoz születési anyakönyvi tanusitvány és újraoltási bizonyitvány kell. A tanitás mind a négy osztályban szeptember 5-én reggel 9 órakor tanévnyitó istentisztelettel kezdődik. *Iskolaszéki elnökség.*

A ref. Dóczi leánynevelő intézet évnyitása az Értesitőben is közölt terv szerint történik éspedig

a) *a leánygimnáziumban* pótbeirások szeptember 1-én délelőtt 8—9 a VIII—VII., 9—10 a VI—V., 10—11 a IV., 11—12 a III., 12—1 a II. és délután 4—5 az I. osztályok számára. Ugyanebben az időben kell a már beirtaknak kiegészíteni befizetésüket a teljes beirási díjra (35.20 P) és befizetni a tandij első részletét. A javító vizsga ideje: augusztus 31-én délelőtt 9 óra. A magánvizsgák augusztus 31-én délután 3 órakor, a küiönbözeti vizsgák szeptember 1-én délelőtt 8 órkor kezdődnek;

b) *a tanitónőképzőben* a beirások a helybeli növendékek számára szeptember 1-én, vidékiek számára szeptember 2-án tartatnak az Értesitőben közölt rend szerint. Javító osztályvizsgálat szeptember 1-én délelőtt fél 9 órakor. Javító képesitő vizsgálat szeptember 6-án reggel 8 órakor;

c) *a polgári leányiskolában* javító, továbbá a tantervkülönbözeti és magánvizsga irásbeli része augusztus 30-án délelőtt 10—1 óráig. A tantervkülönbözeti és magánvizsga szóbeli része aug. 30-án délután és aug. 31-én délelőtt és délután lesz. Beirás: szeptember 1-én délelőt az I. oszt., délután a II. oszt., szeptember 2-án délelőtt a III., délután a IV. oszt. tanulók beirása.

A továbbképző tanfolyamra a beirás szept. 1—2-án délelőtt lesz.

a) *A gyakorló elemi iskolákban* és a Dóczi-intézet többi elemi iskoláiban a pótbeiratások szept. 1-én és 2-án délelőtt 9—12-ig lesznek.

A Dóczi intézet valamennyi tagozatában az internátusi növendékek bevonulása szept. 1-én és 2-án. Évnyitó istentisztelet szept. 3-án délelőtt 10 órakor. A tanitás kezdete szept. 5-én délelőtt 8 órakor.

Előirásos iskolai ruhák minden méretben
„B o c s k a y“ magyaros télikabátok fiuk és lányok részére minden méretben
Erős, kiválóan tartós fiu ruhák köznapokra
Fiu és leányka felöltők, düftin sport ruhák, külön nadrágok
A legnagyobb választék! Igen olcsó szabott árak!
MAGYAR RUHAIPAR DEBRECEN
A Takarékosság bevásárlóhelye. Bika szálló épületében.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Tóth Lajos npsz., Vértes, leány Juliánna. Horváth Gábor mázolósegéd, Bellegelő 483, leány Éva. Kaszás András fuvaros, Szepesi u. 75, fiú Sándor. Varga Lajos agazdálkodó, Kádár-dülő 56, leány Juliánna. Makszim László npsz., Rakamaz, fiú László. Szabó József npsz., Balaton u. 65, leány Irén. Dudics Sándor cipész, Emerich u. 10, fiú Sándor. Kalmár Imre gazdálkodó, Fancsika 80, fiú Imre. Kovács István polgári iskolai igazgató, Kisvárda, fiú István.

Házasságok: Nagy József fm., Kálmán u. 25—Vida Juliánna, Nádudvar. Magyar Mihály kovácsmester—Puskás Margit, Rákóczi u. 22. Lente Gyula fm.—Dankó Mária, Óvoda u. 14. Csatári Lajos MÁV mozdonyfütő, Basahalom u. 38—Grell Ágnes, Gulyás ucca 11. Baukaó József kőművesmester, Békés—Bartha Margit, Széchenyi u. 58. Török László kereskedelmi alkalmazott, Zápolya ucca 17—Szabó Margit, Honvéd u. 34. Kiss László kovács, Sámsoni út 60—Tóth Irén, Szeder u. 10. Tóth Vilmos kereskedősegéd, Árpád tér 14—Kozma Erzsébet, Péterfia u. 34. Marton Gergely MÁV műszaki s. tiszt, Hegyeshalom—Radnai Anna, Bocskai tér 8. Pető Gyula motorszerelősegéd, Varga ucca 24—Rátonyi Jolán, Rákóczi ucca 9. Kiss Kálmán m. kir. postaműszaki rajzoló, Budapest—Girgás Erzsébet, Árpád tér 2.

Halálozások: Varga Erzsébet szegényházi ápolt ref. 69 éves, Kishegyesi út 40. Tóth Béláné róm. kat. 42 éves, Püspökladány. Kovács Jenő kőművessegéd, ref. 35 éves, Hajdúszoboszló. Kasza Jánosné ref. 82 éves, Bihari-telep 17. Oláh Sándor ref. 7 hónapos, Haláp 73.

Intézeti ruhaszövetek, — kötény és bluz anyagok, paplanok, — harisnyák — olcsó árban
Petriknél
SZENT ANNA UCCA 5. SZ.
ELŐIRÁSOS intézeti ruhák és kötények nagy választékban.

— **Meghalt Gasparc volt román képviselő, aki ellen merényletet követtek el.** Bukarestből jelentik: A kolozsvári városi kórházban szombaton reggel Gaspar Jonel volt képviselő, aki ellen vasúti merényletet követtek el, belehalt sérüléseibe.

— **Elkobzott időszaki lap.** A budapesti törvényszék vizsgálóbirája az Uj Kor Harc cimü időszaki lap, augusztus 26-iki számának elkobzását rendelte el, osztályellenes izgatás cimén, amelyet „A debreceni tragédia margójára“ cimü cikkel követett el.

— **A férfiszabó iparosok szakosztálya** folyó hó 29-én, hétfőn este 7 órai kezdettel az ipartestület 1. számú tanácstermében tagértekezletet tart. Az értekezlet napirendjén szerepel a szeptember 3-án Debrecenben rendezendő országos szabó nagygyűlés és más fontos ügy.

— **Gyorsaság—pontosság—kényelem—biztonság.** Ezt a 4 fogalmat valósitotta meg a Standard az 1938—39. évi rádió tipusainál. Gyorsaság az állomások behangolásánál. Pontosság a skálán. Kényelem a kezelésnél. Egy gombnyomás és a kivánt állomás automatikusan ugrik be.

x **Tankönyvek** uj és használt bármely iskola részére **Antalfy** könyv- és papirkereskedésében.

— **A tökéletességig fejlett** technika és a kifinomult izlés együttesen hozta létre az 1939-es Orion rádiókat, amelyek ismét bebizonyitották, milyen sokat jelent az Orion név.

— **A nyilastelepi református templomban** a következő bűnbánati héten az istentiszteletek minden este félhét órakor kezdődnek. Tárgy: a tízparancsolat.

Kézimunka és fonálnagyraktár
Ujszinek! Ujdonságok!
A Kossuth-utcai Pikó József
kézimunkacégnél minden eddigit felülmul.

Ifj. Rácz Jancsi sikere

Az elmúlt héten az Angol Királynő étterem népszerű cigányprimásának, Rácz Jancsinak a fia mutatkozott be mint cigányprímás. A kis Rácz Jancsi nagyszerűen megállta helyét a zenekar élén, látszik, hogy örökölte atyjának tehetségét. Korát meghazudtoló művészettel és technikai temperamentummal játszik és vezeti a zenekart, hogy az sok felnőtt primásnak is becsületére válna. Pedig a kis Rácz Jancsi alig tizénnégyéves.

x **R. Jakabfi Magda** okleveles zongoratanárnő szeptember elsején kezdi a tanitást. Hatvan u. 1. I. em. 77. Telefon: 14—73.

— **Elgázolta egy kerékpáros.** Juhász Kálmán 28 éves asztalossegéd, Basahalom ucca 12. szám alatti lakost tegnap délután a téglaskerti vasúti híd alatt ismeretlen kerékpáros elütötte. Jobb karján több súlyos sérülést szenvedett.

— **Összeroncsolta ujjait a mákdaráló.** Kiss Zoltán 7 éves gyermek, MÁV főktlauz fia, Kerekes Géza ucca 13. sz., alatti lakásukon, mákdarálóval játszott s a daráló fogaskereke két ujját összeroncsolta. A mentők kötözték be a kezét.

— **Felhivás a burkolt uccák háztulajdonosaihoz.** A városi adóhivatal most kézbesiti az 1938. évi burkolási részletre vonatkozó fizetési meghagyásokat. Különösen fontos, hogy ezen fizetési meghagyásokat az átvételtől számitott 15 napon belül megfellebbezzék azok, akik az alapkivetés ellen is jogorvoslattal éltek. Felvilágositást nyujt minden kedden, csütörtökön és szombaton d. e. 9—12 óra között Ferenc József ut 28/C. I. emelet alatti hivatalos helyiségében, ahol a fellebbezési nyomtatványokat is tagjainak rendelkezésére bocsájtja Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete.

— **Felhivás.** A Magyar Jövő Szövetség felhivja a Debrecenben lakó, négy gyermeknél nagyobb családapákat, társadalmi állásra tekintet nélkül, hogy a több gyermekes családok kataszterének összeállitása végett a szövetség helyiségében 1938 szeptember hó elsejéig okvetlen jelentkezzenek. Jelentkezni lehet mindennap délelőtt 9—12 és délután 4—7 óráig a Baltazár Dezső ucca 9. szám alatt. Dr Szabó Sándor M. J. Sz. elnök.

— **Megszüntette a villamosvasutat** Manchester városa 25 millió pengőt kitevő összeget irányoztak elő autóbuszok beszerzésére. Gyorsabb lesz így a közlekedés és a városnak kevesebb pénzébe kerül.

Az „UNIO“
Központi Hiteliroda
Örömmel tudatja i. t. Tagjaival és mindenkivel, aki kitünően bevált HITELRENDSZERÜNKET igénybe óhajtja venni, hogy kiszolgáló cégeink sorába sikerült megnyernünk nagy raktáráról és jó hirnevéről igen előnyösen ismert
Dávid
DIVATHÁZ, PIAC U. 44. SZÁM ALATTI
céget, ahol a legkényesebb izlésnek megfelelő SZÖVET ÉS SELYEM DIVATKÜLÖNLEGESSÉGEK, MOSÓÁRUK, stb. óriási raktárral és előzékeny kiszolgálással állnak i. t. Vevőink rendelkezésére.
UJ HITELIGÉNYLÉST GYORSAN INTÉZÜNK!
»UNIO« Központi Hiteliroda
Telefon: 29-30. Piac u. 44.

GYÁSZ ROVAT

Elhunyt úriasszony. Somlyay Sándorné szül. Mindszenty Margit, életének 38. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozó termeből, a református egyház szertartása szerint. Az elhunytban Mindszenty Imréné, a Dóczy elemi iskola igazgatónője leányát gyászolja. Lakás: Dobozi bérház. Temetését: Fehértói cég rendezi.

Elekes Sándor református tanító, életének 37. évében tragikusan elhunyt. Temetése: Szent Anna-pusztáról Karcagra való szállítás után lesz vasárnap délután a református egyház szertartása szerint. Szállítását és temetését Fehértói cég rendezi.

Dávid Jakab és **Biluska Jakabné** temetőben leendő eltemetése hétfőn reggel 9 órakor lesz. Exhumálást Fehértói temetkezési vállalat végzi.

Vadászy László nyug. MÁV felügyelő 57. éves korában Budapesten elhunyt. Temetése vasárnap délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozóteréből. Gebauer-cég rendezi.

Vései József m. kir. főmérnök 50 éves korában Kisvárdán elhunyt. Temetése hétfőn délután félnégy órakor lesz a debreceni Köztemető díszravatalozójából. Gebauer-cég rendezi.

Barakonyi Gézuka életének 6-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozó teréből. Lakás: Borzán Gáspár u. 10. szám. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Nagy Margitka életének 19-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután öt órakor lesz a Köztemető ravatalozó teréből. Lakás: Kuruc ucca 34. sz. Temetését: Bartha temetkezési vállalata végzi.

Szathmáry István malommunkás 72. évében elhunyt. Temetése ma délután öt órakor lesz a Köztemető ravatalozó teréből a Kossuth uccai temetőből exhumált felesége és unokái hamvai mellé. Lakás: Rigó ucca 13. Temetését és az exhumálást Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, kartársaknak és ismerősöknek, kik felejthetetlen férjem temetésén megjelentek, nagy bánatomban részvéttel voltak, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, ezúton mondok köszönetet. **Özvegy Heckenberger Antalné.**

Kasza Jánosné Molnár Zsuzsánna 82. éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a köztemetői ravatalozó teréből református szertartással. Lakása: Bihari ucca 17. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Drága jó férjem elhunyta alkalmából nyilvánított jóleső részvétekért, koszorúkért, csokrokért, ezúton mondok mindenkinek igaz köszönetet. — **özv. dr Szabó Ferencné.**

Exhumálás. Szeretett férjem néhai Monoki István és gyermekem, néhai Monoki Rózsika hamvait hétfőn reggel fogjuk a Kossuth uccai temetőből exhumálni és a Köztemetőben végső nyugalomra helyezni. — **özv. Monoki Istvánné.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett édesapánk, testvérem, néhai Pataki István elhunyta alkalmából fájdalmunkban részvéttel osztoztak, ravatalára koszorút, vagy csokrot helyeztek, ezúton mondunk fájó szívvel, hálás köszönetet. — **Pataki József és a gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Drága édesapánk, néhai id. Kozók János elvesztésekor mindazoknak, akik fájdalmunkban részvéttel osztoztak, ezúton mondunk igaz köszönetet. — **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik Istenben boldogult szeretett gyermekem, illetve testvérünk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, vagy virágot helyeztek, mely által nagy fájdalmunkat enyhíteni szívesek voltak. — **özv. Papp Józsefné és gyermekei.**

Sírkőavatás. Néhai Ihász Henrikné Hegedüs Sarolta sírkövének felállítása augusztus hó 28-án, vasárnap délelőtt 12 órakor lesz az izraelita temetőben.

x **Garai táncintézetben** (Margitban) szeptember 6-án 6-án uj tánctanfolyam kezdődik.

IRÓGÉPEK kölcsönzése **HURAY,** parkamara T: 17-93

x **Szeplő, májfolt ellen** Rózsa arcvíz, doboz 1.20. Jósa és Jóna utóda Somogyi Drogéria, Kossuth ucca 6.

x **Tankönyvek használtan** legújabb kiadás, a legolcsóbb árban kapható. „Kultúra" antikvárium, Szent Anna u. 3. szám.

x **Beiratkozások a Városi Zeneiskolában.** Debrecen sz. kir. város Zeneiskolájában beiratkozások szeptember 1-től kezdődnek naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig. Beiratkozni lehet zongora, hegedű, gordonka, ének, zeneszerzés, gordon, fúvós hangszerekre, továbbá zeneelmélet, zenetörténet, esztétika, kamarazene, zenekar, zenei szeminárium és zenei előkészítő (ovoda). Beírási díj 6 P. Tandíjak: alsó osztályokban 8 P, középosztályokban 10 P, felsőbb osztályokban 12 P, zeneművészeti főiskolára készülők havi 15 P-t és zenei ovodában és mellék-tanszakokra 3 P-t fizetnek havonta. Felvételi vizsgák szeptember hó 12. és 13-án délután 3—6-ig. Tanítás szeptember hó 14-én kezdődik. — Bővebb felvilágosítás a hirdetményeken és a zeneiskola titkári hivatalában nyerhető Vár u. 1. — Telefon: 33-96. sz.

SPORT

A vasárnapi sportmüsor

DVSC—FTC a Vasutas pályán.

Uj szín, új élet kapcsolódik be a magyar labdarugásba azáltal, hogy megteremtették a nemzeti liga B. osztályát és itt a főváros és vidék legjobb amatőr és profi egyletei találkoznak egymással. A nemzeti liga I. osztályában a Bocskai, a nemzeti bajnokság B. osztályában a DVSC képviseli Debrecent és a DVSC vasárnap játsza első mérkőzését, ellenfele a Ferencvárosi Torna Klub, a Ferencváros anyaegyesülete, a kis Fradi... Jóképességű csapat, több játékosa állandó tartalékja a nagy Ferencvárosnak is.

A DVSC is erősített, bár a csapat Keviczky keze alatt különben is javult: két uj ember játszik, Novák center és Farkas jobbszélső. Erős, nagy küzdelem várható és remélhetőleg a DVSC jobb rajtot vesz, mint a Bocskai, amely a mult héten vereséggel kezdett.

A mérkőzést Barna Béla (Budapest) vezeti. Partjelző dr. vitéz Makády és Takács. — A DVSC így áll fel: Mild — Antal, Kézi — Nyizsnyik, Kántor, Papp — Farkas, Szabó, Novák, Bihari, Nagy. A mérkőzés kezdete negyed 5 óra. — A formák bizonytalanok és így jósolni szinte lehetetlen. A honi pálya és a küzdőképesség szól a DVSC mellett.

Két előmérkőzés is lesz, hatalmas műsort kap a közönség: **Fél 1 órakor DMTE—BUSE,** vezeti Rose. A BUSE több debreceni játékossal megerősödött, a DMTE is jó formát mutatott Kisvárdán. Döntetlen íze van a mérkőzésnek.

Fél 3 órakor: DVSC II.—DEAC bajnoki: vezeti dr. Kiss Gábor. A DEAC is tartalékos még, a DVSC II. csapata most alakul ki, de igen jó játékerőt képvisel, több ifjúsági játékossal megerősítve, így bizonytalan a mérkőzés sorsa, talán inkább a DEAC győzelme várható.

Vidéken az amatőröknél: Nyíregyházán a helyi rangadó, NyKISE—NyTVE, vezeti dr. Thomas. Nyílt mérkőzés. Mátészalkán MTK—Kisvárdai KLE, vezeti Krémer. Az MTK több góllal nyer. Püspökladányban a PMAV—NyVSC, erős küzdelem után inkább ladányi győzelem várható, vezeti Schvéd. Nyírbátorban Báthori SE—MVTE. A honi pálya a nyírbátori csapat mellett szól.

A Hajdu-kupa során Tiszalökön TAC—Balmazujvárosi SC, Hajdunánáson HTK—HASE játszik. Mindkét mérkőzés kimenetele bizonytalan.

A Bocskai Budapesten a Hungária úton a Hungária ellen játszik a következő csapattal: Vörös — Nálas, Janzsó — Elek, Pocsai, Belcsik — Markos, Csokai, Teleki, Takács, Hajdu. Tartalék Pásztói és Palotás. Sok pontszerzési reménye nincs a debreceni csapatnak — sőt semmi remény...

A többi mérkőzés a nemzeti ligában: Ferencváros—Zuglói SE, Nemzeti—Salgótarjáni SE, Szegeden Szeged—Budafok, Szolnokon Sz. MÁV—Elektromos, Kispest—Phöbus, Ujpest—Szürketaxi.

Sporthiradó

A „Debreczen" sporthirszolgálata jelenti:

Angol játékvezető vezeti a szeptember 4. és szeptember 11-i Ferencváros—Slávia középeurópai kupadöntőmérkőzést. Hátha így nem lesz botrány...

A jövő vasárnap Debrecenben a Bocskai—Nemzeti mérkőzés már negyed 4 órakor kezdődik, mert 5 óra után dalosünnepély lesz a stadionban. Az előmérkőzés, DEAC—NyKISE meg fél 2 órakor.

Leigazolták pénteken Farkast a BTC-ből és Gecseyt a Goldberger FC-ből a DVSC-be, így vasárnap már játszhatnak is.

TUDNIVALÓK A DVSC—FTC MÉRKŐZÉSRE

A vasárnap fél 5 órakor kezdődő DVSC—FTC mérkőzés helyárai: pályán páholyülés 2 pengő, tribün 1,20 P, korzóülés 1 P, hölgyjegy 50 f., katona- és diákjegy korzóra 60 fillér, állóhely 60 fillér. — A DVSC tagjai részére a tagsági jegyek kizárólag az új zöldszinkü igazolványra válthatók ki a pályapénztárnál, minden tagsági igazolványra 1 drb jegy. — Elővételben a városháza Kónya-féle tőzsdében délelőtt 10 óráig, páholyülés 1.50 P., tribünülés 1 P, korzó 80 fillér, hölgyjegy 50 fillér, állóhely 50 fillér.

Ugy a régi felhérszínű tagsági igazolványok, mint a régi szabadjegyek érvénytelenek. Díjtalanul csak az új naracssárga szinü szabadjeggyel lehet belépni.

A KLASz és Játékvezetők tagjai a KLASz által kiadott igazolványokra a 30 filléres pótjegyet megváltani tartoznak és az ellenőrző közegeknek a pótjegyet a KLASz igazolvánnyal együtt felmutatni szíveskedjenek.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Tartott a búza.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.95—20.10 78 kg 20.15—20.30, 79 kg 20.35—20.50 80 kg 20.45—20.60. — Felsőtiszai 77 kg 19.90—20.05, 78 kg 20.10—20.35 79 kg 20.30—20.45, 80 kg 20.40—20.55 rozs pestvidéki 14.55—14.70, rozs más 14.70—14.95, takarmányárpa elsőrendű 15.90—16.25, középminőségű 15.70—15.90, zab elsőrendű 16.35—16.50, középminőségű 16.25—16.35, tengeri 18.75—18.90, korpa 12.65—12.75 P, 8-as takarmányliszt 14.80—15.25 pengő mázsánként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 18.00—19.00 pengő, rozs 13.00—13.20, árpa 15.50—16.00 tengeri 18.00—18.40, lucerna 8.50—9.20 P, széna 7.00—7.80 P, szalma 1.60—2.00 P.

SERTÉSVÁSÁR

A ferencvárosi sertésvásáron az előző napi maradvánnyal együtt összesen 122 darab sertést hajtottak fel. A vásári állományból angol húsosertés 91 darab volt. Árak: szedett sertés I. 102—104 fillér, II. 98—100 fillér, angol tőkesertés 100 fillér, exportzsír márkázott 150—155 fillér kilónként.

Uj temetkezési intézet

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállít, temet.

Dankó Temetkezési Vállalat

Sas-utca 3. Kossuth-utca 6.
Cégtulajdonos: üzletvezető:
Ekli József **Somlyai Károly**

Telefon: nappal 23-22, éjjel 30-66
Rendez: temetéseket, exhumálásokat és vidéki szállításokat.
Pontos és figyelmes kiszolgálás.
OLCSÓ ÁRAK! »TAKARÉKOSSÁG« tagja.

ISKOLAI ÍRÓ-, RAJZSZEREK, IRKÁK és FÜZETEK **OLCSÓN** KAPHATÓK A „MÉLIUSZ" KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉSBEN.

Az ősi Kollégium 400 éves története

Megalakul a világ egyik legrégibb tüzoltó szervezete — Tilos a debreceni diáknak a német ruha viselése

A debreceni Kollégium kebelében tanuló ifjuság soraiból ebben a korban alakították meg a tüzoltótársaságot. A világ egyik legrégibb tüzoltótársasága a debreceni diák tüzoltóság, a másik, az első az amszterdami tüzoltóság. A diáktüzoltóság nagytekintélyü testület volt, nemcsak az iskola kebelén belül, hanem a város polgárai előtt is. A kis diák szemében a nagybotos, a tüzoltóság vezére volt a legnagyobb tekintély. Mindegyik nagybotos akart lenni. Az igaz, hogy a nagybotos személyében párosult a személyes bátorság a nagy testi erővel. Holmi vézna legényke nem is tudta vinni a palánkdöngető vaspántos nagybotot.

A diáktüzoltóság felszerelése a Kollégium birtokában van és az anyakönyvtárban őrzik sok régi értékkel együtt.

A diáktüzoltóság sok veszélytől mentette meg a város népét. Ha tüz volt valahol, azonnal rohantak a diákok és bizony a saját testi épségük veszélyeztetésével verték szét az égő házat, hogy megmentsék a szomszédok házait. Romboltak is a diákok ilyenkor, mert tudták már jól, hogy a tüz közeléből eltávolítandók az éghető anyagok, hogy a terjedést megakadályozzák. Igy történt ezután, hogy az égő ház körül a deszkakerítéseket leverték, az érintkező házakat rombolással választották el egymástól.

Az erős és fürge diákok elemükben voltak, ha tüz volt a városban. Hajtotta őket a virtus, hogy a riadozó polgárság szemeláttára mutassák meg bátorságukat.

A feljegyzések már 1704-ben említik, hogy milyen dicséretes, hasznos szokása a diákoknak a tüzoltás. A város vezetői külön dicsérik a tüzoltódiákokat. Ugy látszik, hogy eleinte a diákok csak úgy kapkodták össze a tüzoltáshoz való vedreket a tüzben álló ház szomszédságából, mert

1761-ben a város 60 darab vedret ad a tüzoltódiákoknak, hogy kéznél legyen, ha tüzoltáshoz mennek.

A diákok felszerelése, mely eddig igen szegényes volt és főleg az égő ház szétbontását szolgáló vasas rudakból állt, 60 vederrel bövült egyszerre. Annak bizonysága ez, hogy jól oltották a tüzet a lelkes debreceni diákok.

Aki dohányzik, 12 dénár büntetést fizet

A diákságot igen szigoruan kezelték, tilos volt a dohányzás is és 12 dénárt kellett fizetni annak a diáknak, akit dohányzáson értek. Debrecenben 1744-ben még ilyen szigoruak voltak a diáktörvények, pedig akkoriban már legények voltak a diákok. Debrecen külső képéhez hozzátartoztak a jellegzetes zöld szinü köpenyt hordó diákok. Ezzel a zöld szinü köpennyel akadt egyszer dolga a magas bécsi kormánynak, mert

1774-ben elrendelték, hogy a zöld köpenyt le kell vetni.

A zöld köpenyhez azonban ragaszkodtak a debreceniek és 1766-ban szigorú hangú levél ment a Bécsben tanuló debreceni diákokhoz, hogy

vessék le a német ruhát, mert különben nem kapnak állást, ha visszatérnek Debrecenbe.

II. József császár ujításai során az egységes tantervet akarta ráerőszakolni a Kollégiumra, melynek vezetősége élesen tiltakozott a Ratio Educationis ellen és nem is sikerült hatalmi szóval célt érni. A Kollégium irányitói hivatkoztak arra, hogy

nem a haladás elől akarnak elzárkózni a tanterv elfogadása elleni tiltakozással, csupán az autonómiát védik,

melyet törvényben biztositottak. II. József egységes tanterve 1770-ben jelent meg, ezzel szemben a Kollégiumban

nyomtatásban már 1766-ban megjelent a Methódus, tehát megelőzték a nagy reformer II. Józsefet is.

A Kollégiumi tanterv igen üdvös előirásokat ad és inkább az itélőképesség fejlesztésére, mint az emlékezet megterhelésére törekedett. Előirták, hogy a tanároknak nem diktálni kell, hanem megmagyarázni az anyagot. Az ékes latin nyelven való beszéd és irás mellett már magyar nyelven való irást is gyakorolják.

Az erős kezü főbiró

Domokos Lajos debreceni főbíró igen erős kezü ember volt és kíméletlen kézzel nyult bele a Kollégium irányitásába, szembe helyezkedett a tudós tanárokkal és a nagyhirü **Sinait** meg is buktatta, mert nem helyeselte tanitási módszerét. A tehetséges diákokat pártfogolta, ha kellett még tanáraival szemben is. Igyekezett tanításukról gondoskodni és tanári álláshoz segítette őket külföldi tanulmányaik befejeztével. Az ő idejében szembekerült a Kollégiumnál a világi és egyházi kormányzat és a világiak győztek.

Az előadásokat látogatta a nagy tudású, külföldön tanult főbíró és ellenőrizte a tanárok működését. Az volt a célja, hogy minél magasabb fokra emelje a Kollégiumot.

Erre az időre esik, hogy debreceni diákok mentek lelkészkedni, miszszióra a csehországi luteránusokhoz, akiknek szabad vallásgyakorlatát sokáig nem engedték meg. Megirták, hogy az első debreceni diák

Sallai nevü volt, aki 1782-ben ment el missziós munkára.

A diákok új iskolai törvényt kaptak 1792-ben. Ez a törvény is szigorú még, mert

aki enyhén káromkodik az is két hétig ül a börtönben kenyéren és vizen.

A dohányzást módjával már megengedik, de bálba járni és kártyázni tilos még a diáknak.

A Kollégium törvényszéke előtt sok zajos per volt a fegyelmet nem tűrő diákokkal szemben. A leghiresebb volt az 1794—95-ben tartott per, melynek vádlottja volt a lángeszü költő Csokonai.

Csokonait kicsapják az iskolából

A nagy per 1794 december 17-én kezdődött **Csokonai** ellen. Kedvelt tanítványa volt a tanároknak, annak bizonysága az, hogy bár voltak kisebb büntetései, mégis osztálytanító volt a kisdiákoknál a tanárok jóvoltából. A költőt vádolták azzal, hogy elmulasztja a templombajárást,

a Nagyerdő hűs fái alatt borozgat és dalolgat tanítványaival, kitartóan dohányzik és egyik tanárát kigunyolta.

Ezek voltak a főbb vádpontok a költő-diák ellen. Bűnösnek mondották ki és elmozdították osztálytanítói állásából, megdorgálták és kötelezték, hogy a kigunyolt tanártól kérjen bocsánatot.

Csokonai azonban nem tudott az iskolai fegyelembe belehelyezkedni és egy év mulva újra a törvényszék elé került. Azon a tárgyaláson, melyet 1795 június 20-án tartottak meg, Csokonait kicsapták az iskolából.

Csokonai nem is jelent meg a törvényszék előtt, hogy védekezzen és távollétében határoztak úgy, hogy el kell távolítani a Kollégiumból.

Igen fontos dátum a Kollégium történetében az 1797-es esztendő, mert ekkor rendeli el az egyházkerülttt, hogy a Kollégiumban

próbaképen minden tantárgyat tanítsanak magyarul.

A magyar nyelven való tanítás részben megmaradt, bár egyesek küzdöttek ellene és akadt olyan tanár, aki a müveltség fokának elhagyását tekintette a tanítási nyelv megváltoztatásában. Két év mulva tartották meg az első magyar nyelvű közvizsgát nagy örömünnep kiséretében. A diákok igen örvendeztek a latin tanítási nyelv elhagyásának, mert lényegesen könnyebb lett a tanulás.

Meg kell említeni, hogy ebben az időben jelentek meg **Losontzi** István magyarnyelvű tankönyvei Hármas kistükör cimen. Versbe szedte, tanította az akkor szükséges tudnivalókat, főleg történelmet, földrajzt. Az első kiadás 1773-ban jelent meg és elmondhatjuk, hogy a Hármas kistükör a magyar református népnek müvelődéstörténeti ábécéje volt. Minden iskola az ő könyvét használta és szórólszóra tudták az iskolások a könyv tartalmát.

Az első jogi tanszéket 1800-ban állitották fel

és ez a tanszék Domokos Lajos érdeme. Széplaki Pál lett az első jogi tanár a Kollégiumban. A tanári kar és a Kollégium ügyeit intézők között ekkor már nem volt valami jó viszony, mert például a Kollégium tanárai nem vehettek részt az egyházkerület tanácskozásain sem. A fizetésük is maradt a régi. A helyzet annyira elmérgesedett, hogy amikor a tanárok sem nagyobb fizetést nem kaptak, sem azt a kérésüket sem teljesitették, hogy az egyházkerületi közgyüléseken részt vehessenek,

az egész tanári kar 1805-ben beadta lemondását.

A tárgyalások során a tanárok megkapták a jogot az egyházkerületi gyüléseken való megjelenésre, de nagyobb fizetést nem kaptak, csupán nagyobb címzést.

A nagy tűzvész

Debrecenre súlyos csapás zudult 1802 juniusában. Nagy tüzvész dühöngött a városban és

leégett a Nagytemplom, a lelkészi lakások, öt tanári lakás. A Kollégium épületének egy szárnya is a lángok martaléka lett,

a másik három szárnyát megmentették a diákok a tűz pusztításától. Jellemző az iskola rendjére, hogy a nagy tüzvész után a nagy kárt szenvedett iskolában négy nap mulva már megindult a tanítás, mintha nem is lett volna tüzvész. A Kollégium leégett épületrészének ujraépitésért országos adakozás indul és

1807-ig adakozásból 81.000 forint gyült össze.

Ebből a pénzből épitették meg a ma is teljes épségben meglévő főhomlokzatát a Kollégiumnak.

Az építkezést 1816-ban fejezték be. A hatalmas épület kimagaslott a város apró házaiból és nagyságával, terjedelmével az akkori külföldi egyetemek mellett nem maradt el, sőt némelyiket tulszárnyalta. A debrecenieket igen büszkék voltak az új impozáns épületre, mtlynek háta megett azonban kis épületek huzódtak még meg.

A Kollégiumban a latin és magyar nyelv küzdelme ekkor még tartott. A jogi előadásokat például még mindig latinul tartotta a tanár. Érdekes, hogy

a Helytartótanács volt az, mely elrendelte 1826-ban, hogy a magyar nyelvet minden iskolában rendes tárgyként tanítsák.

Az első olyan közvizsgát, melyen a magyar nyelv is szerepelt, 1833-ban tartották meg. Az iskolai bizonyitványokat pedig csak 1841-től állitották ki magyar nyelven. Ettől az időtől kezdve csak a külföldön tovább tanuló diákok bizonyitványát állitották ki latin nyelven.

Érdekes az, hogy a Kollégiumban indult meg először mozgalom a magyar tanítási nyelv mellett és magyar nyelven adták elő a bibliai történeteket abban az időben, mikor még mindenütt csak latinul irtak és tanitottak az iskolákban. És mégis 150 esztendőn át kellett küzdeni éppen a Kollégiumban azért, hogy a magyar nyelv kiszoritsa a latint.

A latinnyelvű iskolától a tősgyökeres magyar lakosság idegenkedett és a gyermekei sem valami nagy buzgalommal tanultak latin nyelven. A közkivánságnak tettek eleget azzal, hogy

a város 1793-ben elrendelte, hogy az alsóbb ismereteket tanulni akarók számára uccánként magyarnyelvű iskolát nyissanak. Ezekben az uccai iskolákban magyarul tanitottak olvasni, irni, énekelni.

A Kollégium, ahogy mindinkább rászorult arra, hogy távolabbi területekről is segitsék, úgy növekedett az óhaj, hogy a Kollégium az egész egyházkerületé legyen. Ki is mondották 1765-ben, hogy az egyházkerületet felülvizsgálati jog illeti meg a Kollégium ügyeiben.

A tanulók száma a Kollégiumban ismét növekedett és a helyiségek már nem voltak elegendők. Igy történt, hogy a tanárok felváltva tanítottak. Két hétig tanított az egyik és azután két hét vakációt kaptak a diákok, hogy megtanulják jól az előadottakat, mert a vakáció alatt a másik tanár tartotta előadásait.

A PALÁNKAI VADLUDAK

REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 1-ső közlemény —

ELSŐ FEJEZET

Boldog Bácska

Az »Arany Bárány« fogadó petróleumlámpával kivilágított földszinti éttermében, már délután két óra óta folyt a vad tivornya. A cigány idegesen és kegyetlen hévvel játszott, mint akit vad halálfélelem késztet bomlott rángatódzásra, mintha arra kényszerítenék, hogy csárdást táncoljon a kifeszített magas toronykötélen. A téli fagy, verembe zuhant bús móréjának lehetett ilyen citromsavas ábrázata, míg lankadatlanul húzta, hogy föl ne falják a falánk ordasok. Ide-oda billegette magát —, mintha táncot ropna —, pedig csak a fejét kapdosta félreröpülő palackok és súlyos porcellántárgyak elől, amiket a duhajok sűrűn csapdostak a selyemtapétás falhoz, a pókhálós, kerek tükröt próbálva célba venni. De a tükör ellenállott a durva ostromnak —, csak hideg üvegszemét meregette a részegekre. Nem úgy mint a cigányok, akiknek homlokára, nyírkos tajtékot köpült a rémület.

— Ne lógasd a nyelved, móré! Szaporázd az angyalát — süvöltött egy részeg hang vészesen.

Hiszen tudnánk a leckét és játszanánk az urak kedvére. Borravalóban nem lesz hiány és esetleg bankjegy is ragad a zöldre politirozott ábrázatokra. És már hozzáedződtek a padlón szétfröccsenő üvegpohár hangos csörömpöléséhez... csak éppen a lövöldözést nem tudják megszokni. Az ócska mordályok minduntalan előkerülnek a kidudorodó nadrágzsebekből és ijesztőt pukannak a rozsdás fegyverek. A revolvergolyók magasan a cigányok feje fölött süvítenek el és a füstmarta, barna menyezetben akadnak meg —, de a megújuló ijesztő dördülések megremegtetik a muzsikusokat. Bolond bácskai szokás, hogy valamirevaló mulatság nem lehet lövöldözés nélkül.

— Hamisan ment... Ujra... elölről!

— Ne cifrázd! Húzd rendesen!

— Vályogvető banda! — mordul föl valaki megvetőn.

Megrándulnak a vonók, míg próbálják helyreigazítani a hibát, de a ronggyá foszladozó nyirettyük még hamisabb hangokat csalnak ki a halálrakínzott hangszerekből. Hideglázas bánat borong a másként tisztán csillogó fekete szemekben. Valóban egy biztosítótársaság nem vállalná a kockázatot a jámborok testi épségéért, csak nagyon magas díjtétel ellenében. A hangszereikről nem is szólva. Mi történnék, ha valamelyik duhaj az őrület deliriumában bele találna ugrani a nagybőgőbe? Ki térítené meg a nagy kárt! — Szent Kleofás... azt ugyan ki térítené meg?

— Iii... haj! — Sose halunk meg! — vijjog egy hang, mint mikor vadászó keselyű kering az est sötétjében sásbuzogánnyal szegélyezett, elhagyott csatorna fölött.

A hangulat kezd már veszedelmessé válni. A kiürült pezsgőspalackok feszes vigyázzállásban sorakoznak a fal mellett, mint aranygalléros, ünneplőbe öltöztetett törzstisztek. Ki tudná azt most már ellenőrízni, hogy melyiket fogyasztották el és melyiket csempészték hozzá üresen.

Ilona kisasszony, a felírónő elhagyja magas trónját s helyét maga a tulajdonosnő foglalja el, a toronymagas termetű, ünnepies Fehérné. Valamikor nagyon szép asszony lehetett, de már elnehezedett a saját maga kosztjától —, mint két lábon járó eleven reklám. Súlyra jóval meghaladja a mázsát, ha ugyan hinni lehet, a vásárosok és marhahajcsárok hozzávetőleges becslésének, akik sűrűn megfordultak a söntésben. Túlzott bájfölösleg, még ebben a békés, boldog és felhízlalt világban is, amikor még a kövér nők voltak divatban, a költők az úgynevezett »töltött galambokat« énekelték meg szépen csengő szonettjeikben és a sovány és nyiszlett hölgyeknek, akik ma a divat diktátorai, mégannyi értékük sem volt, mint a satnya malacnak, amelyet »gégyó«-nak csúfoltak a szerbek.

— Jó estét urak! — köszöntötte Fehérné a társaságot, míg helyet foglalt a kasszában —, ünnepi és méltóságos arccal, akár Erzsébet angol királyné, mielőtt hozzákezdett volna a trónbeszédéhez. — Jó estét! — ismételte meg valamivel hangosabban —, de senki sem felelt —, csak a szeszgőztől lankadt fejek bólongattak mélán.

Pillanatnyi nyomasztó csend támad —, de csak annyi —, mint mikor baljós szélcsönd áll be a vihartól tajtékzó tengeren. Utána még harsogóbban orgonázott az orkán.

— Igyunk a szép háziasszony egészségére! — bömbölte valaki. — Éljen Fehérné.

A poharak megint összecsendültek. Rózsás mosoly derengett a tulajdonosnő fejedelmi arcán. De ekkor újabb pezsgőspalack repült a tükörnek s azt sikerült is eltalálni. Az üveglap hangos csörömpöléssel összetört.

A mosoly elfagyott Fehérné szája körül. Arca ónszínű volt és fakó, mintha szívébe nyilallott volna a tükör halálos szerencsétlensége.

Alig hallhatóan rebegte, hogy még a közelben settengő személyzet se hallja meg.

— Rakoncátlanabbak, mint a részeg sokác birkapásztorok!

MÁSODIK FEJEZET

Macskazene
az est kísérteties óráiban.

A nyugtalanság elhatolt a szálloda emeleti folyosójára, ahol Zláta, a negyvenéves szőke bunyevác szépség, a szobaasszony, aki kendőzve és festői öltözékében néha tündéri fiatal hajadonnak tünt fel az átutazó falusi vendégek előtt. Elhaló hangon és rossz sejtelmektől krétafehér ábrázattal ujságolta a Miksa londinernek.

— Megjöttek a kiskéri nemesek! Ma senki sem fog aludni az Arany Bárányban!

— A szálloda nem is arra való, hogy aludjon az ember —, mondta Miksa — korát meghaladó bölcseséggel.

— Hanem?

— Hogy szórakozzék!

Zláta valahogy igazat adott a Miksának:

— Duhaj... garázda nép. Leverik a tükröt és bezúzzák az ablakokat. De a kárt duplán megfizetik. Nehéz békésen kijönni velük, de még senki rá nem fizetett a torzsalkodásra.

— Azután több pénzt itt hagynak néha huszonnégy óra alatt...

— Mint a vigécek egy egész esztendőben!

Aludni nem lehetett... az igaz. Nem csak a cigánymuzsika miatt, amely duhaj macskazenévé fajúlt az est kísérteties óráiban, mikor az urak kivették a vonót a kezekből és maguk próbálkoztak.

De a nemesurak fölhatoltak az emeletre is s ott körülszimatolgattak nyugtalan ordasok módjára, hol csíphetnének el valami emberi ábrázatú nyájas, átutazó idegent, akiket magukkal hurcolnának a cécóra. Tulajdonképpen nemes hajtásból sarjadzott ki ez az erőszakoskodás —, az ősi magyar vendégszeretet forrt, buzgott bennük a mámor tüzében: hogyha már ők mulatnak, hát más is vegye ki abból a részét. De a meghívást nem lehetett visszautasítani, mert abból bosszúság meg veszekedés keletkezett. Betörtek a szobákba s rövid bemutatkozás után áttértek a tárgyra.

— Szívesen látnók uraságodat is odalent...

— Nem lehet —, makogta a vendég. — Fáradt vagyok... pihenni szeretnénk.

— Ha nem jössz, akkor viszünk! — mordultak föl engesztelhetetlen ember-rablók módjára. — Aló mars! Ki az ágyból!

S paplanostúl húzták ki az idegent az ágyból, vad barátkozási dühtől fűtötten. S majdnem erőszakosan öltöztették föl. A terror eszközeivel dolgoztak, eszeveszett testvériesülési dühökben. Szándékuk nem a megfélemítés volt —, hanem az emberszeretet dolgozott bennük —, hogy megízleltessék a messzíről jött vándorral a bácskai vinkót —, amelyet ők maguk többre becsültek és szívesebben itták Champagne minden nektárjánál.

De ma este a szálloda szinte kongott az ürességtől és a fejvadászok bosszús ábrázattal kullogtak vissza főhadiszállásukra, a glédába állítgatott pezsgőspalackok mellé.

S rosszkedvüen jelentik Lábody Szevér úrnak, a kiskéri nemesek vezérének:

— Jöttünk hírére mindenki menekült. Alig tudtunk tuszokat ejteni!

A hadifoglyok száma nem sok. Mindössze hárman vannak. Két fiatal textilügynök, valahonnan Brünnből. Áruminta-csomagjaikat hónuk alatt szorongatják —, azonmód, ahogy kihurcolták a szobájukból.

— Meddig tart? — kérdezte az egyik. Tolmácsy Miklós községi írnoktól, aki egy keveset németul is tudott, mert a közösöknél szolgált, mint címzetes őrvezető.

— Amíg bele nem fáradunk —, felelte Tolmácsy —, keményen sodorintva egyet szénfekete bajuszán.

A fiatal ügynökök megszeppenten összenéztek. Ugy ülnek egymás mellett dideregve, háttal támasztva a falat, mint két hajótörött, akiket végezetük a Salamon-szigetre sodort és végig kell élvezniök az emberevők lakomáját.

— Akkor két napig is eltart —, sóhajtott föl az ifjabbik. — Ezek a kanibálok el nem lankadnak soha.

A harmadik társuk, Jelics Jócó újvidéki lókereskedő, már nyugodtabb és egykedvübb és könnyen beleéli magát a környezetbe. Hamarosan leszopja magát ő is és együtt kurjantgat a többivel. Immár föláll, hogy dirigáljon a bandának és táncra kerekedjék. És míg cincognak a mórék, Jelics rekedt hangon énekel, míg bütykös ujjakkal csizmájának talpát pöcögeti.

Beköszöntött a hideg tél
Megcsípte a tököt a dér
Lehullott a falevele
Nincs a rózsának szerelme!

Hangosakat kurjant, míg hamis szemmel a nemesek vezérére sandít, mert szeretne összebarátkozni a nagyúrral, hogy üzletet köthessen vele. De Lábody Szevér vörhenyes bajuszának szegélyét harapdálja. Gondolatai másutt révedeznek és tudomást sem vesz a lókereskedő széptevéséről.

Az ablakokat kinyitják, hogy friss levegő toluljon be, mert már vágni lehetne a sűrű füstöt. Ijedten rebbenek széjjel a községi rendőrök, akik odakünn az uccán leselkedtek; nem szívesen akaszkadnának össze a kiskériekkel —, mert annak bicskázás lenne a vége. S okos ember ki szokott térni, dúhaj nagyurak útjából.

— Hát igyunk valamit — mordult föl gondolataiból fölriadva Lábady Szevér, a gömbölyű pohár után nyulva, amelyet a fölborulás veszedelme nélkül le sem lehet tenni; egy hajtásra kell azt kiinni.

Az ablakon hűvös szél gerjed és idáig hallani a Ferenc József-csatorna ég felé kívánkozó óriás jegenyéinek álmodozó zúgását. A kövér fogadósné élénken fölfigyel. A fák sóhajtozásaival muzsikaszó árad idáig a partok felől. Ott túlnan a nyitott nyári vendéglőben tamburások játszanak — idáig hangzik a huros hangszerek méla zöngése, amelyet búsan kísér komor férfiének.

— Huszártisztek mulatnak a Zöldfában — állapította meg magában Fehérné, míg fénytelen arca még mozdulatlanabb, mint előbb volt.

Néhány svadrony huszár érkezett napokkal előbb, hogy harci gyakorlatokat tartsanak a csatorna körül elhúzódó berkekben. A városkába ritkán vetődnek be — bekvártélyozták őket a környékbeli tanyákon — amiket erre »szállás«-oknak neveznek. De a huszártisztek, úgy látszik, elunták magukat a rideg pusztán — így vetődtek el a Zöldfáig — ahol jobb híján, tamburaszó mellett vígadnak.

De a tamburát mégsem a magyar tiszteknek találták ki. Mi lesz majd, ha ezek fölkerekednek, hogy cigányt keressenek. Utjuk elvezet majd az Arany Bárány-ba. De itt táboroznak a kiskéri nemes urak — és két dudás nehezen fér meg egy csárdában.

Mi fog történni, jóságos Isten, ha a huszárok összeakaszkodnak a kiskériekkel, akik ma különben is kötekedő hangulatban vannak — s ha élükön a vezér —, nem riadnak meg az ördögtől sem. Akkor verekedés támad és vér fog folyni, szenttamási boroknál pirosabb vér — biborszínre festi a csatorna álmos szőke hullámait.

Olyan csata lesz, amiről vörös betűkkel emlékeznek majd meg, örök idők intő emléke gyanánt a megye annáleszei.

Az is megtörténhetik, hogy civódás helyett, egymás nyakába fognak omlani és összeölelkeznek —, hogy helyre álljon a katonaság és polgárok között a jó viszony, ami Ferenc József királynak örök s leghőbb álma volt.

Mámoros emberek kedve és indulata kiszámíthatatlan. Akkor egyesült erővel tombolnak és tivornyáznak —, folytatva az őrült lövöldözést, immár katonai segédcsapatokkal megtámogatva. Olyan tor lesz, amibe belerokkannak az »Arany Bárány« öreg falai.

Erre gondolt a magas és terebélyes nő, figyelve a vizek felől idáig szüremlő tambura-zenét. Fantáziája fölgyult, tompa fényű arca elszintelenedett és titokban keresztet vetett magára.

(Folytatjuk.)

KÉPES VASÁRNAPJA

Édekes baleset. Philadelphiában az olajkút-állvány ráborult egy luxusautóra, amely éppen ott haladt. Haláleset nem történt.

Jamaicában történt vasúti szerencsétlenség, melynek 52 halálos és 70 súlyos sebesült áldozata van.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a magyarok

is tudnak egy véleményen lenni, ha nagyon messziről és igaz, ügyérzéssel adnak találkozót egymásnak. Ime, most zajlott le a magyarok nagy találkozója, mely a világ minden részéről elhozta hozzánk a magyar véreink képviselőit és öröm volt hallgatni, amikor elsősorban ők jöttek indítványokkal, hogy mi minden tennivalónk lesz még arra, hogy minden magyar magyarnak vallja magát a föld bármely sarkán. Végre elérkeztünk oda, ahova úgy, de úgy vágytunk hosszú, hosszú évtizedek óta: a nemzeti öntudathoz. Ez az, ami egy népet nagyá és elpusztíthatatlanná tehet. A nemzeti öntudat ad erőt a további harchoz és küzdéshez. Az a tudat, hogy nem vagyok egyedül a világ bármely kies, vagy zord táján, hitet ad arra, hogy dolgozni, küzdeni, harcolni tudjak. Ha tudom, hogy lépésem tizenöt millió magyar figyeli, nézi, vallja magáénak, mégis csak erőtöket jelent. Külön örömmel és boldog tudattal hirdetjük, hogy minél gyakrabban megrendezni ezeket a nagy nemzeti találkozókat, minél szorosabbra fűzni magyar és magyar között megtalált szeretet kötelékeit. Hiszen amúgy sincs rajtunk kívül más, ki törődne velünk és ez a véresen magyar föld olyan elszakíthatatlan kapocs lesz így minden magyar között, hogy valóban a pokol kapui se veszneknek erőt ratja.

arról, hogy

a munkások

minden héten egy óra munkabérét ajánlották fel a Nemzeti Repülő alapra. Gyuláról indult el ez a meghatóan szép és megbecsülendően követésre méltó példa. Egyszerű munkásemberek, akik két kezük nehéz munkájával, kubikolással, útépítéssel keresett verejtékes pénzükből hetenként egy órának a díját ajánlották fel. — Ennél szebb és igazabb magyar példát aligha hallottunk mostanában. Mert az, akinek van és adja javát, természetesen szép, de nem rendkívüli. Hogy a köztisztviselő egyetlen havi fizetésének egy, két százalékát adja, szintén természetes, mert elsején jár neki a javadalma. De az, hogy a munkás, akinek előbb még igen, igen keményen meg kell dolgoznia annak az órának nem túlságosan megfizetett díjául, az tegye meg ezt a hetenként ismétlődő ajánlatot, ez olyan tett, melyet aranybetűvel kell megörökíteni a nemzet történetében. És oda kell kiáltani mindenkinek, akinek még kell hallani ezt a szép példát. Ha a munkás hetenként egy órát áldoz, nekünk többet kell adnunk. És legfelül sokat kell adni erre a nemes célra. A felajánlott összegek szépek, de ezeket nem lehet úgy tekinteni, mint valami végleges számokat. Ez nem ajándékozás, ez a legszentebb kötelesség ma. És akiknek több mentenivalójuk van, azok többet áldozzanak. Egyesek és közületek. Senki ne higyje, hogy ezen a téren eleget tett; a gyulai munkások megmutatták, hogy mit kell cselekedni és rámutattak arra is, hogy mi az igazi áldozathozatal...

arról, hogy

román lapok

még pedig napi lapok fognak közelesen megjelenni Erdély nagyobb városaiban. Aki nem ismeri a helyzetet, felfigyel, hogyan, hát eddig nem voltak román napilapok Erdélyben? Nem, egészen egyszerűen és megmásíthatatlanul nem voltak. Most majd a kormány rendeletére kormány pénzen lesznek. Hogyan, hát a lapot nem a közönség tartja el? — kérdezhetné akárki, akit érdekel az ilyen dolog. Igen, ez így van, minden rendes lap abból él, hogy közönsége megvásárolja és olvassa. Vannak aztán olyan lapok is, mint amilyeneket most a román kormány fog megjelentetni. Ezek a lapok is a közönség pénzéből élnek, de közvetett formában, mert az adózók filléreiből tartják fenn. Jellemző, hogy egész Erdély területén nem élt meg eddig egyetlen román lap se. Ellenben több, mint tíz magyar napilap szolgálta a magyar közösséget a legutóbbi időkig. Ez a két szám mindennél beszédesebben mondja el, hogy milyen nemzetiségű jellege van Erdélynek.

arról, hogy

ebben a hónapban

csedékes minden esztendőben annak a negyven theologus diáknak emlékezete, akik annak idején önként, jószántukból elmentek a harctérre, hazát megmenteni, otthoniakat védeni, magyar hősiességről példát teremteni. — Valaki azt mondta a multkorában, hogy senki se kérte őket, miért mentek! Persze így is fel lehet fogni, de az, aki így gondolkozik, egészen bizonyos, hogy fiatalsága javát nem hozta volna áldozatul a hazának soha. Ő mindig várt valamit a hazától, de soha se akart adni is valamit. A negyven theologus diák emléke él, mert önzetlen áldozatuk akkor szólott a hazának, amikor arra a legnagyobb szükség volt. Emlékük és tettük olyan, amit csak tisztelettel lehet és szabad említeni...

arról, hogy

a sodródó nőt

az elmult húsz nap alatt mindenütt ott láttuk, ahol jobban szerettük volna nem látni. Ismertető jele a sodródó nőnek az, hogy egyetlen nyelvet a magyaron kívül nem beszél és mindig ott settenkedik, ahol az idegen forog. Ma dánokkal, holnap svédekkel. Aztán belgák, jávaiak, a változatosság kedvéért török, albán, ahogy éppen a sors hozta. És csodálatosan mindig férfiak, vagy legalább is férfi társaságában. — Hogy beszéltek, az Isten a megmondhatója. Az ilyen sodródás azonban többet árt a magyar nő hírének, nevének, becsületének, mint amennyit minden idegenforgalom használhat. A járatlan idegenek könnyen azt hiszik, hogy csak ilyen nők vannak ebben a szebb sorsra érdemes országban. Vajjon nem lehetne hatósági úton egyszerűen megsemmisíteni az ilyen sodródó nőket? Mindenesetre érdemes fölötte gondolkozni saját jól felfogott érdekünkben...

—o—

arról, hogy

az ujjászületé

Romániában se minden fenekig tejföl, azonban bármennyire szeretnék ezt elhitetni a világgal. — Nincs nap, hogy valahol az ország területén valami nagyszabású disznóságról le ne húznak a leplet. Válogathat az ember a hihetetlen esetek között, mert özönével áll rendelkezésre. Így például igen megszívlelendő a volt szebeni meggyfőnök esete, aki a világ legtermészetesebb közvetlenségével egyetlen hadgyakorlat, a tavaly őszön tartott Szeben körüli gyakorlat alkalmával tizenegy millió leijel károsította meg az országot. A nemes prefektus, bizonyos Regman úr felsőbb parancsot kapott, hogy hozza rendbe a hadgyakorlatra az utakat. Nosza, kiadta a járásoknak, a községeknek a parancsot. Berendelt minden teher gépkocsit fuvarra. Folyt a munka ingyen és bérmentve, hogy a kellő időben készen legyen minden, mire a király és kísérete ment hadgyakorlatra. És mikor ingyen, közmunkával elkészült a mű, Regman prefektus egy nemes gesztussal zsebre vágta az építésre kiutalt tizenegy millió leit, amit aztán saját vagyoni állapota restaurálására fordított római jellemhez illő szerénységgel és szerénységgel... Kell ennél beszédesebb bizonyság arra, hogy odaát minden rendben folyik...

arról, hogy

motorhibát

állapított meg a hatóság a multkori szörnyű repülőszerencsétlenség alkalmával. A pilóta helyén volt, mindent elkövetett, sőt hivatalos megállapítás szerint hősi harcot folytatott a gép utasai megmentéséért, de mit ért mindez, amikor rossz volt a motor. Kérdezhetjük, hogy akkor miért szállott fel a gép? Miért kellett kitenni a fiatal magyar életeket egy ilyen gépre? Jaj, előre senki se tudhatja, — mondhatják válaszul. Persze, senki se tudhatja előre, hiszen az uccán a fejünkre eshet a tégla is, amint pl. néhány nap multva egyik esch repülőgép hasonló körülmények között tizenkét

utassal zuhant le. Mindenesetre ez így van, azonban ha csak egy kevés százalék arra vall, hogy rossz a motor, ne repültessék azt a gépet, mert minden motornál, millió és millió gépnél többet ér az emberi szív motorja, mely a fiatal életeket a hazának járatja és ha a gép és ember élete között lehet választani, válasszuk az emberi életet, mert új gépet lehet alkotni, de összezúzott emberi életből soha többé nem lesz munkáslelkű és kezű magyar ...

arról, hogy

a kardcsörtetés

nem a kimondott hősi gesztusok közé tartozik és ismerünk nemesebb katonai tetteket ennél. Sőt, ha fokozni akarjuk ebbéli hitünket, kimondjuk, hogy az igazi katona nem csörgeti kardját, legfeljebb rajta tartja a kezét, hogy bármikor készen álljon, ha megtámadják. Tehát csak akkor. Annál csúnyább aztán a kardcsörgetés, ha a mást csörgeti valaki, mint tették a mult hetekben a csch tartalékos tisztek, kik hősi pózukban a francia, angol és szovjet kardra ütöttek és világgá kiáltották, hogy nem tűrik tovább a csch kérdés hánytorgatását. Igen, mi ismerjük ezt csörtetést a régi jó békevilágból, amikor békés garnizonok korzóján a csch és morva tisztek feszelegtek a legjobban és csörtették rettenthetetlen lovagként a kardjukat. Aztán jött éve csodáknak és a csch kardcsörtetés alábbhagyott éppen ott, ahol hely lett volna, a világháború harcterein. A főbegyulladók, a kezüket felemelők, a kardjukat elszórók ezek a cseh és morva gáncs nélküli csörtetők voltak. Aztán ismét hallottunk kardcsörtetésről a szibériai fogolytáborokban, ahol védtelen és fegyvertelen magyar foglyokkal szemben lettek újra a hősök az állig felfegyverezett áruló csehek. De ez már olyan csúf kardcsörtetés volt, hogy erről undor nélkül beszélni nem tudunk.

jegyzi: sz. r. i.

Ami több emberáldozatot követelt, mint a világháboru

Husz esztendővel ezelőtt indult el a nagy spanyoljárvány gyilkoló útjára. Kétszáz esztendős multja az embertelen járványnak. Veszedelmesebb, mint a háború.

Annak idején, húsz esztendővel ezelőtt úgy kezdődött, hogy a reggeli kihallgatás alkalmával egyik augusztusi napon Asók Pista önkéntes tizedes úr kihallgatásra jelentkezett. Nem kevés megrökönyödésére Balogh törzsőrmesternek, aki szolgálatvezetői mivoltában szinte kövémeredt az önkéntes jelentésének meghallgatásánál:

— Gyengélkedő vizsgálatra szeretnék menni! — suttogta Asók önkéntes tizedes, de alig lehetett kivenni a szavát.

— Önkéntes tizedes beteg? — nézett Balogh törzsőrmester és nem akarta elhinni, hogy éppen Asók Pistával esik meg efféle. Asók Pista ugyanis ekkor már megjárta a szibériai fogolytáborok poklát, onnan szökött haza, soha se volt kutyabaja se, s most ime, mint a többi »lógós«, egy, két napot akar szerezni magának.

— Nagyon fáj a torkom, — suttogta Asók és a torkára mutatott, hogy gyönge hangjának súlyt adjon.

— Augusztusban? — mutatott a korareggeli napfényre Balogh.

Asók Pista nem szólt, de az arca csak úgy égett a belső lángoló láztól, s bizony két társnak kellett elvezetni a gyengélkedő szobába a zászlóaljhoz. Balogh megcsóválta mindig elégedetlen fejét, aztán jelentette az érkező Vörösss századosnak:

— Alássan jelentem létszám 450 önkéntes, egy gyengélkedő!...

— Ki az a »bliccelő« megint? — nézett szigorúan a százados.

— Asók önkéntes tizedes, jelentem alássan!...

— Hm, köhintett a százados, mert Asók önkéntes egyike volt a legkitűnőbb tisztiiskolás önkénteseknek.

Aztán kivonultak és délelőtt észrevettük, hogy Balogh törzsőrmesternek egyre gyengéb lesz a hangja, majd egyszerűen belefagyott a szó és ólomszínűre változik az arca. Minden okunk meg volt arra, hogy egy kevés káröröm legyen bennünk a túlszigorú szolgálatvezetővel szemben, mit tagadjuk, élveztük, hogy kihagyott a hangja. Rekedt, fájdalmas üvöltéssel próbált segíteni magán a törzsőrmester, de az se ment.

Mikor délután egy óra felé hazaindultunk, itt is, ott is szédelgett egy, egy fiú a sorok mnelés és nem ment a nótázás. Főfájás, tagok hasgatózása és torok gyulladás volt az általános tünet.

Délutánra megtelt a gyengélkedő szoba és reggelre alig állottunk néhányan egy egy szakaszból a csuklógyakorlathoz. A tisztek között is volt már beteg és Balogh törzsőrmester félholtan, de teljesítette a szolgálatot. Vöröss százados majd elvágódott, mikor hallotta a jelentést, hogy mennyi a gyengélkedő. Levegő után kapkodott, valami szörnyű gazságot, tömeg merényletet sejtett, hiszen önkéntes iskoláról volt szó. Másnap azonban ő se jött ki a lakásnyába és otthon maradt hadnagy úr Lehóczky is, aki máma híres, neves Lehotay Árpád, beteg lett Kner hadnak és a többi csaknem mind.

Alig lézengtünk néhányan a tisztiiskolából, s mit tagadjam, irigykedtünk az otthon »lazsukáló« társaságra, mert fogalmunk se volt róla, mi az, ami ágybadönti az embereket.

Néhány nap alatt úgy megfogyatkozott az egészségesek száma, hogy Balogh törzsőrmester kivezényelt ugyan bennünket a nagyürögdi templom torony iránt, de a délelőttöket hűsölve, hasonfekve a Bóné-kút nagy fái alatt töltöttük el semmittevéssel a Rulikovszky temető közelében.

Néhány nap alatt a pótzászlóaljra került as or. Nálunk egyetlen ember se halt meg, ellenben ott már komoly betegséggé lett az ismeretlen járvány és egymás után temették el a katonai kórházakba beutatt katonákat. A mi társaink négy, öt nap alatt rendbejöttek, a láz leszállott, a főfájás megszünt, aztán mintha mi se történt volna, folyt tovább a kiképzés.

Átvészeltük az úgynevezett spanyolnáthát. Magam egy kevés torokriszáláson kívül semmit se éreztem és velem együtt körülbelül az iskola negyven százaléka immunis volt a bajjal szemben.

Aztán a városban kezdett a polgári lakosság között dühöngeni és főleg az idősebb emberek, szegényebb néposztály gyermekei között szedte az áldozatait.

Hirtelen futótűzként terjedt el a neve: spanyolnátha. Ekkor már nyakig benne volt a Monarchia. Harctér és frontmögötti területek, békés otthon és katonai kórház. Tele volt beteggel és az orvosok hirtelen rájöttek, hogy egyelőre tehetetlenk a bajjal szemben, de egyes szervezet minden további nélkül átvészli.

És rájöttek illetékesek arra is, hogy több áldozatot követel, mint maga a négy éve folyó háború.

Járvány kezdett lenni az ártatlannak induló baj. Azok voltak szerencsések, akik elsőnek estek át a ragályon, mert aztán egyre fokozódott az ereje és lépten, nyomon szövődményes gyulladások kísérték a spanyolnáthát.

»Mint akkor titkon beszélték, Tirolból indult el a baj. Néhány hét alatt bejárta Európát, de a háborús hatalmak titkolták, nehogy még fokozza ez a veszély is a pánik hangulatot.

Először a spanyol kormány adott engedélyt arra, hogy megírják a lapok a fertőző betegség terjedését. Innen a neve: spanyolnátha.

Természetesen úton útfélen erről beszéltek és valmi új istencsapásnak kezdték emlegetni, melyet a háborús világra hozott éppen büntetésül. Csak az orvosok tudták, hogy a baj nem új, csak újra feltámadt ragály, mely erősen fertőző influenza és minden nagyobb háború alkalmával kísérő jelenségként jelntkezik.

Kétszáz esztendő alatt hétszer sepert végig Európán és mindig tömegesen szedte áldozatait, mindig több embert pusztított el, mint a háború.

És nemcsak a háborút viselő felek között dühöngött, hanem a békés államok lakosságát is megtizedelte.

Feljegyzések szerint először 1743-ban lépett fel az osztrák örökösödési háborúban járványszerűen. Majd 1761-ben a hétéves háború alkalmával. Aztán Amerikában jelntkezett 1780-ban a függetlenségi háború alkalmával, de négy hónap múlva már Európát is végigseperte. 1813 után a Napoleoni háborúk nagy csapását követte, de nem kerülte el sorsát az emberiség 1837-ben se. Algiria meghódítása alkalmával. Szinte természetes, hogy 1871-ben a francia-német háború után ismét grasszált a baj, mely alkalommal a semleges államokban is úgy pusztított, hogy felért egy háborúval.

1871. után pl. 55,000 belga, 23.000 svájci, 47.000 hollandi esett áldozatul, sajnos, a magyarokról nem tudunk, pedig itt is dühöngött a baj.

A porosz hadseregben 42.000 ember, a franciáknál 135.000 pusztult el ebben a rettenetes ragályban. És meghalt 270.000 német, 610.000 francia polgári egyén. Általában az a szokása ennek az átkozott bajnak, hogy mindig több áldozatot követel, mint az alapbaj, a háború. És ahányszor fellépett, annyi féle neve volt, mert mindig azt hitték, hogy új istencsapás. És eddig tehetetlenül kellett nézni a pusztítást, melyet olyan halálkaszával végzett, hogy elborzasztja az adatok tömege az embert.

Olaszország pl. a világháború alkalmával négy év alatt 700.000 hősi halottat vesztett, de a spanyolnáthában meghalt 1,100.000 ember.

Az 1918—19-es esztendők statisztikája szerint az angol Ministry of Health 1920 adatai, valamint Hersch genfi egyetemi tanár adatai szerint, melyet 1927-ben tett közé, tizenötmillió ember pusztult el spanyolnáthában, tehát kétszerte több, mint a világ minden részében duló háborúkban. Hovatovább még ma is tart ez a veszély, bár ma már alábbhagyott pusztító ereje, csökkent a halálozási szám, bár csaknem minden esztendőben meglátogat bennünket enyhébb lefolyású járvány alakjában, főleg a téli hónapok alatt. Egy statisztika szerint a húsz évvel ezelőtt járványban meghalt: 200.000 francia, 49.000 ir és skót, 150.000 angol, 152 ezer spanyol.150.000 brazil, 150.000 délamerikai, 200 ezer perzsa, 250 ezer japán, 400 ezer mexikói, 430 ezer olasz, ez a szám később 1,100.000-ra emelkedett, 400 ezer német, 600 ezer északamerikai, hétmillió indus hogy kínában hány embert pusztított el nem tudjuk. Ismeretlen az orosz, az egyes más európai országok adatai, de így is ez a szám már, melyet fel soroltunk 15,000.000 embernek a halalát jelenti.

De még esztendők múlva is dühöngött a világháború után, a forradalmak alatt és nem mondunk nagyot, ha azt állítjuk, hogy a világon harminc, negyvenmillió ember pusztult el ebben a szerencsétlen, átkozott fertőzésben, tehát jóval több, mint amennyit a gyilkos fegyverek elpusztítottak.

Ha az ember igazságos akarna lenni, akkor azt is mondhatnánk, hogy az Isten végtelen hatalma a jelek szerint mégis csak mindenek felett van. Akik kihuzták magukat a háborús veszedelmekből, ha Isten úgy akarta, selyem ágyban, párnák között is áldozatai lettek a rettenetes csapásnak.

sz. r. i.

A debreceni repülő katasztrófa áldozatának verse a halálról

Rózsaszín pírban fürdik a tenger... Igy ...zdődik egy dal, amelyet pár évvel ezelőtt egy daliás, dalos-lelkü híradó-zászlós emlékül hagyott egyik debreceni úri családnál. Ez a daliás katona-ujságíró ifj. Benke Tibor volt. Ő a dal szövegírója és dallamszerzője is. Japáni dalnak nevezte. Nem érdektelen, hogy most, amikor a kiváló tehetségü, dalos lelkü, nagy jövő előtt álló ifjú ujságíró, mint a magyar ujságírás hősi halottja, akit 11 társával együtt a nemzet osztatlan részvéte kisér utolsó útjára — ebben a dalban, mint a Végzet rettenetes tragédiáját sejtető melódiában megszólaljon... Ki tudja, nem a levegőtenger képe jelent-e meg évekkel ezelőtt lelkében a tudat alatt, amely őt viszi el kedvesétől — mély bánatba szakadt ifjú feleségétől... atyjától... családjától... barátaitól... Ime a dal. Bánatos, bús melódiája kísére megdicsőült lelkét s lebegjen virágözönbe merült sírja felett.

Japán románc

Rózsaszín pírban fürdik a tenger
és hull a könnyem kedvesem,
Tavaszi szellő ringatja lágyar
és viszi el tőlem a kedvesem.
De arra jönnek majd ősszel a gólyák
szerelmesem üzenetét hozzák
De én már akkor fehérselyebben
lezárt szemekkel álmodom.

Vártam...

Százados fák alatt álmodozva járok,
Megdobbanó szívvel, lépteire várok.
S míg a hajladozó virágokat nézem,
Tűnő perc mulását végtelennek érzem.

Ha néha közelgő embereket látok,
Nyugtalan sétám közt, tünődve megállok.
Fenn a vén toronyban megkondult az óra,
Azt hittem nem jösz el a találkozóra.

Szívem dobogása egyszerre megállott,
Vérem a szivemből az arcomba szállott.
És a kerten által, közeledni láttam,
Kire csak két percig s mégis régen vártam.

CSER KATALIN ÉVA.

KÉNYELMETLEN HELYZET.

Egy úr felkiált a többemeletnyi, magas póznán üldögélő inasgyerekhez:

— Miért nem jössz le arról a póznáról, te gyerek?

— Nem lehet.

— Miért?

— Most mázoltam frissen és meg kell várnom, míg megszárad.

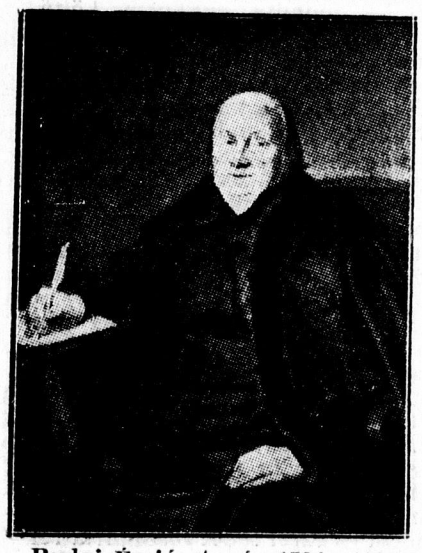

George Boermann 81 éves öregúr, 21 éves feleségével és 4 kg-os újszülöttjével.

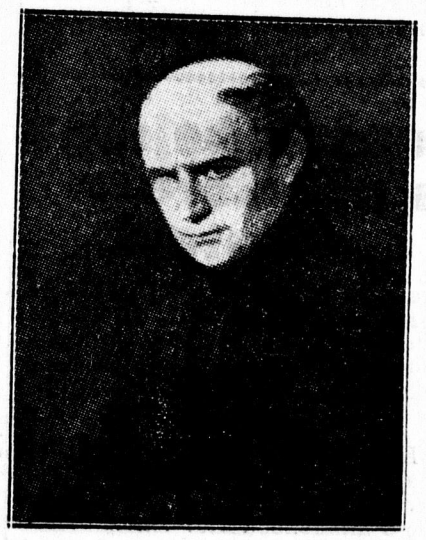

Regum Hijag Inthias Ali, az első mohamed pilótanő.

Kölcsey professzorai

Budai Ézsiás tanár 1794—1820.

Kölcsey Ferenc
(Barabástól származó arcképe.)

Sárváry Pál tanár 1795—1839.

Kölcsey Ferenc halálának századik évfordulóján illő megemlékezni kollégiumi professzorairól, annyival inkább, mert a költő centenáriuma egybeesik a kollégium 400 éves jubileumával és mert a professzoroknak, legalább is egy részüknek kiemlekedő hely jut nemcsak Kölcsey életrajzában, hanem a Kollégium történetében is.

Szándékosan használom a professzor nevezetet, először is azért, mivel a *tanár* szót az akkori magyar nyelv még nem ismerte, de még inkább azért, mert Kölcseynek és tanulótársainak nem minden tanítóját illette meg ez a tekintélyt és tiszteletet biztosító cím.

Tudnunk kell ugyanis, hogy az elmi iskolában és a középiskolának mai 6 alsó évét felölelő osztályokban csak átmeneti tanerők végezték a tanítást, az úgynevezett publicus paectorok, későbbi elnevezéssel a köztanítók, akik még maguk is tulajdonkép a kollégiumi diáksághoz tartozó felsőbb tanulók voltak, de akiket kiválóságukért azzal tüntetett ki, jobban mondva azzal jutalmazott az iskolai hatóság, hogy egy-egy elemi vagy gimnáziumi osztálynak a tanítását bízta rájuk. Ez a kitüntetés és jutalom rendszerint csak egy-egy évre szólt, úgy hogy az említett alsóbb osztályok tanítói, mondjuk: tanárai, évenkint, sőt néha félévenkint változtak. Ilyen publicus praeceptor volt, hogy a sok száz közül csak egy-kettőt említsek, Csokonai, de csak nehány hónapig az 1794. év második felében, még pedig a poéták classisában és ilyen köztanító volt Szaboleska ennek az intézménynek az alkonyán, még pedig kivételesen három évig 1886-9-ig, miközben mindig a IV. elemi osztály tanításával volt megbízva.

Egy kis fáradsággal össze lehetne állítani a kollégium anyakönyveiből, de elég ehhez dr Nagy Sándor: »A debreceni ref. kollégium« c. műve is, annak a körülbelül 100 végzett diáknak a névsorát, akik Kölcseynek elemi iskolai és gimnázista éveiben, 1796 és 1805 között publicus praeceptorkodtak. De majdnem lehetetlen feladat volna azt megállapítani, hogy ez óriás számból, e folyton váltakozó csoportokból ki volt a 9—10 ifjú, akik Kölcseyt egy-egy évig, de talán csak egy-egy félévig tanították, mert erre vonatkozó biztos adatokat aligha találnánk.

*

Nem is foglalkozom tehát ezzel a kérdéssel, elég lesz Kölcsey professzorait, akadémiai tanárait bemutatnom. Kölcsey akadémikus diákkorában, vagyis az 1805-től 1809-ig terjedő években összesen 6 tanszék állott fenn a kollégiumban, azok közül is kettőt éppen a százéves évfordulóján, 1798-ban és 1800-ban létesítettek, mert Kölcsey diáksága előtt, így Csokonai tanuló éveiben csak négy professzor tanította, nevelte, vezette Pallasnak azt a nagytáborát, amely a nagy és kis diákokat, valamint az elemistákat is egybevéve rendszerint meghaladta az 1000, de néha megközelítette az 1100 főt is.

Hat tanszékkel, illetőleg hat professzorral kell megismerkednünk, akik betűrendben így következnek: *Budai Ezsaiás, Ercsey Dániel, Magyar Mihály, Sárváry Pál, Széplaki Pál és Varga István*, mindnyájan külföldi egyetemeken is tanult és akkor életük derekán álló tudós férfiak. Ezekhez járult hetedikül *Szilágyi Gábor*, ez a Csokonai pöréből nem a legkedvezőbben ismert professzor, aki azonban 1807-ben meghalt és aki helyett 1808-ban Magyar Mihály lett a professzorátus hatodik tagja, de aki a tárgyak átcsoportosítása következtében nem Szilágyi Gábornak a tanszékét foglalta el.

E hét név közül kettőt könnyen mellőzhetnük, t. i. Szilágyi Gábort és Varga Istvánt, akik a teologia tanárai voltak, és akiknek tárgyai, dogmatika szentírásmagyarázat s egyéb papitudományok, kevésbé érdekelték és talán nem is kötelezték a jogi, jobban mondva világi pályára készülő Kölcseyt.

Jóval közelebb állott a költő *Magyar Mihályhoz*, akihez azonban csak az utolsó két szemeszterben, 1808—9-ben fűzte tanítványi viszony. Ő előde, mint a történelme és latin ékesszólás új professzora előtt folyt le az a nevezetes disputáció, amelyben Kölcsey legjobb barátjával, későbbi életrajzírójával, Kállay Ferenccel volt szembeállítva és amelyben Kölcseynek az volt a feladata, hogy az európai arab uralomnak károsvoltát bizonyítsa, míg vitatkozó társa a hasznosságát fejtegette; a vitatkozás a kollégium hagyományainak megfelelően latinul folyt.

*

Behatóbban kell megismerkednünk a többi professzorokkal. Ezek közt első helyen áll *Budai* Ezsaiás, aki évtizedeken át (1794—1841) vezérférfia volt a kollégiumnak és az egyházkerületnek, előbb, mint profeszor, később, mint szuperintendens. Iskola szervezői és egyházkormányzói érdemeinek méltatása nem esik feladatunk körébe, annál inkább ki kell emelnünk az iskolai könyvek, főkép a magyar nyelvű tudományos tankönyvek terén szerzett érdemeit. Idevágó munkái közül legfontosabbak magyar és világtörténete, valamint görög-latin irodalomtörténete, melyeket tulajdonképen tanítványai számára készített, de amelyek az iskolázott nagy közönség körében is elterjedtek. Nagy tekintelyet, tudományos hírnevét eléggé bizonyítja, hogy 1817-ben a reformáció háromszázados ünnepén a göttingai egyetem, amelyen ifjúkorában filozofiai doktorságát szerezte, a teologia doktorságával tisztelte meg, továbbá, hogy a Magyar Tudományos Akadémia 1831-ben tiszteleti tagjává választotta. Professzori pályájának érdekes mozzanataihoz tartozik, hogy Csokonai *örömverseket* intézett hozzá, mikor 1794-ben Göttingából hazatérve elfoglalta tanszékét, de ezek az örömversek nem mentették meg Csokonait attól, hogy alig háromnegyed évi működés éppen a Budai Ezsaiás, mint rektor professzor elnöklete alatt ülésező iskolai törvényszék ki ne tiltsa a költőt a kollégiumból. Egyébként Kölcsey tőle magyar és latin ékesszólást tanult, de csak 1808 őszéig, mert ezeknek a tárgyaknak jobban mondva a classica philologiának önálló tanszéket létesítettek, amelyet a már említett Magyar Mihály töltött be először.

Teljes négy éven át volt professzora *Ercsey* Dániel, aki Budai Ezsaiással versenyzett a magyar nyelvű tankönyvek szerzésében. Feladata még nehezebb volt, mint professzortársáé, mert neki a filozofiát kellett magyarul megszólaltatni; ez a nehézség első idevágó művének már a címéből is kitetszik, mert az így hangzott: »Lélek munkái tudománya.« Aki ilyen törtelen úton járt, annak a nyelvújítás kérdésével is foglalkoznia kellett; meg is tette egy tanulmányában, de mint a Debreceni Grammatika híve, ortologus, illetőleg konzervatív álláspontot foglalt el. A Magyar Tudomány Akadémia őt is levelező tagul választotta.

Tőle a filozófia különböző tárgyait tanulta Kölcsey, a lélektantól a metafizikáig s a böleselet történetéig.

*

Kölcsey a reáliákat *Sárváry* Páltól tanulta, aki több, mint 40 éves tanársága alatt éppen olyan kiemelkedő oszlopa volt a kollégiumnak, mint Budai Ezsaiás. Hosszú tanári pályája Csokonaitól Kölcseyn kersztül Aranyig terjed, mert már 1792-ben meg volt választva, de előadásait csak 1795 őszén kezdte meg s így Csokonai kitiltásában nem volt része, nyugalomba pedig 1836-ban vonult, néhány hóval később, mint mikor Arany otthagyta a kollégiumot és éppen a Sárváry ajánlólevelével jelentkezett színésznek. Sárváry is számos iskolai egyházi és társadalmi kitüntetésben részesült, az Akadémiának is tagja lett, de mindezeknél többet jelnt, hogy Arany a *Bolond Istók-ban* agg Simeonnak nevezi és úgy emlékezik meg róla, mint kinek nem fért a híre Debrecenben. Róla szólva nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy őse volt annak a Sárváry-családnak, mely mintegy 100 évig

vitt kiváló szerepet városunk közéletében ügyvéd, orvos és bíró tagjaival. Egyébként Kölcsey matematikát, trigonometriát és fizikát hallgatott tőle, de az nem valószínű, hogy rajzot is tanult volna, amely tárgyat ő vitt be a kollégiumba Budaival együtt s amely tárgyhoz az első kézikönyvet ő készítette *(A rajzolás mesterségének kezdete)* éppen Kölcsey diáksága éveiben.

Negyedik professzora, *Széplaki* Pál, kevésbbé jelentős szerepet játszott akár a kollégium, akár az általános magyar tudomány életében. A jelentősebb szereptől már csak hamar bekövetkezett halála és így rövid ideig (1800—10) tartó tanári működése is elvágta; részben innen magyarázható, hogy egyetlen önálló munkája sem jelent meg nyomtatásban.

Mindebből nem következik, hogy sikerrel ne töltötte volna be a maga tanszékét, a kollégium első jogi tanszékét, melyet 1800-ban állítottak fel és amelyen ő ült először. Meg kell róla jegyeznünk, hogy a felsorolt tanárok közül ő az egyetlen, aki nem papból lett professzorrá, hanem a pesti ügyvédséget cserélte fel a debrecen itanársággal. Szaktárgyai voltak a polgári, egyházi és büntetőjog, valamint politika és statisztika, melyeket természetesen Kölcsey különösebb érdeklődéssel hallgatott, hiszen akkor még úgy, volt, hogy ügyvédi vagy közigazgatási pályán találja meg élethivatását.

*

A négy állandó professzorról azt is érdemes tudni, hogy itthoni tanulmányaikat (Széplaki sárospataki, a többi debreceni diák volt) mindannyian külföldön, Göttingában egészítették ki, melynek *Georgia Augusta* nevű egyeteme akkor és még néhány évtizedig a virágzás korát élte. Budai, Ercsey és Sárváry ezen az egyetemen bölcseleti doktorságot is szereztek, de különös, hogy nevökhöz, mikor aláírtak, sem elől, sem hátul nem jegyezték oda a »doctor« címet. Ugy látszik, abban az időben csak az orvos-doktorok nevével járt vele a *doctor*, akár szóban, akár írásban.

A négy állandó professzorral kapcsolatban felsoroltunk 14—15 tárgyat, de ezek közt nem találjuk sem a magyar nyelvtudományt, sem a magyar irodalomtörténetet. Hát ezeket kitől tanulta Kölcsey? A kérdésre azt a különös feleletet kell adnunk, hogy kollégiumi profeszortól nem, mert a magyar nyelv és irodalom tanszékét a Kölcsey subscribálása után (1805. IX. 19.) jó negyedszázaddal később, csak 1831-ben állították fel. Hogy miért csak akkor, annak magyarázata nem tartozik jelenlegi feladatomhoz. Hogy Kölcsey mégis mikép lett a magyar nyelvnek, stílusnak, verselésnek, régi s újabb irodalomnak egyik legjártasabb ismerőjévé s avatott tudósává, ezt az *önképzés* magyarázza, melynek hajtó ereje elkísérte gyermek-ifjúságától élte végéig.

*

Bemutattuk a professzornak, lássuk; milyen volt a tanítvány? Kölcsey a legteljesebb mértékben megfelelt a tanuló akkori nevéhez, a studiosusnak, amely eredetileg törekvőt, szorgalmast jelent. Ehhez a lankadatlan szorgalomhoz járult a veleszületett ragyogó tehetségen kívül az olthatatlan ismeretszomj, az alig kielégíthető tudásvágy s így nem csoda, hogy Kölcseyt professzorai nyolc féléven át minden tárgyból *eminensnek* minősítették s hogy a maga évfolyamában, *graduséban* az elsők közé, legtöbbször az első helyre ültették.

S mégis mit kell tapasztalnunk? A történelmi igazság ellen vétenék, ha elhallgatnám hogy Kölcseyt professzoraihoz nem fűzték a gyöngéd vonzalom és hálás szeretet szálai. Kölcsey már diákkorában sem szerette Debrecent s ez az idegenkedés, ez az ellenszenv csak növekedett az idők folyamán, mikor Kölcsey harcba kevereded Kazinczy mellett Debrecen ellen, amely Debrecen magában foglalta a kollégiumot és professzorait is. Hosszúra nyúlnék s ez ünnepi napokban nem is illenék e vonzalomhiány okait mélyebben kutatni. Legyen elég csak a távolból két ellentétre rámutatnom. Egyik az, mely a harci kardforgató nemes és az imakönyvforgató papi ember között mindig fennállott. Másik és méginkább az, mely a XVIII. század végén és a XIX. század elején oly élesen elválasztotta a pozitív vallásokon felülemelkedő deistát, vagyis Kölcseyt a merev dogmák közé szorított, a hagyományos szertartásokhoz ragaszkodó felekezeti emberektől, amilyenek az ő teologus képzettségű professzorai voltak. Ennek az idegenkedésnek az erejét és tartósságát csak két ténnyel bizonyítom. Kölcsey nem fogadta el a jogi professzorságot, melyet Széplaki halála után neki a 20 éves ifjúnak szinte kínálva kínáltak fel és nem küldte a kollégiumba fogadott fiát, Kölcsey Kálmánt, hanem otthon, Csekén, nevelte és taníttatta, igaz, hogy kollégiumi diákkal, az irodalomtörténetből is jól ismert *Obernyik* Kállyal.

*

A Kölcsey és Debrecen közt folyt harcok rég elültek, a jeles professzorok és a nagy tanítvány közötti ellentétek rég ledőltek; most több, mint ötnegyed század távlatából csak azt látjuk, hogy Kölcsey alapjában véve a kollégiumban és a kollégium professzoraitól szerezte görög és latin nyelvi ismereteit, klasszikus irodalmi műveltségét, magyar- és világtörténelmi jártasságát, jogi képzettségét. Most a kollégium 400 éves jubileumakor és Kölcsey halálának centenáriumi ünnepén csak azt kell hangoztatnunk és fennen hirdetnünk, hogy a kollégium méltán büszke lehet arra, hogy mindig, de kivált a XIX. század elején professzorai a kor színvonalán álló, a nevelés és tanítás magasabb feladataitól áthatott, saját hatóságaiktól megbecsült és szaktestületek által elismert tudós férfiak voltak. De a kollégium még büszkébb lehet, a legnagyobb dicsőségének vallhatja, hogy az ő falai közt nevelkedett, az ő professzorai keze alól került ki a magyar költészetnek, a magyar ékesszólásnak az a mestere, a magyar nemzeti eszményekne az a legönzetlenebb harcosa, az igaz hazafiságnak az a leghivatottabb apostola, az a magasabb rendű ember és magyar, akit most Kölcsey Ferenc néven ünnepelünk Trianon határain innen és túl.

Debrecen, 1938. augusztus 24.

Kardos Albert.

Gyalogszerrel akarják bejárni a félvilágot s egyelőre Debrecenig el is jutottak

Közel két méter magas, hatalmasszál diákember kereste fel a napkban szerkesztőségünket... — Kezében fokosszerű botot lóbált, mint mondotta » az útszéli kutyák elriasztására«. Hátán hatalmas hátizsák domborodott... Mögötte kitartóan lépdelt befele társa...

— Riup István kereskedelmista... — mutatkozott be a nyurgábbik.

— Fejey Imre — kontrázott társa.

A két diák leült a szerkesztőségi asztal mellé és hosszan, színesen előadták, hogy ők gyalogszerrel járják a világot. Évek óta elkészített útitervük van és minden nyáron más program kerül sorra... Elsősorban természetsen Magyarország megismerése a főcél... Erre elég egy nyár. A másik esztendőben bebarangolják Ausztriát... Harmadikban Lengyelországot... Következő évben Jugoszlávia kerül sorra és így tovább... Minden nyár új ismereteket, új tájakat hoz eléjük, amiről egy évig lehet beszélni s amire egy évig lehet előre készülni...

Szép terv... érdekes terv... Ez a két derék hosszúszál fiú minden akadályt átgálol izmos lábaival... Még a magyar szegénységget is, mely nem engedi meg, hogy valami járművön tegyék meg útjukat...

— Ennek is meg van a maga előnye — mondja Riup István... Az ember sokkal pontosabban szemlél mek mindent, jobban benne van a jelenségekben, mintha járműről nézi a világot... Igy jobban el lehet vegyülni...

A két diák egy falubeli... A fehérmegyei Bicskére valók mindketten. Most az Alföldet tűzték ki célpontul és 12 nap alatt 420 kilométert jártak be... Hónuk alatt hatalmas album, benne mindenütt pecsét és aláírás... Hiteles dokumentumok azokról a helyekről, — ahol jártak...

És Riup István nemcsak megnézte az Alföld szépségeit, hanem meg is írta azt... Ez a hatalmas gyerek avatott kézzel forgatja a tollat is és amit meglát, azt a lelke szűrőjén szűri szavakká. Érdemes leközölni azt a néhány sort, amit a Hortobágyról írt le, alig félóra alatt a »Debreczen« szerkesztőségi asztala mellet, amikor még frissen éltek lelkében a puszta csodálatos, álom és ébrenlét határán mozgó, délibábos valóságai...

HAJNAL A PUSZTÁN

Elhangzott a béres ajkán a keltő kiáltás. Az éjszakai csend elosont arra nyugat felé, hogy helyet adjon a mindenbe életet lehelő világosságnak, a Napnak.

Kelet felé az egyik futófelhőn zöld csík jelenik meg. A lilásfejű hegyek mintha finom tejpárnában állnának. Fölöttük láthatatlan erő aranyszálakat sző a tiszta égbolt halványkék szövetébe.

A fák között megszólal a fülemile s egyszerre, mintha varázsütésre nótázni kezd a száz meg száz trillázó madártorok.

A hársfás úton zörgő tejeskocsi kapaszkodik föl a dombtetőre. — Prüszköl, fúj a két gubancos »paripa«. A bakról gubába-bújt emberke nógatása hallik.

Fönn vagyunk a tetőn. A lovak megállnak s kifújják magukat.

Mintha a szomszéd területről valaki kíváncsian nézné a zörgő alkotmányt; világító gerezd jelenik meg a hegy fölött. A Nap. Sugarai mint hosszúnyelű, vékony aranydárdák szegődnek a lomhán bámuló fellhőknek.

Mintha az egész természet fölött óriás-lanton játszanának láthatatlan kezek; lágy harmóniák töltik el az ember szívét.

A poroszkáló lovak előtt fürjecske tollázkodik. Harmatos ruházatát rendezgeti. Majd fölrebben és szárnyainak hangos burrogásával elszáll a zabföld némán bólingató kalászai fölé.

Egy nyúl is megelégeli a vesztéglést és bebaktat a lucernásba. Utóvégre reggelizni is kell...

A hegy lábánál ritkul a köd; a ha matcsepp is búcsúzkodik a levelektől... Majd eltünnek, mintha nem is lettek volna; felszívta őket a Nap.

A dombhajlatban, a barna szántáson békésen rimbázó ökrök huzzák a boronát. Lassú tempójú béres ballag utánuk. Néha szólal meg, ostorpattintással kísérve mondanivalóját: »Csáli te! hó! Tán cos!«... Bár a »Táncos« név nem igen illik rá egyik bambán nyálazó baromra sem.

A búzavirágos vetés fölött szalmakalapos fej szalad változatlan iramban. Az ispán úr hajt bricskáján a deressel.

Fácánok kajtatnak fel a szegélyfák közül és elszállnak a csalitosba, amerre nem lehet csak úgy mindenkinek kénye-kedve szerint bricskázni. Már csak azért sem, körös-körül a búzatábla érő kalászaira van ráírva az isteni tilalomszó: »Ne lépj ránk, mi adjuk a mindennapit!«...

A Nap már egészen átverte aranyfonalaival a Föld ruháját; aranyba fürdik még a pocsolya is a kerékvágásban. Ürge ágaskodik a fű között. Lebukik és éles »nyüssz«-szel felkeresi otthonának árnyasabb üregeit...

A kis pusztában megszólal a harang. »Gyerünk reggelizni!«

Hát gyerünk! Lelkünk már jól lakott egy ici-picikét; testünk is kívánkozik egy pohár friss tej és egy darab hamubasült, foghagymás lángos után...

— Oh természet, oh dicső természet — mondta egykor a költő, szinte extázisban, amint ott hevert a természet lágy fű-ölén, gyönyörködve szépségeiben.

Mert szép is a természet!

Szegény pesi ember, kedves testvérem, ki egész nap csak egy darab kékséget láthatsz mindabból, mit a Mindenható alkotott, nem is gondolod, micsoda gyönyör, élvezet megismerni, fölfogni mindazt, amit ez az együgyű szó takar: »természet«.

Laikus azt mondja rá: egy darab zöld folt, kékség, itt-ott piroslik is valami gaz, éktelen fütty, őrjítő unalom.

S mit mond a szív?

Igen, a szív, az érzelem, a földi ésszel föl nem fogható lelki antenna. Mert csak ezenkeresztül lehet szemlélni, ezen át lehet megismerni és ezzel lehet fölfogni a természetet.

Költő, a lantod halk zümmentyű a természet nagy-szavához képest, festő, ecseted hitvány szőrpamaccsá zsugorodik össze a természet művészete mellett. S te, énekművész, a hangod elhaló fuldoklás, ha nótázni kezd a természet énekkara: a madársereg.

Ez hát a természet?

Oh dehogy!

Nagy fába vágja fejszéjét az, aki tollal papiron, vagy élőszóval akarja megmagyarázni, hogy tulajdonképpen mi is az a természet.

Hanem hát gyerünk ki és csodáljuk és keressük alkotóját: az Istent.

Ne keresd kivácsi szem, ott cirógat az Isten keze, ott van Ő a virág kábító illatában, a simogató szellő lágy fuvallmában...

*

Ezek a puha, muzsikáló sorok egy nagyon tehetséges fiatal lélekről szakadtak le...

Riup István és Fejey Imre, két magyar diák megoldották a nagy kérdést a maguk számára: hogyan kell tudást, ismeretet gyűjteni, jól eltölteni egy vakácoiós nyarat, —

Sok magyar diák tanulhatna példájukból... (?)

KELLEMES GONDOLATOK.

Liener Béla fényképész műtermében játszódott le az alábbi eset.

Liener: Most tessék barátságosan nézni. Méltóztassék valami kellemesre gondolni, például kedves nejére.

Ur: (Még komorabb arcot vád). Uram, éppen most váltam el a feleségemtől.

Liener: Akkor tessék a válásra gondolni.

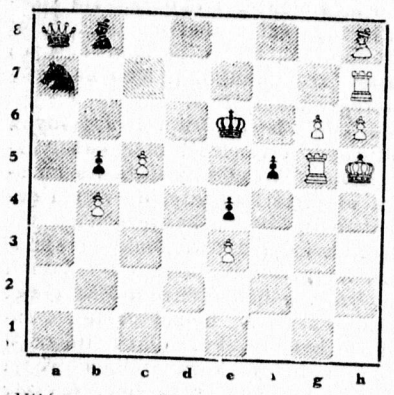
SAKK

57. SZ. SAKKFELADVÁNY.

Elekes, Schor és Neukomm.

(„Feuille d'Avis de Lausanne 1923" III. díj.)

Sötét: Ke6, Fb8, Ha7, gy: b5 e4, f5 (6).

Világos: Kh5, Va8, Bg5, Bh7, Fh8, gy: b4, c5, e3, g6, h6 (10).

Matt két lépésben.

65. SZÁMU JÁTSZMA.

Játszották: Gablonzban, 1938 aug. hó 6-án. Világos: Barcza Gedeon Debrecen. Sötét: Sämisch.

1. d4, Hf6. 2. c4, e6. 3. Hc3, Fb4. 4. Hf3, b6. 5. Fg5, h6. 6. Fh4, Fxc3†. 7. bxc3, Fb7. 8. e3, d6. 9. a4, a5. 10. Fd3, Hbd7. 11. 0—0, Ve7. 12. Hd2, g5. 13. Fg3 h5. 14. h3 (valamivel jobb 14. h4, Hg4. 15. Hf3! stb. 14. f3 azonban már kellemetlen világosra 14.... h4. 15. Fe1, h3! miatt!). 0—0—0. 15. Fh2, Bdg8 (nehéz ütegek Verdun alatt). 16. Bfe1, He8! 17. e4 (17. g3-ra természetesen 17.... g4 jönne és a „h2"-őn álló világos futár, játékon kivül kerül), g4. 18. h4 (a gyalogáldozat szükséges. 18. Kh1 nem kielégitő 18.... gxh. 19. gxh, Vh4 miatt), Vxh4. 19. c5, dxc5. 20. Hc4, Vg5. 21. Bb1, g3! (21 ... h4-re 22. Fxc7! Kxc7. 23. Hxb6 jönne világos számára esélyekkel, ugyanis 23 ... Hxb6 nem megy 24. Vb3! miatt). 22. fxg3, h4. 23. g4 (23. Bc3 sem elég 23.... hxg. 24. Bxg3 — Fxg3-ra Hf6 kapcsolatban Hg4 vagy Hh5-tel sötétnek, nyer — 24.... Vh4. 25. Bh3, Bxg2† nyer), Vxg4. 24. Be2 (vezércserére természetesen sötét két gyalogtöbblete könnyü nyerést ad), h3. 25. g3, f5. 26. He3, Vf3. 27. Vc2, Hef6. 28. Bf1, Bxg3†. 29. Fxg3, Vxg3†. 30. Kh1, c4! (A pergőtüz pointje!) Világos feladta! „Szörnyü volt, szép volt, elvégeztetett!..." Idézet Reményik Sándor: „Közelebb hozzád" c. költeményéből.

Ambrus Sándor.

Az 56. számú sakkfeladvány kuleslépése: Be8 volt. E héten Kristóf István, Temető u. nyert egy kötet könyvet, melyet hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig bármikor átvehet lapunk kiadóhivatalában. — **Az 55. számú** sakkfeladvány kuleslépése — sajtóhiba folytán — tévesen jelent meg multvasárnapi számunkban. A helyes kuleslépés **Bc5!** volt.

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. **„kuleslépés"**-nek beküldése. A borítékra feltűnő betűkkel ráirandó: **Sakk.** Beadási határidő: **péntek este 6 óra.** Szelvényt mellékelni kötelező!

Heti jutalom: 1 kötet könyv!

54. SZ. SAKKSZELVÉNY.

Név:

Pontos cím:

Kuleslépés:

Leégési verseny a Lidón. Aki a legbarnább az nyeri az első díjat. Arábia trónörököse és öccse Angliába érkeztek gyógykezelésre.

Fiam mit csináljak veled, milyen nevet adjak neked?

Debrecenben divatba jött, hogy 7—8 nevet adnak az ujszülöttnek.

Napjainkban szinte minden emberi és társadalmi intézményen időnként a divatszerű jelenségeknek új és új hulláma vonul keresztül. Ez a divat profán biztonsággal komoly intézményt sem kimél meg, mint az anyakönyvi hivatal.

Pedig az anyakönyvi hivatal az emberi élet legfontosabb stációnak állomása. Születés, halál, házasság, válás: itt nyernek hivatalos bejegyzést. Nyilik a hivatalszoba ajtaja és mosolygós arcú fiatalpár lép be ... Még befejezést sem nyert szertartásuk, már könnyesszemű özvegy jelenti be férje halálát. Még tart a bejegyzés, mikor csillogószemű apa jegyezteti be, hogy fia született.

Igy hullámzik, vándorol keresztül az anyakönyvi hivatalon élet, halál, házasság, szerelem ... És mindannyin keresztül, mint a halálosan komoly, problémáktól súlyos kornak egy-egy bolondos fintora: a divatos jelenségeknek egy újabb megnyilvánulása.

Minden esztendőnek meg van a maga jelensége.

1934 a házasság-iszony esztendeje volt. Ebben az évben sztrájkoltak a szerelmes párok s a házassági és eljegyzési statisztika a legsoványabb eredményeket mutat fel.

1935 a válások divatját hozta. Soha ennyien és olyan nevetségesen csekély okok miatt nem bontották fel a házasságot. »A férjem elment táncolni ...« »Az uram nem küldött nyaralni ...« »Az a szörnyeteg nem hagyta, hogy tartós ondulálást csináltassak. Azt mondta, hogy öregít. Elválok ...« És így tovább.

1936 a házassági-rekordok ideje volt. A fiatal pároknak egyszerre és minden indok nélkül múlhatatlanul szükségessé vált törvényesen lekötni életüket egymásnak. Párok, akik 8—10 esztendeje flörtöltek húzták-halasztották a házasságkötést szembeszállva a társadalom kíváncsi célzásaival, szülők aggodalmas és sürgető megjegyzéseivel, most egyszerre életük legégetőbb és legsürgősebb dolgának tartották, hogy az anyakönyvvezető elé álljanak. Antik jegyespárok, örök vőlegény-menyasszonyok dispenzációt váltottak a legkülönbözőbb kiverejtékezett ürügyek alatt, mert nem akarták kivárni a kihirdetés borzalmas hosszú heteit. Az anyakönyvvezetők naponta halálrafáradtak a házasságkötési aktusok tömeges végrehajtásában. Debrecenben egy-egy szombati napon zsúfolásig telt előszobában szorongva várták a párok és tanuk, hogy sorra kerüljenek s olyan tömeg volt, hogy abban nyugodtan elveszhetett volna egy vőlegény, vagy menyasszony, ha kedve lett volna hozzá.

1937 gyermek őfelsége esztendeje. Baby-sírás veri fel a házakat, divatbajön apának és anyának lenni. Az uccákon alig lehet közlekedni a gyermekkocsik színes forgatagától ... A kis kocsikból mindenütt rózsásarcú, parányi, mosolygós gyermekarcok bukkantak elő. A debreceni anyakönyvi hivatalban minden második fél gyermekszületést jelent be s a születési statisztika úgy felszökött ebben az esztendőben, mint a lázbeteg szájában a hőmérő higanya.

És mit hozott az 1938?

1938-ban divatbajött 7—8 nevet adni egy újszülöttnek.

Mindennapi eset, hogy a boldog apa beállít az anyakönyvi hivatalba és diktálni kezdi a megrökönyödött tisztviselőnek:

A gyermek neme: fiú ... Neve: Lehel ...

— Lehel ...
— Árpád ...
— Árpád ...
— Levente ...
— Levente ...
— Zsolt ...
— Zsolt ...
— Taksony ...
— Taksony ...
— Sándor ...
— Sándor ...
— György ...
— György ...
— Péter ...
— Péter ...
— Több nincsen? — kérdezte végül keserves arccal a tisztviselő.

A fél elgondolkozott, aztán kijelentette:

— Nincs ... azt hiszem elég lesz ennyi. A Lehel név nekem tetszik. Árpád a feleségemnek. Leventéhez az anyósom ragaszkodik. Zsoltnak az apósom szeretné keresztelni. Édesanyám meg már házasságkötésünkkor kikötötte, hogy ha fiú lesz, Taksony legyen, mert az ő nagyapját úgy hívták és az világéletében szerencsés ember volt. Sándornak a sógorom szeretné, Györgynek pedig egy gazdag rokonunkat hívják, nőtlen ember, hátha valamikor a név miatt a gyerekre hagyná a vagyonát. Péter pedig azért lesz a kicsi, mert ezen a napon született s ezt a névnapját fogjuk megtartani, takarékosságból, — együtt a születés napjával.

Egy másik apa azzal indokolta gyermekének tömérdek nevét:

— Mást úgy sem tudok adni neki. Neve legalább lesz elég. Válogathat benne. Néha a sok névből mulatságos félreértések fakadnak. Egyik apa lelkendezve jelentette, hogy »fia született.« Nyomban mondogatni kezdte be nevüket. A hatodiknál a tisztviselő lelkesülten kiáltott fel:

— Hatos ikrek?

— Dehogy ... csak két fiú — válaszolt az apa, de a kettőnek 14 neve lesz. Ez még az első.

Az is kortünet, hogy a közönség köréből egyre több écát közölnek levélben a hivatallal, melyek különböző reformokat tartalmaznak. Ezek az écagyárosok, ötlet-világrekorderek, akik a filmstudióktól az anyakönyvi hivatalig mindent elboríthanak ötlet-áradatokkal.

Egy azonban van ezek között is figyelemreméltó. Bizonyos Czeglédi Istvánnak még a mult évben a hivatalhoz írt levele, melyben arra hívja fel a figyelmet, hogy igazságtalanság az anyával szemben, aki mégis az életét kockáztatja a gyermekéért és mégis az anyakönyvi hírek csak az apa nevét közlik a születéseknél. Az anyáról szó sem esik. Sőt a levélíró azt javasolja, hogy az újszülöttnek két vezetékneve legyen: első az apáé, második az anyáé.

Ebben van valami igazság.

Egyébként ez az ötletáradat is csak divat, korunknak egy jellemző érdeadja gyermekének, az, hogy az anyakessége. Akárcsak a névhalmozás, házasság-rekord, válási mánia és egyebek.

(parvus.)

Svájc szépségkirálynője Koppenhágában résztvesz a Miss Európa választáson.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Nem szeretem

a nőt a volán mellett, — írja, Asszonyom és ebben nagyon sokunknak a véleményét mondta el tömören, kifejezően. Mi se rajongunk a volán mellett ülő hölgyért, nem pedig azért, mert ez a kemény és nagyon felelősségteljes beosztás igen, igen megpróbáltató minden téle tekintetben. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy a női kocsivezetők nem válnának be, de azt mondjuk, hogy sokkal kevésbé válnak be, mint a férfiak. Miért; nem nehéz erre felelni. Egyszerűen azért, mert évszázadok óta az volt a felfogás, hogy a nehéz és komoly munkát felelősségteljes tudatban végezzék csak a férfiak. Ezt a beosztást nemcsak azért tartották fent maguknak a férfiak, mert ők többet tudtak, hanem azért, mert több erő is kellett ezekhez a munkákhoz. Ez pedig nem vitás, hogy a férfi legtöbb esetben mégis csak többet tud tenni, mert erősebb. Más részről pedig a férfi éppen azért, mert évezredek óta a család feje, vezetője és keresője, veleszületett adottságoknál fogva inkább rendeltetett a vezetésre és a felelősségre, mint a nő. Ja, pesszse, hát a háborúban —, mondják erre; amikor arattak, kaszáltak, csépeltek és villamost vezettek a nők. Elég baj volt az akkor, — mondjuk erre mi, mert a kényszerszülte körülmények még se teremthetik meg a mindennapi élet szükségszerüségét. Hiszen voltak nagy asszonyok, leányok a történelemben, az kétségtelen. Zrinyi Ilonák és Jean d'Arc ok, de az igazi nagyságok tömegesen mégis csak a hazi életben, az anyai szerepben adódtak ...

Nem kertelünk, megmondjuk nyiltan, hogy nem tudjuk feltételezni azt a nagyfokú biztonságérzetet se a gyengébb nemben, ami nagy városok és forgalmas országutak mentén az utóvezetéshez kell. Bármennyire óvatos is legyen valaki, a baj előfordulhat. Hát még akkor, ha azt tapasztaljuk, hogy éppen a nők azok, akik volán mellé kerülvén, mindjárt hazárdiroznak akár a levegőben, akár az uccán. Elragadja legtöbbjüket a hév és legtöbb esetben a véletlen és az isteni gondviselés menti meg az embert a száguldó és túlhajszolt sebességgel rohanó autó kerekei alól ...

Nem, szerintünk se való motor kormánykereke a nő kezébe, vagy legalább is a legritkább esetben mernénk magunkat az ő vezetésükre bízni ...

Egyél kenyeret ...

mert: a kenyér nem hizlal, az izomműködés főforrása, megóv az idegességtől és elősegiti a népszaporodást

A „Természettudományi Közlöny" most megjelent számában érdekes cikket irt dr. Weber József a kenyérről. Kimutatja, hogy az emberi szervezet legfontosabb tápanyaga a kenyér, téves az a közhit, mintha hizlalna. Gyakran gyógyszere a szervezetnek.

— Tárgyilagos orvostudományi vizsgálatok bizonyítják, — irja —, hogy a kenyér táplál, de nem hizlal. A szervezet a kenyér szénhidráját szőlőcukorrá alakitja át, egy részét a májban megfelelő alakban raktározza, tartalékolja és szükség esetén mozgósítja. Az ilyen módon létrejött szőlőcukor minden izommunka főtényezője.

— A kenyér szervezetünk legfontosabb energiaforrása. A szervezetben azonban üzemi zavarok is léphetnek fel, megbetegedhetik. Az üzemzavarok egy részében zsír halmozódik fel, bekövetkezik az elhízás.

— Az elhízás okait kutatva nem is olyan régi tankönyvekben azt látjuk, hogy a lustaság és túlbő étkezés elsőkelő helyet foglal el az elhízás okai fejezetében. Innen került az elhízottak indexére a kenyér és ebből az időből származik a kenyérevéstől való félelem.

A modern orvoskutatás a túlétkezési elméletet megdöntötte, de sajnos, a kenyérkerülés, mint csökevény, túlélte a régi elméletet. A túlétkezés elméletének korszakában az elhízást, a kóros kövérséget úgy fogták fel, mint egy banküzemet, ahol sok a betét, tehát gyarapszik a bank. A bank gyarapodása azonban a kiadásoktól is függ, a kiadások csökkent okait pedig hiányosan ismerték. Az életvegytan és belső elválasztási mirigyek ismeretének hiányában ezt nem is lehet zokon venni. A hatalmas lendületet vett orvostan állatkisérleti és klinikai vizsgálatainak eredményei gyökeresen átalakitották gondolatmenetünket e tekintetben is és megvilágitották az elhízás valódi okait. E vizsgálatok szerint úgyszólván kizárólag a belső elválasztású mirigyek: pajzsmirigy, hipofizis, nemi mirigyek, a központi idegrendszer kóros elváltozásai, valamint öröklés okozzák az elhízást. Hogy milyen úton-módon, az e cikk keretében nem tárgyalható, de bizonyos, hogy egyikük vagy másikuk minden elhizásnál kimutatható, mint ok.

— Mint látjuk, ilyen okok között a kenyér már nem szerepel, de nem szerepel a hizókurában sem, vagy ha igen, csak nagyon alárendelt módon, mint a szervezetbe beviendő tápanyagok vivőszere. A katonaság észszerű okokból, a szegényebb néprétegek pedig ösztönszerüleg a legerősebb kenyérfogyasztó és elhízásról közöttük alig esik szó.

Állításunkat igazolja az is, hogy csökkent táplálékfelvétel mellett komoly kóros elhízás léphet fel, viszont egészséges embereken végzett túltaplálási kísérletek sohasem vezetnek elhízásra, mert a jól beszabályozott szervezet a fokozott táplálékbevitel ellen az éhségérzet hiányával védekezik. Bátran állithatjuk, hogy a kövér ember tulzott étvágya nem oka, hanem következménye, tünete betegségének. Hízásra hajlamos, vagy elhízott embertársainknak tehát azt ajánljuk, hogy egyéni, avagy szomszédoktól ajánlott diéták helyett forduljunk orvoshoz: az ő feladata az elhízás okainak kiderítése és ennek észszerü kezelése.

— A kenyérnek étlapunkból való kihagyása egyébként is célszerütlen és egyenesen bűn a szervezettel szemben. Miért? Már rámutattam, hogy az izomműködés főforrása a kenyér. A gép az izomzat, a kenyér a benzin. Egy másik fontos élettani szerepe a kenyérnek a bélműködés szabályozásában áll. Az életet elkeserítő székrekedés, bélrenyheség egyik főoka a kenyérszegénytáplálkozás. A kenyér tartalmazza ugyanis a bélműködés legtermészetesebb ingerét, a cellulozenak nevezett salakot. Ez az emberi szervezet részéről fel nem szívódó tömeg mozgatója a beleknek, hiánya a bélmozgás ingerének elmaradását jelenti.

— De a kenyér az emberi élet fenntartására nélkülözhetetlen vitaminokat is tartalmaz éspedig a B- és E-vitamint. A B-vitamin hiánya, illetőleg megvonása okozza a beriberi nevezetű kínzó idegbetegséget.

— Az E-vitamin élettani hatására vonatkozólag folynak még a kutatások, de már eddig is kiderült róla, hogy hiánya a kisérleti nőstény állatok meddőségét, a hímek termékenyítő k,éptelenségét okozza. Ha sikerülni fog az emberre való hatását megállapítani, úgy népszaporodási és nemzeti szempontból is igen nagy jelentőségre tehet szert.

Már eddig is sikerült vele asszonyok szokványos elvetélését megakadályozni. Legnagyobb mennyiségben a búzacsira olaja tartalmazza, de van a gabonában is, tehát a kenyérben is.

A cikk irója a továbbiakban kimutatja, hogy fontos élettani feladata a kenyérnek a bélbaktérium flórájának szabályozása. A bélbaktériumok különböző betegségeket okozhatnak, a kenyér a belső környezetben vegyi féknek tekinthető, gyakran gyógyszer hiánya megbetegedésre vezet.

Az, ami emlékké lett...

Hűsitő szellőt küld enek
A távolról kéklő hegyek.
Integetnek látatlanul
A zöldelő dombhátak.
A széles völgyek hátán
Búg a cséplőgép,
Szallagosan száll a füst
A fekete kazán kéményéből.
Gyümölcsillattól terhes
Levegő alatt lassan ring,
Hullámokat ver a öld folyó.
Távoli sikságok mentén
Ős nádasok susognak,
Hol hajnalonként ma is
Harmatosan csillog a sarju.
A kukoricások szélén
Telt, mosolygó arccal,
Aranyfogakkal ma még
Nevet a napraforgó ...

Idegen világ, honnan sóhaj jö!
Az én földem volt valamikor,
Amikor igazság élt a nap alatt
És minden magyarnak volt,
Hova lehajtsa fáradt fejét ...

SZALACSY RACZ IMRE.

Heti étlap

Vasárnap. Délben: rákleves, borjuvesés finom főzelékkel, Meinl-féle Egri vörösbor, eperkrém pohárban (1), Meinl-fekete. Este: Meinl-tea hidegen, Meinl-féle olajos tonhal, gyümölcs, sajt.

Hétfő. Délben: aprólékleves, görög bifsztek tökfőzelékkel, ribizkés palacsinta, Meinl-fekete. Este: hidegen töltött zöldpaprika (2), amerikai mogyoró-mignon (3).

Kedd. Délben: tápiókaleves, fritto misto (4) (olasz zsirbansültek), metélőhagymamártással, gyümölcs, Meinl-fekete. Este: velő tojással, körözött hortobágyi.

Szerda. Délben: zöldbableves, párizsi borjú borda parajjal, sonkáskocka Meinl-féle 4 tojásos kockatésztából, Meinl-fekete. Este: hideg gyümölcsrizs, Meinl-féle málnaöntettel.

Csütörtök. Délben: csiperkeleves, walesi ürüborda spárgasalátával (5), sajtos metélt, Meinl-fekete. Este: szárnyasmájjal töltött omelette, gyümölcs. Meinl-féle zöldszilváni bor.

Péntek. Délben: savanyú tojásleves, styriai metélt, Meinl-fekete. Este: tejfel-túróval, reteksaláta és Meinl-féle vegyes sütemény.

Szombat. Délben: bográcsgulyás, petrezselymes burgonya, apró csipetke, baracklepény, Meinl-fekete. Este: töltött gomba-zöldbabsalátával.

(1) **Eperkrém pohárban.** 1 és ¼ kg földiepret ¼ liter tejszínnel jól kikeverünk, szitán áttörjük. 25 dkg cukorral, kevés citromillattal, szilárd habba felverjük, poharakba töltjük, kifagyasztjuk és Meinl-féle vegyes ostyával tálaljuk.

(2) **Hidegen töltött zöldpaprika.** Körözött hortobágyi túrót, szardiniát, áttört kemény tojássárgáját, különkülön vajjal elkeverünk, mustárt adunk hozzá és fűszerezzük. Közepes zöldpaprikákat megmosunk, magjukat, ereiket kikaparjuk, szorosan megtöltjük a különböző kenőkrémekkel, kifagyasztjuk, vékony karikákra metéljük, ízlésesen elrendezzük, tálra pirított kenyérrel tálaljuk.

(3) **Amerikai mogyoró-mignon.** Szilárd csokoládékrémet készítünk. Pörkölt amerikai mogyorót megtisztítunk, elkeverjük a krémmel, kis halmokat rakunk belőle és kifagyasztjuk. Ezután bevonjuk Meinl-féle mártógyurmából készült csokoládémázzal és mignonpapirosba rakva félretesszük használatig.

(4) **Fritto misto.** Apró csontnélkül báránykotletteket kis velődarabkákat, vagdalthúsból formált golyócskákat szárnyasmáj-darabokat, lisztbe, tojásba és szitált morzsába mártunk, forró olajban kirántunk, mind együtt egy tálon tálaljuk, kirántott zöldpetrezselyem módjára készített bazsalikommal és rozmaringgal. Hideg mártással tálaljuk.

—o—

GYERMEKEK DEBRECZENJE

A magyar tánc

olyan gyönyörűsége a magyar múltnak, melyről csak a legnagyobb büszkeséggel beszélhetünk. És mindjárt el is mondhatjuk, hogy ezt a táncot a sok baj és küzdés idejéből a magyar nép mentette át a mai időkbe. Sok, sok vihar, sok megpróbáltatás őrizte, óvta, védte ezt a táncot, mely mai napiglan megmaradt magyarnak. Semmiféle idegen áramlat; semmiféle divat el nem téritette magyar voltától. Nem törődött azzal se, hogy volt idő, amikor ezt a táncot jobbágy és paraszt rétege őrizte meg a nemzetnek, az a fontos, hogy megőrizte, jól őrizte meg...

Volt idő, amikor szégyeltek magyarul beszélni előkelőink, sőt nagy-nagy bánatára ennek az országnak el is felejtették őseik nyelvét, aztán ott volt a nép, a jobbágy, a paraszt, a paraszti sorban élő bocskoros nemesség és nem szégyelték a magyar beszédet, óvták a magyar szót és átmentették időkön és viharokon keresztül a mai napig. Mária Terézia magyar testőrei Bécsben a nemesség alsóbb rétegeiből kerültek fel és ők voltak az elsők, akik ellenállottak az elnémetesítő politikának és ők voltak, akik a nyelvpallérozásával elindították nyelvünk megújhodását...

Igy vagyunk a táncokkal is, melyet a 19. század derekán aztán nemességünk főnemesi kiváltságosaink is magukénak vallottak, — aztán polgárjogot nyert a mindenfelé beszivárgó idegen táncokkal szemben győzedelmeskedett.

És még ezen a téren is sok tennivalónk van.

Nem csak az a három, négy tánca van a magyar multnak, melyet ismerünk, melyek ma már szerephez jutnak a magyar életben. Csaknem minden vidéknek volt külön tánca is, amint a Kállaikettős táncban is szerepel több tánemotivum, melyet egyes vidékek katonai népei egyeztettek eggyé. Más a körrezgő és más a csürdüngölő. Más a Kállai-kettős és más a csárdás, sőt a rezgő csárdás is más. — Annyira más minden tánc, hogy vidékek szerint külön, külön táncok teremtődtek. Ezeknek leírása, esetleg külön zenéjének megszerzése nagyszerű feladat, melyért érdemes időt vesztegetni, mert nem tudhatjuk, hogy nem éppen mi mentjük meg a pusztuló, romló, elvesző magyar táncok valamelyikét éppen a jövendőnek...

Akinek tehát módja, alkalma van erre a gyűjtésre is, igyekezzék kihasználni az alkalmat, hogy hasznot teremtsen a jelennek és hagyatékot gyűjtsön a jövendőre...

Emlékezés

Irta: **Barna Tibor.**

Este.
Ha feljön a hold az égre
És kigyulnak a csillagok
Este,
Ha homály borul a vidékre
Mindég a multról álmodok
Este
A szivettépő néma csendbe
Mindig valakire gondolok.

Igazságot Magyarországnak!

Megharsannak a kürtök, kigyulnak a lángok
És bejárja egy sikoly szerte a világot,
Hogy összetéptek, zúztak ezer magyar álmot
S széjjel daraboltak, egy gyönyörű országot.
Dobogjon fel minden szív és nézzetek széjjel,
Lássátok meg ez országot vonagló testével.

Halljátok meg milliók, segély kérő jajját,
S adjátok meg egy ország isteni igazát.
Millió, meg millió, jó magyar szív vérzik,
Mikor a vad hordák a magyar zászlót tépik.
Összfogott fogak közül bugyog az átok
Mikor oláh káromkodás zavarja az álmot.

Mikor tilos a magyar szó, idegen járja
Amely majdnem vérrel forog a magyar szájba.
Tilos azt imádkozni, Uram magyar vagyok,
Magyarnak születtem s magyarnak halok.
Hiszen úrnak teremtettél nem rabszolgának
Adj Uram hát igazságot Magyarországnak!

Igen ébredjetek fel, ti ország hóhérok!
Hisz a ti kebletekben is érző szív dobog.
Ébredjetek már fel a keserves sirásra,
Az igazság nem maradhat örök sírjába.
Hulljon le szivekről már a fagyos közöny
Hasson meg végre benneteket a sóhaj s a könny.

Te drága magyar föld kiáltsd be a világba,
Hogy nyomja a lábadat a bocskoros lába,
Hogy nem tűröd és hogy nem is bírod már tovább
Ezt a sok gyülevész rabló bakancsos hordát,
Hogy tested remegő magyar térd után vágyik
Amint könnyes szemmel könyörgi határit.

Hogy nem terem meg benned az acélos búza,
Mig a magyar hátát hasítja a kancsuka.
Hogy nem teremsz piros bort s mézédes gyümölcsöt,
Mig rabló oláh kéz töri rajtad a rögöt.
Hogy csak acélos magyar kar szánthatja a hátad,
Adjanak hát igazságot Magyarországnak!

BAGDI ILONA.

Aratás a trianoni határszélen

(Folytatás.)

Még aznap este körül lovagoltuk, a birtokot. Megvacsorázván egy sétát tettünk a kastély körül és utána lefeküdtünk. Másnap reggel 3 órakor felkeltünk, megmosdottunk és megreggeliztünk, utána lóra ültünk és kilovagoltunk a búzaföldre, mely 300 holdnyi terület. A ringó kalászos búza közül a pipacs piros és a búzavirág kék fejecskéi néztek ki kíváncsian. A gyönyörű kék égboltozaton már igyekezett a nap arany fénycsóváit kibontani. A pacsirták himnusza tette hangossá a festői vidéket. Négy órakor már javában folyt a munka és az éles kaszák gyorsan vágták a búzatáblákat, a marokszedők is munkában voltak, kévékből keresztek keletkeztek és mire a nap már a fejünk felé emelkedett, mint a katonák álltak sorjában a búzakeresztek. 12 óra volt, valami távoli harangszó hallatszott. Egy pillanatra vad szikrát láttam az aratók szemében, ilyet csak a gyűlölet szülhet. Lehet, hogy az öreg János bácsi észrevette, hogy nem értem a történteket és tudta, hogy kérdésemmel nem akarok senkit se zavarni, odajött hozzám és keleti irányba mutatott, ahonnan hatalmas épületek közül tornyok, gyárkémények bontakoztak ki, csak annyit mondott: „Nagyvárad." Én pedig megértettem e szó jelentőségét. Ezen egyszerű magyararcok gyűlöletét megértettem. Az aratók nagyrésze hadviselt ember volt és végig kellett nekik nézni hazájuk pusztulását. Közöttük sok hadiözvegy és hadiárva is volt. János bácsi szeme könnyel telt meg. Odaléptem hozzá, hogy vigasztaljam. A kis öreg vézna ember így szólt: „köszönöm az irántam való részvétet". Majd felsóhajtott: nem elég, hogy két fiamat elvesztettem, magamnak egy hajamszála sem görbült meg, bár én is eleshettem volna a fronton, hogy ne kellett volna végignéznem hazám pusztulását.

János bácsi elhallgatott, mint aki megbánta, hogy elszólta magát. Majd megszólalt: nem érti ezt a fiatal úr, hiszen meg sem volt még akkor. Higyje el János bácsi, értem én, hogy a magyar inkább beletörődik abba, hogy elvesztse apját, gyermekét, vagyonát, de a hazája elvesztésébe sohasem fog belenyugodni. Milyen szép volt ez az öreg sovány paraszt ember, nagy fekete szemeiben egy különös fény csillogott, az előbb könnyes szemek dacosan lángolták a gyűlölet tüzét. A harang még sokáig kongott, mintha nem akarna engedelmeskedni az oláh harangozónak, mert igen gyakran a harang nem megszokott ütemén hallatszott a hang. Mintha szemrehányást tett volna a harang mondván: „Árpád népe, ne hagyd, hogy idegen lábak tiporják emlékeidet".

„Ébredj magyar, medve álmodból, hisz nem hallod Szent Lászlónk szavát: Nem tudok síromban nyugodni, mert idegen harcosok kardcsörtetése zavarja síri álmomat". A harang elhallgatott, Lassan szétszéledtek az aratók ebédelni.

Minket pedig felváltottak M. J. bácsi unokaöccsei és mi hazafelé lovagoltunk ebédelni. Ebéd után a kastély mögötti kis akácos erdőben lepihentünk. Délután 3 órakor befogtunk egy lovat a kis homokfutóba és bementünk Berettyóújfaluba, ahol mintegy két óra hosszat fürödtünk a Berettyóban. Negyednyolc óra tájban elindultunk hazafelé és 8 órakor bejutottunk Mezőpeterdre. Az út gyönyörű volt. Remek csillagos nyári este lévén, teljes tüdővel szívtuk a kellemes levegőt. A játékos nyári szellő simogatta arcunkat. Az öreg hold sápadt fényével bevilágította az ismerős vidéket. A sok ezerszínű mezei virág pompás illatot terjesztett. A harmatcseppek gyémánt szemecskékként csillogtak a növényeken. Itt-ott fenyőkkel beültetett falusi ház lett lakhatóvá, gyönyörű kertek övezetével. Kissé elérzékenyedve néztem az ismerős vidéket, hol úgyszólván egész gyermekkoromat töltöttem el. Minden oly idegen már, de a főút elején feltünik a kis tiszta fehér falusi templom, melyben nagybányámnak az ottani plébánosnak olyan sokat segédkeztem, miniszträltam a szentmisénél. Kocsink tovább robogott és rövidesen kibontakozott az iskola épülete, mely előtti téren országzászló ékeskedik. Az iskola mellett van a legszebb gyermekkori emlékek színhelye, a plébánia, melynek gyönyörű fenyvesekkel övezte kertjében oly sokat játszadoztam, oly sokat bámultam csillagos nyári estéken a holdsugár sápadt, arany fényében megvilágított vidéket. De e fenyőkön is meglátszik az évtizedek gyors leforgása és ez örökzöld fák is érzik elmulásukat, a fenyvesek közül a plébánia öreg épülete kandikál ki. Szemem megtelik könnyel. Tíz éve voltam itt utoljára, mert az utánam nagybátyám — s keresztapám, a jóságos öreg pap, az itteni plébános, meghalt. Itt a plébánia jobboldali ablaka, ahol oly gondtalanul játszadoztam. A kocsit megállítottam és fájószívvel néztem életem legszebb pillanatainak színhelyét. Ezeken az ablakokon hányszor néztem hideg téli estéken, a tova suhanó csilingelő szánokat, a rajta ülő vidám gyermekekkel és felnőttekkel. E falak barátságos lakója nagybátyám keresztapám a jó öreg plébános és a jó keresztmama s nagynénének társaságában, hány boldog karácsonyi estét töltöttem. Hányszor lovagoltam be büszkén a határt, a háborút járt öreg Jancsi ló hátán. Hány aratást és cséplést néztem végig a papi földeken. A játszótárs, az öreg Hobi kutya már rég kimult. Egy kedves régi ismerős tűnik elő az udvaron, az öreg eperfa, az, amely alatt úgy szerettem üldögélni. Rajta is meglátszik az évtizedek tovatűnése, hiszen már haldoklik. Az egész plébánia olyan kedves, régi, de mégis nagyon szomorú ismerős. Valahogy idegen az egész falu, de mégis oly régi, kedves emlékek színhelye.

(Folyt. köv.)

Feltámadunk nemsokára

Irta: **Keresztesy László** I. ref. gimn.

Tizennyolc éve, hogy e nemzet napja
Felhővel van eltakarva,
De rásüt a nap e bús hazára,
Feltámadunk nemsokára!

Csehek, szerbek és oláhok hada
Kik rátörtek e szép hazára,
Ezer átok megy valahányra
Feltámadunk nemsokára!

Kik nem hallgatták meg senki szavát,
Kik eltörölték a magyar határt,
Majd hallgatnak az Isten szavára,
Feltámadunk nemsokára!

Van még ez országnak katonája
Ki rátörjön az ellenség hadára
Boldogok leszünk valahára
Feltámadunk nemsokára!

Könnygázzal irtják egy angliai golfpályán a gyomot.

Tündér-e vagy anyóka?

A szép, hosszú, széles ucca fényes palotái gyönyörködve hallgatták az esti tücskök cirpelését. Az ucca két oldalán a fák, bokrok, virágok esti imájukat sóhajtották a hüvösödő levegőbe. Az uccával szemközt vörös lángban égett az ég alja s a Nap elmerülni készült a piros fénytengerben.

Míg szemeim gyönyörködve itták a biborruhás alkonyat szépségeit, képzeletem varázsrokkája peregni kezdett s szövögettem a szép varázsszálakból fehér álomfátyolt. Szép selyemszállakkal hímezgettem bele színes reményvirágokat, tarka öröm pillangókat. Egyszercsak váratlanul megállott a varázsrokka, elszakadtak a varázsszálak, az élet rájuk vetette sötét árnyékát. Fekete folt sötétlett a szép ucca zöldelő pázsitján, amelyre »rálépni szigoruan tilos.« Öreg anyóka ült ott, mellette nagy rakás rózseköteg éktelenkedett.

Most képzeletem varázsfilmje kezdett peregni. Első kép: Az anyóka még pici pólyásbaba, patyolat bölcsőben fekszik, édesanyja dudolgat neki altató nótákat, pici csipkés főkötőjében selyem szalagot fűzött. Vajjon milyen színű volt az a szalagocska?

Második kép: Az anyóka először megy az iskolába. Édesanyja szép, szelíd szavakkal bátorítja szorongó szívű kicsi lányát és titokban könnyet törül ki szeméből, mikor átadja őt az iskolának, az életnek. Vajjon miért?

Harmadik kép: Az anyóka oltár előtt áll, fején fehér fátyol, mirtuszkoszorú. — Vajjon milyen volt akkor ez a szürke haj, amely most a zöldesre fakult fekete kendő alól előkócosodik. Szőke-e vagy fekete? Nem kaptam feleletet. Az anyóka fáradtan, egykedvüen, mintegy mementóként ült a fényes paloták között virágos bokrok tövében, zöldlombú fák alatt. Olyan ráncos volt az arca, annyira valószinütlenül öreg, mintha már nem is földi lény lett volna.

Ohó! öttlött hirtelen az eszembe, hiszen ez nem is anyóka, ez a mesebeli jótékony tündér álruhában. És szíves készségel segítettem fel roskadt vállaira a rőzsét, mikor felálott, hogy tovább induljon.

Áldja meg az Isten kisasszonykám, rebegte halk, reszketeg hangon az anyóka.

Csalódottan néztem utána. Nem mondta, hogy »jótett helyébe jót várjo, nem mondta azt sem, hogy »beteljesítem három kívánságodat«, nem adott szép kis ezüst sípot sem, hogy fújjak bele, ha bajba kerülök. Hát nem tündér, csak egy anyóka? Rossz sejtelmek nyilaltak keresztül a lelkemen.

A nap lenyugodott bibor nyoszolójába, a paloták ragyogó ablak szemei különös fényekkel gyúltak ki és csodálkozva nézték a lassan mozgó sötét kis alakot, hát nem tündér, csak egy anyóka. Az égen halvány csillagok bújtak elő s kíváncsian azt lüktették, tündér-e vagy anyóka.

Tovább sétáltam, bele az alkonyatba. A varázsrokka megint peregni kezdett és elhessegettem a baljóslatu gondolatokat. Tündér volt bizonyosan, le fogja vetni álruháját, visszalebeg Tündérországba, ahol elégedetten meséli társainak majd, megjutalmazom őt, mert kiállotta a próbát.

Elmúlt a nyár, őszi levelek koppantak az aszfalton. Tündér volt-e vagy anyóka, kérdezgettem tőlük reménykedve.

Tündér volt-e vagy anyóka, kérdeztem egyre jobban elszoruló szívvel a viharzó téltől is. Aztán tavasz lett. Hideg, lombtalan, didergő, virágtalan tavasz. Hüvös szellők hahotáztak a kertben, megmegrázták az ajtókat, ablakokat és gunyos kacajjal sivították be, hogy nem tündér volt, csak egy anyóka. Fáradt, öreg, ráncosképű, hajlotthátú, rongyosruhájú, rőzsétcipelő anyóka. Csak annyit mondott halkan, áldjon meg az Isten kisasszonykám.

Takács Ilona.

Hegyi patak

Virágos hegy ormán keskeny patak csobog,
Vidám szökkenéssel víg nótákat susog.
Lágy hullám karjai előre kinyulnak,
Szép hableányai tetején alusznak.
Álmodnak a rengő, ért búzatáblákról
Ártatlan lelkű szelid leányokról.

Dalolnak azokról, kiket a sors szárnya
Ősidőktől fogva már ő nekik szána.
Azokról dalolnak, kik az ő medrükben
Alusszák álmukat, remegő ölükben.
Lágyan, reszketve, majd erősen susogva
Dalol a sok hablány — sok embert siratva.

Siratják azokat, kik halálra vágynak,
Kik már nem számítnak ennek a világnak.
Kiket kivetettek s akik halni mennek,
Ott vannak a sok kis hegyipatak medrek.
Most már lassan megy s bús nóták susog
A virágos hegy ormán s nagyon halkan csobog.

Nagy Erzsébet.

Házi strandfürdő.

Szomoru történet

Egy kis alföldi faluban történt ez az eset. Csodálatosan csak egy pár gólya telepedett le sok évvel ezelőtt egy kicsi, pirostetős ház kéményére.

Szeretettel nézte mindenki, de különösen a gyerekek. Tavasszal alig dugta még ki fejecskéjét az ibolya, meg a hóvirág, már lázas kíváncsisággal nézték a fészket és számlálták a napokat, hogy mikor jönnek. Végre kívánságuk teljesült és megérkeztek Megigazították a fészket, s végig sétáltak a fötéren és megengedték, hogy a kisebbek megsimogathassák őket. Nagy-nagy öröme volt a falunak, mert harmadik lakója lett fészeknek egy kicsi gólya személyében. Egy forró nyári napon vészes fellegek tornyosultak az égen. Gólya-mama fiacskáját megetette s mint aki jól végezte a dolgát, szépen kelepelt. Megeredt az eső, nagy égiháboru volt s gólya-mama kiterjesztett szárnyakkal védte fiacskáját. Jó óra mulva az eső megszünt és a falu csakhamar megélénkült. Mindenki a gólyafészket nézi. A gólya-mama mozdulatlanul áll. Megölte a vihar. A fiókáját élete árán megmentette. Könnybe lábadt az emberek szeme az önfeláldozó anyai szeretet láttán.

Habetler Márta
felső ker. II. b. évf.

Gyertek gyerekek ki a rétre

Gyertek gyerekek ki a rétre
játszani!
Dalolgatni, búvócskázni,
A jövőről álmodozni.
A pillékkel kergetőzni,
A csalogánnyal kacagni,
A tücsökkel hegedülni
Vadvirágból csokrot kötni
Nagymagyarországról álmodozni.

Oláh Erzsike.

Lesz még kikelet

Magyar testvér szép Erdélyországban
Azt üzenjük: várj, várj egy szóra még...
Tudjuk, hogy arcodon a szégyen ég!
S hogy ellened nagy és súlyos vád van:
Mert magyar vagy s Erdély földje táplál
S szived oláhtól sohasem hátrált!...
Testvér csak türj, remélj és ne feledd:
„Lesz még kikelet Kolozsvár felett!"

Neked nem kell egyver sem a kézbe,
Elég lenne ásó, kapa, csákány!...
És jöhetne a hétfejü sárkány!...
Rohannál te ezer tüzbe, vészbe...
De csak nyugton — várja a virradóra!
Ne támadj, mert nincs itt még az óra...
Testvér csak türj, remélj és ne feledd.
„Lesz még kikelet Kolozsvár felett!"

Boros Erzsébet.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Ismét felkeresem Imre bácsit egy versemmel, melynek „Igazságot Magyarországnak" a címe. Nagyon kerem Imre bácsit, ha alkalmasnak tetszik találni, tessék szives közétenni kis lapunkban. Szeretettel köszönti

Bagdi Ilona.

—o—

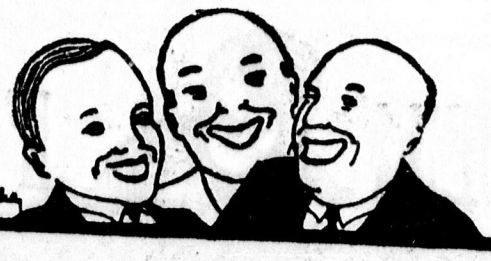
Nagy Erzsébetnek Pacsirta u., üzenem, hogy ha fejlődést nem látnék írásaidban, akkor nem is közölném. Olvass sokat, jó könyveket, hogy kifejezőkészséged még frissebb, könnyedebb, magyarosabb legyen. Mindig örömmel fogadom beküldött írásaidat.

—o—

Eheti könyvjutalmat Csehák Emma, Ferge Irén és Bagdi Ilona kapták. Jutalomkönyvüket ávehetik szerdán délután 5—6 óra között lapunk kiadóhivatalában.

—o—

LUDAS MATYI

Vojtina, a sok nevü

Miután kétségtelenné vált, hogy a bacillus-mód elszaporodott ismerőinek verseit még hézagpótlónak sem közlik a lapok, a füzfa poéták asztaltársasága megbeszélésre gyült egybe az „Önfejű veréb"-hez címzett vendéglőbe, hogy érdekeik megvédésére egymást megismerve, egy emberként álljon sikra.

És ezen az estén megjelent — Vojtina, a soknevű . . .

Félignél már jóval feljebb volt bennük a jóféle homoki és Igefy, a sarki fűszeres (titokban költő) nagy lendülettel szavalta éppen „Aludt tej" című ódáját, melyet a hozzá nem értők humoros népdalnak, — mi az öreg füzfák pedig miután jambusz, trocheusz, spondeusz, anapesztusz és daktiluszi ütemek felemelő összevisszaságában érdekelve voltak benne, ami fülhasogató és idegtépő ritmusok — bontakozott ki, — joggal neveztük el ódának.

Egy szakát közlöm is, mert bűn volna a nagyérdemű közönséget megfosztani egy olyan nemes érzéstől, mit a vers olvasása idéz elő. Ime:

Aludt tej! te vagy a fehér béke . . .
Márványnyá szépült tehenek erénye:
Tőle csillan csodává az álmom
S nem vergődöm, ha lész takarmányom
Este nyolckor . . . ha a bolt bezár . . .

Hatalmas csuklás és köhögés között éljeneztük Igefyt, mikor Vojtina bejött. Leült az egyetlen üres székre és ránkmeredt. Szemében az elbivatottak semmibenéző bizonytalansága pislákolt . . . tokája pegyhüdten és céltalanul lógott alá és félig gombolt mellénye alól hatalmas korgás mennydörgött elő, ami az általános zajnak bizonyos reális méltóságot kölcsönzött.

A zaj elültével, miután közben kétféldecit magáévá tett — beszélni kezdett:

Urak!

Nem nehéz meglátnom, hogy egy irodalommal foglalkozó társaság nemes színe előtt állok és hogy ti megfogtok érteni engem. Én mint a „Költelki Hirlapkürt" volt gyilkossági rovat vezetője érzem, hogy mi itten testvérek vagyunk!

Mi nem tudunk meglenni anélkül, hogy ne írjunk és azt meg egyenesen nem tudjuk kibirni, hogy írásainkat a lapok ne közöljék.

Igen! Itt van a kutyus eltemetve . . .

Mert nálunk uraim az a lényeg: leközölni a művet! (általános felhevülés és átszellemülés). Minket ne nevezzenek füzfa poétáknak! Ez lekicsinyítő és önbizalmunk meginog bele . . . bár a szomszéd borbély el van ragadtatva dalainktól. Mert mi tudunk uraim! Nekünk játék verset irni, csak birja a papir... A kor igényeivel is tisztában vagyunk, amit az előbb olvasott óda oly kétségtelenül bizonyít.

Ez a mi színvonalunk, amely hasonló irányban és értékben mélyül tovább kitartó munkásságunk következtében.

De jogunk van megjelenni azért is, mert nem kérünk tiszteletdijat sem!... (Egy hang: de nem is kapunk!)

— Én az új észak és délnyugati irányzat híve vagyok minden protekciós hátszél nélkül . . . és előretörésünkben szentül hiszek! Olyan igaz, minthogy Vojtina a nevem.

És azok vagytok ti is mind . . . Vojtinák!

Egyenlők velem a tudásban és az értelemben és főleg abban az érzékenységben, mikor verseinket nem közlik, ellenben közlik velünk, hogy idővel még nagyszerü — kötörő lehet belőlünk.

A mély gondolatokban gazdag beszéd után Vojtinát elnökké választották és mint kiszivárgott: a jövőben csak a szerkesztők személyes látogatására adunk ki verset. Igaz is! Engem is érint!

Polgár Gyula.

Házasságközvetitőnél

A házasságközvetitő nagyon feldícséri a gazdag leányt, akinek a mai viszonyok között horribilis hozománya van. A vőlegényjelölt vakarja a fületövét:

— Biztos valami nagy baj lehet ezzel a leánnyal, hogy ennyi pénzt adnak vele.

— Már hogy volna! — tiltakozik a közvetitő. — Láthatta uraságod az arcképét, — gyönyörü. A multkor az uccán is megmutattam. Ne tessék tagadni, nagyon tetszett uraságodnak. Hát hol lehet itt a baj?

— Ugy gondolom, erkölcsi szempontból . . .

— Az ki van zárva, kérem alássan. Esküszöm uraságodnak, hogy ez a leány teljesen hibátlan.

— No, de gondolja meg, miért adnak vele mégis ennyi hozományt? Fogadok, hogy valahol valami hiba van . . . Na, vallja be őszintén.

— Tudomásom szerint, illetve az információk szerint a leány kifogástalan. Csak egyetlen egyszer hallottam, hogy ijedős természetü.

— Ijedős? Na, ez nem lenne baj. És miben nyilvánul ez az ijedős természete?

— Tetszik tudni a mult ősszel nagy estély volt náluk és a szobalány leejtett egy drága porcellánt és akkor a kisasszony *úgy megijedt*, hogy koraszülöttet hozott a világra.

Muszáj nevetni

A hazatérő feleség odaszól az urának:

— Borzasztó Lajos, hogy milyen szórakozott vagyok. Elmentem, hogy harisnyát vásároljak neked és ehelyett magamnak vettem egy kalapot.

*

Tudod, hogy hívják magyarul a pijamát?

— ???

— *Ganya.*

*

Egy kis fiú sir az uccán. Odamegy egy idősebb úr és megkérdi:

— Miért sírsz, kisfiam.

— Mert ott verekszik az apám.

— Hát melyik azok közül az apád?

— Éppen *azon verekszenek.*

*

— Miért olyan szomorú Kohn úr?

— Egy nő miatt.

— Melyik nő miatt?

— A *dalesz nő* — miatt.

*

Közegészségtan órán megkérdi a tanító:

— Mondjátok meg nekem, hogy mit nevezünk gerincoszlopnak?

— Gerincoszlop testünknek az a része, *aminek egyik végén ül a fej, a másik részén ülünk mi.*

*

A szőke görl elpanaszolta a kollegáknak, hogy már hetek óta álmatlanságban szenved. Egy kitünő orvost ajánlottak neki, hogy az majd segit rajta.

Másnap megkérdezték tőle:

— Na, voltál a doktornál?

— Igen — felelte a kis nő. — Ezt az orvosságot adta.

Ezzel előhúzott a retikülből egy kis üveg brómot és igy szólt:

— Azt mondta, hogy minden lefekvés előtt vegyek be ebből három-négy cseppet.

— *Minden lefekvés előtt?* — csóválta a fejét az egyik kolléga. — *Nem lesz az egy kicsit sok?*

*

Falusi atyafi a papirüzletben:

Kérek egy borítékot.

Kereskedő: Béleltet, vagy béleletlent.

Atyafi: Béleletlen is jó lesz, hiszen még nincs tél.

*

Tanító: No Janesi, mondd meg nekem, miből keletkezik a harmat.

Jancsi: Attól, tanító úr kérem, hogy a föld nagyon gyorsan forog és közben kiizzad.

Regénytöredék

A híres felolvasó a *miszticizmus* lépfébe szerette volna burkolni előadását, de a lepel éppen *nagy mosásban* volt.

*

Jolánka *tükön ülve* várta a gárdakapitány válaszát, eközben olyan *súlyos sérüléseket* szenvedett, hogy operációnak volt kénytelen magát alávetni.

*

A kacér leány szavai a *kiábrándítás hideg zuhanyát* borították a fiatal emberre, aki ettől *tüdőgyulladásba* esett és két hétre rá meghalt.

*

A hereeg újra *szőnyegre hozta az égető kérdést*, de a grófnő figyelmeztette, hogy a szőnyeg a mult alkalommal is félig elégett.

Csak egy mosolyt

HÁZASTÁRSI ENYELGÉS

— Szent Isten! Lenyeltem a gallérgombomat!

— De most legalább tudod, hogy hol van.

A SZIGORU TANITÓ

Gyurka elpanaszolja otthon az apjának, hogy a tanító, különösen számtanórán, nagyon szigorú hozzá. A haragos apa kézenfogja Gyurkát és elmegy a tanítóhoz számonkérni az oktalan szigorúságot.

— De fiacskám, te félreérted a helyzetet, — mondta a tanító. — Nem akarlak én téged kínozni! Meg tudnád például mondani, hogy mennyi hét meg öt?

Gyurka összeráncolja a homlokát és igy szól az apjához:

— Látod papa, már megint kezdi!

TÖRTÉNELMI ANEKDOTA

Krisztina svéd királynő nemcsak szép, de hiú asszony is volt. Egy izben vendégül látta udvarában a francia követet. A királynő udvarhölgyei körében ült és beszélgetés közben igy szólt a követhez:

— Mondja, követ úr, lehet tökéletesebb szépségeket találni a világon, mint az én udvarhölgyeim?

A francia követ érezte, hogy csapdát állitottak neki és ügyesen igy válaszolt:

— Felséges asszonyom, ki tudna a csillagok szépségéről beszélni, amikor a nap ragyog a szemei előtt?!

Ennek a pompás válasznak köszönhette a követ, hogy évekig kedvence lett a királynőnek.

A LÓ ÉS A SZAMÁR

A ló és a szamár azon vitatkoztak, hogy melyik nélkülözhetetlenebb kerülök? A ló nemes származására hivatkozott. Mire a szamár igy szólt:

— A lovakat néhány évtized multva ki fogja szorítani az autó. De szamarak mindig lesznek a világon.

BEVÁLT JÓSLAT

A magános vénkisasszony lakásába az esti órákban betörő mászik be az ablakon. Az idős hölgy nem veszi észre, mert éppene kártyát vet és igy tűnődik:

— A kártya azt mutatja, hogy ma még váratlan látogatóm érkezik . . . Vajjon ki lehet az?

SOKÁ KELL VÁRNI . . .

A költőt kérdezi az egyik vendég a kávéházban, hogy most mit irt?

— Az emlékirataimon dolgozom — mondja a költő.

— Na és már elérkezett odáig, amikor öt pengőt adtam magának kölcsön?

A SZERENCSÉS NYERŐ

A ligeti padon lakó bélistáshoz igy szólnak a tárgysorsjáték emberei:

— Uram, elhoztuk a zongorát. Hová tegyük, lakásának melyik részébe?

VILLAMOSON

— Hé, micsoda szemtelenség ez? Hogy mer a kabátzsebemben kotorászni?!

— Bocsánat, tévedés . . . Odahaza tudniillik nekem is van egy ugyanilyen kabátom.

Regény — nótákból

Ahogy az udvarukban levő rezgő nyárfához értem, megállottam az udvarukon és hozzá fogtam a „Mariskám, Mariskám" nótához, mely tudvalevőleg az ő kedvenc nótája volt, — de erre az ablakon keresztül belülről egy rekedt basszus hang azt bömbölte felém, hogy van ő olyan legény mint én, és vág ő olyan rendet, mint én. Én ugyan nem kételkedtem ebben, mégis hozzá tette, hogy ha nem hiszem menjek velt, — no már erre végképen nem vállalkoztam, de az ablaktól eltávozva mégis azt énekeltem a leánynak, hogy megérem még azt az időt, hogy sírva mégy el házam előtt, pedig éreztem magamban, hogy inkább rám illene az, hogy „Volt szeretőm, de már nincsen", — s igy beértem a magam sorsával.

Hej! de ez már régen történt. Azóta a fa is kidőlt mandulástól, — nagyon sok hajó volt azóta a Tisza partján kikötve, — és igen sokszor lekaszálták már a rétet, pedig én akkor azt gondoltam bűvös-bájos édenkert a szerelem, de most már látom, hogy amerre én járok, még a fák is sirnak.

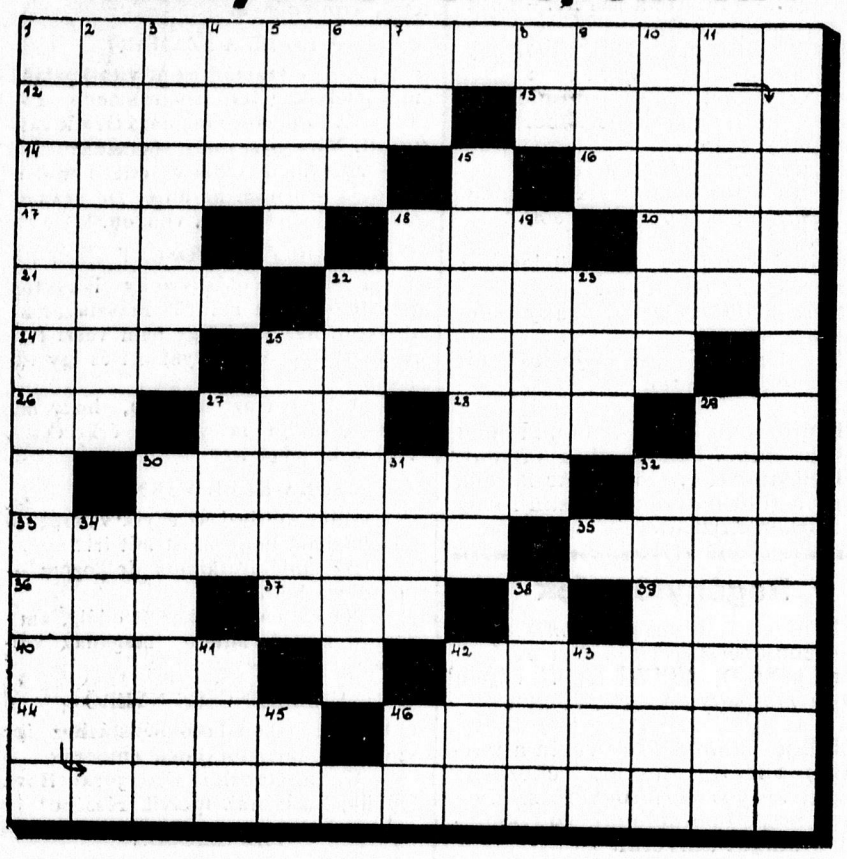
Jelenleg csak két nótám van még. Egyik az, hogy fáj a szivem, teher nekem az élet, a másik pedig „Korcsmárosné bort ide a kupába".

De igaz, van még egy vigasztaló nótám is, mely igy hangzik: „Szegény anyám, ha tudta volna — nem is szült volna engemet".

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Bölcsesség meg költemény... Könnyüszerrel fejtem én!

A megfejtés igazolására elegendő a két nyilas sor beküldése!

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Quintus Horatius Flaccustól (Kr. e. 65—8), a legnépszerűbb latin lírai költőtől eredő szállóige. (Bis repetita placent).
12. Púzon.
12. Vissza: a metrikus súlyrendszer egysége.
14. A filmszínházak.
16. Gróf, politikus (1805—1876). 1867-ben az Andrássy-kabinet közlekedésügyi minisztere.
17. Vissza: nóta, ének.
18. A. Y. I.
20. Ollós állat.
21. Vissza: néző, tekintő.
22. A százalék.
24. Hegedűtartó.
25. Délfrancia város. 1309—1376 között apápák székhelye.
26. Vissza: latin szent — rövidítése.
27. Névelős »debreceni« paripa.
28. Vét a VII. parancs ellen.
29. Magyar Tibor.
30. Vágták.
32. Testrész.
33. Vásárolhatók — névelővel.
35. Vissza: murik, ramazurik, mulatságok.
36. G. F. Á.
37. Beata — részére.
39. ....nárium.
40. Angol hosszmérték.
42. Ilyen cseléd is van.
44. Emelvény a templomban.
46. Kisvárosi esemény.

Függőlegese sorok:

1. Gottfried August Bürger (1747—1794) német költő »Lenore« című balladájával való szállóige. (Die Toten reiten schnell.)
2. Ízes, aromás.
3. Ügyvédi munkahelyek.
4. Egymásutáni mássalhangzók.
5. Hónap — franciául.
6. É. N. K.
7. A tantal vegyjele.
8. Egymásutáni mássalhangzók.
9. T. és 2000!
10. Kínai kikötőváros. Japáné 210.000 lakos.
11. Borzasztó erejű vihar.
15. Urhatnám alakok.
18. Becézett szülő.
19. Szellemi munkás.
22. Régiek ósdiak.
23. Vissza: a mezei egér népi's neve.
25. Kockák — latinul.
27. A. Z. H.
29. Mord, ijesztő kinézésű.
30. Az ó-kor legjobban megszervezett városállama Görögországban. — Arisztokratikus köztársaság volt.
31. Szláv nép.
32. Magyarázószó.
34. A hamis.
38. Bruttó és netto különbsége.
41. Északi nép.
42. Megszeg, elkövet.
43. Egymásutáni mássalhangzók.
45. Ollan rövó.
46. Tóga — mássalhangzói.

34. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY.

Név:

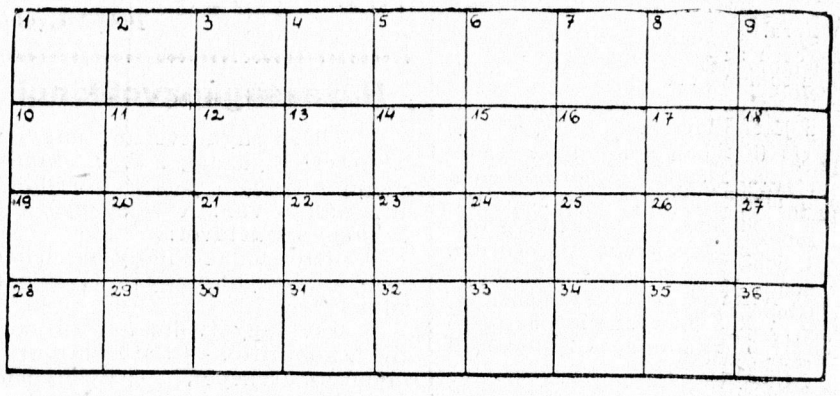
Foglalkozás:

Pontos cím:

Szállóigék a magyar irodalomból!

Garay János (1812—1853).

Garay János »Kont«-jából a második szállóigévé lett idézetet foglaltunk mai rejtvényünkbe. Beküldendő az idézet a megfejtés igazolására.

MEGHATÁROZÁSOK:

1. Vigyáz, őrködik	17	15	16	14	18
2. A „van" ellentéte	1	27	10	18	20
3. Légzőkészülékek a nyakban	7	6	25	2	26
4. Parasztos, buta arckifejezésű	8	4	3	30	21
5. Szent István pogány neve		13	35	36	32
6. Kiscsirke	19	28	27	31	29
7. Posztó, szövet	22	24	23	12	11
8. Prima osztályzat	34	33	9	5	20

A meghatározások értelmében állítsunk össze nyolc ötbetűs fogalmat s a fogalmak betűit írjuk be a fenti ábrába! A számok azt jelentik, hogy a megfejtett fogalmak betűit melyik kockába kell beírni! Ezután 1—36-ig olvassuk össze a betűket s már meg is van a rejtélyes idézet!

Csak ugy mondom, hogy

... lapunk 1938 augusztus 20-iki számában megjelnt rejtvények helyes megfejtése a következő:

Ünnepi gondolatok.

Amit tesz Atyám, az jól van téve!
A bátrakat segíti a szerencse.

Tanár úr kérem! 1. Géza fejedelem és Sarolta. 2. Esztergom. 3. Vajk. 4. Szent Adalbert. 5. Gizella. 6. Szent Imre. 7. Szent Gellért. 8. Adelhaid. 9. 997-ben. 10. II. Szilveszter (999—1001) 11. Asztrik. 12. 1000 karácsonyán. 13. Kopány-féle. 14. 1038 augusztus 18-án. 15. Ötöt. 16. Mária Terézia 1775-ben.

Szállóigék a magyar irodalomból!

Garay János:

Mind hősök ők, mind férfiak, mind hű és hazafi!

Betürejtvények: 1. Apatikus. 2. Lélekvár.

EHETI DIJAINK:

6×1—1 kötet könyv.

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.

Betürejtvények

1.

kicsi katona
p=k k=t

2.

kerti szerszám idéz

3.

fejfedő ács

4.

Bukabos

Kik ezek?

A Debreczen rádióműsora

1938 augusztus 28-tól szeptember 3-ig

VASÁRNAP

AUGUSZTUS 28.

BUDAPEST I. 9: Unitárius istentisztelet a Kohary-utcai templomból — Prédikál Barabás István lelkész.
9.45: Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Takaró Géza newyorki lelkész, egyházmegyei elnök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise előtt P. Böhle Kornél O. Pr. mondja. Énekel a templom énekkara Bényi Fülöp vezetésével.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Schubert: D-dur nyitány. 2. Volkmann: Visegrád c. sorozatból: a) Salamon tornyánál; b) Lakománál; c) Szerelem; d) Fegyvertánc (Hangszerelte Rajter Lajos). 3. Glazunov: Középkor — szvit. 4. Saint-Saens: Omphale rokkája — szimfónikus költemény. 5. Sigfrid Walter Müller: Vidám muzsika.
Közben kb. 13: A rádió tárgysorsjáték ismertetése.
14: Hanglemezek.
15: „Időszerű gazdasági tanácsadó." Vitéz Takács Gyula gazdasági főelőügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: A Felten-gyár dalköre. Vezényel Kézdi-Krén Géza.
16.30: „Veszprém és Szent István." — Gatheil Jenő előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Balatoni Borhét megnyitó ünnepségének közvetítése Balatonföldvárról. Beszélő Pluhár István.
17.45: Közvetítés az Angol Parkból. A rendőr fuvószenekar műsora. Vezényel Szőllőssy Ferenc. 1. Figedy Sándor: Shwoy — induló. 2. Uhl: Indulóegyveleg. 3. Borsay: Jelenetek a kurucvilágból. 4. Eilenberg: Malom a Fekete-erdőben. 5. Verdi: Nabukodonozor — nyitány.
18.30: „A német-osztrák egyesülés multjából." Miskolczy Gyula egyetemi tanár előadása.
19: Bodán Margit magyar nótákat énekel, kisér Csorba Gyula cigányzenekara. Dalok: Im elbocsátlak éltem hajója (Emigrációs dal 1849-ből); Két út van előtte (népdal); Lengyel Miska: Élet, élet, betyár élet; Népdalok: Ha kiállok a kiskapum elejbe; Legenyén, Legenyén; Libaláb, libuláb; Hajlik a rózsafa; Balázs Árpád: Itthagyom a falutokat; Népdalok: Ha lefekszem este; Ha bemegyek Csengerbe; Dóczy József: A kanyargó Tisza partján; A hetösi hid alatt; Ennek a barna lánynak; Bartha Henrik: Ica-rica; Bodán Margit: Nem bucsuzom.
20: Sporteredmények.
20.10: „A csodadoktor." Vígjáték három felvonásban. Irta Bibó Lajos. Rendező Gyarmathy Sándor. Személyek: Olasz Pál — Rózsahegyi Kálmán; Gyuri a fia — Ajtay Andor; Juliska, a leánya — Ölvedy Zsófi; Mari néni — Simon Marcsa; Döngicsér — Gózon Gyula; Gebi — Berky József; Gerendainé — Csatay Janka; Nándika — Bilicsi Tivadar; Menyecske — Pártos Erzsi; Első asszony — Pálfi Mariska; Második asszony — Komlóssy Ilona; Első paraszt — Teleki Sándor; Második paraszt — Benkó Bálint; Parasztgyerek — Lázár Gida.
21.45: Hírek, időjárásjelentés.
22.05: Tánclemezek.
23: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.30: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flórs cigányzenekara muzsikál.
15: Hanglemezek.
17: Közvetítés az Angol Parkból. — A Rendőr-fuvószenekar műsora. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
19.10: Lendvai István verseiből ad elő.
19.35: „Szegény költő, gazdag költő." Szobotka Tibor esevegése.
20.15: Hírek, lóversenyeredmények.
20.35: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón 15—16 órakor; a HAT 4 hívójeles adón pedig 1—2 óráig van.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Droitwich 18.15: Feuermann csellózik. Hamburg 20: Flotow: Márta, opera. Köln 20.10: Vig özvegy, operett.
TÁNCZENE: Riga 21.15, Bukarest 22.10, München 22.40, Hamburg 22.40, Praha 22.50, Kalundborg 23.

HÉTFŐ

AUGUSZTUS 29.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Figedy Sándor: Hunyadi János induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Abad: Pasodoble: (Királyi alabárdosok zenekara). 3. Norvo: Octopus-tánc (marimbaszóló: Rudy Starita). 4. Bordin: Carlesse — keringő (Inog bécsi zenekara). 5. Kubányi György: a) Most kezdődik a tánc; b) Tulipános csárdás (Magyari Imre cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Mire tanították a római ifjuságot Cicero korában." Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás.)
10.45: „A tragikus emlékezetű Mohács." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Szalonötös. Közreműködik Máté István (gitár). 1. Humphries: Virágzó cseresznyefák — intermezzo. 2. Kondor Leó: Néger dal. 3. Szücs János: Szivárvány — keringő. 4. a) Holländer: Moonlight and shadow — blues; b) Bixio: Parlami d'amore Mariu — dalkeringő (Máté). 5. Rinaldi: Rabszolganők tánca. 6. Deltbes: Pas des fleurs. 7. Szirmai Albert: a) Dal az „Alexandra" c. operettből; b) Tangó. 8. a) Gerswin: The man I love — dal; b) Romberg: Sweethart — keringő; c) Frilm: Indián szerelmi dal (Máté). 9. Nádor Mihály: Kis keringő.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Veres Károly cigányzenekara.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
16.50: Magyarország kormányzója megérkezik németországi útjáról. Közvetítés a budapesti hajóállomásról. Beszél Budinszky Sándor.
17.20: Hanglemezek.
18.10: A rádió tárgysorsjáték huzása.
19.15: Hírek szlovák nyelven.
19.20: Senta Benesch gordonkázik, a magyar-német művészcsere keretében. Zongorán kisér Polgár Tibor.
19.50: „Színésztréfák." Kürthy György csevegése.
20.20: Budapesti Hangverseny. Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. 1. Fecsi József: Pusztai látomások — nyitány. 2. Zakál Dénes: Alvilág — zenekari sorozat. 3. Nádor Mihály: Táncrapszódia. 4. Ferdi Grofé: Mississipi. 5. Ránky György: Kisérőzene Goldoni „A hazug" c. vigjátékához.
21.50: Hírek, időjárásjelnetés.
22.10: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér cigányzenekara: a muzsikál, Orbán Sándor énekel. Dalok: Pete Lajos: Nem való bokréta; Fráter Loránd: Oda van a virágos nyár; Népdalok: Kocsmárosné szép kedvesem; Temetőben keresztre szállt a rigó; A cigányok sátora; Schack Manka: Te akartad; Wachutka: Künn a tanyán; Bodrogi Zsiga: Futóbolond lett a falu legderekabb legénye; Kertész Zsigmond: Száll, száll a vadgalamb; Azért, hogy én (népdal).
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede és jazzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.10: Hanglemezek.
19.20: „Az olaszorszgi szabadtéri játékok." Hoór-Tempis István előadása.
19.50: Schnitzer Paula énekel zongora kísérettel.
20.20: Hírek.
20.40: Uray Margit magyar nótákat zongorázik.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Deutschlandsender 17: Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok, Stuttgart 20.10: Farkas Vince tárogatózik. Bécs 21: Magyar dalest Svéd Sándorral.
TÁNCZENE: London 22.25, Hilversum 22.40, Kalundborg 23.25.

KEDD

AUGUSZTUS 30.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Barna: Árpád apánk — induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Debourg: Apacs tánc (Scala zenekar). 3. Pécsi József: Kelleti esküvő (Dajos Béla és zenekara). 4. Ailbout: Verégszerelem — Rheinländler (Odeon táncszenekar). 5. Bernard: Indulóegyveleg (Ferdy Kauffmann zenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Kölcsey halálának híre Pesten". Irta: Vécsey Zoltán. (Felolvasás.)
10.45: „Az őszi kalapdivat." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Ákom Lajos énekegyüttese.
12.45: Hírek.
15. A rádió szalonzenekara — 1. Lehár: Cigányszerelem — nyitány. 2. A fecske — mexikói népdal. 3. Gebhardt: Exotikus bölcsődal. 4. Strauss János: Keleti mesék — keringő. 5. Engleman: Táncoló bilincsek. 6. Kálmán Imre: Részletes a „Cirkuszhercegnő" c. operettből. 7. Logodi Frigyes: Esti dal. 8. Mya Tamás: Románc. 9. Losonczy Dezső: Rapszódia. 10. Schwalb Miklós: Csak egy kis keringő. 11. Schack Manka: A csárdában.
Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Kalocsa-vidéki magyarok." Lakatos Vince főszerkesztő előadása.
17.30: Szentgyörgyi László hegedül, zongorakisérettel.
18: A rádió tárgysorsjáték huzása.
19: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
19.30: „Vándorlás a Keleti-tenger partján." Thurzó Gábor útleirása.
20: „A gésák." Operett három felvonásban. Irta Oven Hall. Zenéjét szerezte Sidney Jones és Lionel Monckton. Fordította Fáy E. Béla és Makai Emil. Rendező Gyarmathy Sándor. Vezényel Marthon Géza. (1938 julius 23-i előadásunk megismétlése viaszfelvételről.) Személyek: Reginald Fairfaz, hajóshadnagy — Hámory Imre; Cunningham tengerésztiszt — Csóka Béla; Wun-Hi, „A tizezer gyönyörüséghez címzett teaház" tulajdonosa — Sarkadi Aladár; Imari márki, kormányzó, rendőrfőnök — Z. Molnár László; Mimóza, teaházi énekesnő — Orosz Julia; Juliette, francia leány — Kéry Panni; Nání, japán leány — Hegedüs Mária; Tesmini, rendőr — Dalnoky Viktor; Lady Constance, utazó angol hölgy — Zala Carola; Mary Worthington, Edit Grant és Molly Seamare, fiatal angol hölgyek — Hernády Gizi, Dán Etelka és Orosz Vilma; Katána, japán tiszt — Halmos János; Első vevő — Pataky Ferenc; Második vevő — Győző Lajos; Harmadik vevő — Raskó Géza.
Utána kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés.
22.10: Közvetítés a Bellevue-szállóból. Miletin Géza jazzhármasa játszik.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: „Megrendelt remekművek." Lévay Endre esevegése (hanglemezekkel).
18.35: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
20.25: Zenekari művek (Hanglemezek)
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Berlin 19: Fidelio (salzburgi felvétel). Stuttgart 22.30: Kamarazene.
TÁNCZENE: Köln 20.30, Kalundborg 22.55, Firenze 22.30.

SZERDA

AUGUSZTUS 31.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Müller: gróf Batthyány Lajos — induló (A Rendőrzenekar). 2. Kramer: Harmonikaszóló (Kramer és szólistái). 3. Sorskeringő (Noel Fonora zenekara). 4. Machts: Cserkésztakaródó (Fuvószenekar). 5. Csárdások (Rácz Zsiga cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Augusztusi árvizek 1813-ban." (Felolvasás.)
10.45: „A haza minden előtt." Irta Fónyad Ernő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Baráth Éva zongorázik. Mally Győző, az Operaház tagja énekel, zongorakisérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.

14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „A keresztes pók." Honti Jenő előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Az ökölvívás." Kankovszky Artur, a Magyar Ökölvívó Szövetség elnökének előadása.
17.30: Közvetítés a városligeti Gerbeaud pavillonból. Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.
18: A rádió tárgysorsjáték húzása.
19: A rádió szalonzenekara. — 1. Leáhr: Részletek a „Paganini" c. operettből. 2. Moszkowski: Kedves kis csalogány — parafrázis. 3. Nevin: Tavaszi szvit. 4. Losonczy Dezső: Mozi mozaik. 5. Kárpáth Zoltán: Emlékkönyvbe. 7. Ziehrer: Keringő egyveleg.
20: Reviczky Gyula emlékezete. Bevezetőt mond Jékely Zoltán. Tárnoky Ferenc Reviczky-verseket mond el.
20.35: Hírek.
20.55: Francia szerzők művei. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar műsora. Vezényel Rajter Lajos.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Közvetítés a Vadászkürt-szállóból. Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede jazzzenekara játszik.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.05: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-pavillonból. Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.
18.40: Stolz: Dunai álmok — keringő. Előadja a rádió szalonzenekara.
19: „Gizella királyné passauj siremléke." Fleischer Gyula egyetemi magántanár előadása.
19.30: „Az arab költészet." Germanus Gyula egyetemi tanár előadása.
20: Hírek.
20.25: Tánclemezek.
21.40: Időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 9.125 kilociklusou, 32.88 méteren 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bécs 19: Beethoven: Fidelio, opera. Szófia 19.30: Csajkovszkij: Anyegin, opera. Páris P. T. T. 20.30: Gluck: Orpheus, opera.

TÁNCZENE: Svájci rom 21.55, Kalundborg 22.55, Breslau 22.30, Olasz I. 22.55.

CSÜTÖRTÖK

SZEPTEMBER 1.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Lehár: Vásárhelyi induló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor). 2. Axelson: Kannst du pfeifen Johanna — Rheinländler (ének: Bernauer). 3. Lindsay: Aisha — intermezzo (Scala zenekar, vezényel Mayrhauser). 4. Gallo: Kernigő (Gallo harmonika zenekara). 5. Ben-Hur — induló (Londoni zenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Régi magyarok fürdőzése." — Irta Bertalan Olivér. (Felolvasás.)
10.45: „Magyarország a berlini nemzetközi kézműipari kiállításon." Irta Kruchina Károly báró ny. államtitkár. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekara. — 1. Csajkovszkij: Szeptember az „Évszakok"-ból. 2. Gomes: Il Guarany — nyitány. 3. Kapplusch: Ezüstharangok — intermezzo. 4. Brahms: Magyar táncok (II., III., VIII. sz.). 5. Bányai Aladár: Szerenád. 6. Beretvás Ferenc: Bécsi hangulat. 7. Kigyósi Árpád: Szerelmi üdvözlet. 8. Losonczy Dezső: Alföldi képek. 9. Hruby: Oszták táncok.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Csorba Dezső és cigányzenekara.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Őszi háztartási tanácsadó." Héjjas Pálné előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Hogyan fér el a gyermek a modern kislakásban?" Kalmárné Árvay Erzsébet előadása.
17.30: Közvetítés a Dunakorzó-kávéházból. Angyal Árpád jazzenekara játszik.
18.15: „Az iskolai rádió." Cserhalmy Ágost előadása.
18.45: „Sarki fény." Színmű egy felvonásban. — Irta: vitéz Somogyváry Gyula. Rendező Kiszely Gyula. — Személyek: Ingeborg — Holló Klára; Sigurd — Szakáts Zoltán; Arne — Cselle Lajos; Krisztián — Sugár Gyula.
19.15: Hírek szlovák nyelven.
19.20: Kósa György zongorázik. — 1. Beethoven: Tizenegy bagatell, 119. mű 2. Mendelssohn: e-moll preludium és fuga.
19.45: Hunyady Sándor csevegése: a) Vakjaim, b) Kozmetika, c) A kakas és az altató, d) A mosónő szerelme.
20.10: Hanglemezek.
21.10: Hírek.
21.30: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Profant István: Sport induló. 2. Ketelbey: Chal Romano — nyitány. 3. Vollstedt: Pezsgőálom — keringő. 4. Kigyósi Árpád: Tánc szvit. 5. Stepat: Mussolini — induló. 6. Figedy Sndor: Preludium a II. magyar szvitből. 7. Komzák Károly: Vig indulók — egyveleg. 8. Czibulka: Erdőzsongás. 9. Strauss János: Kreuzfidel — tipegő. 10. Fabiani: Venezia — olasz induló.
Szünetben kb. 22: Időjárásjelentés.
22.40: Mohácsi Jenő németnyelvű előadása: Die ungarische Hymne und ihr Dichter. (A magyar Himpusz és költője.)
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Britannia-szállóból. Vörös Elek cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.15: Közvetítés a Dunakorzó kávéházból. Angyal Árpád jazzenekara játszik.
18.35: Hanglemezek. — 1. Beethoven: B-dur vonósnégyes (Budapesti Vonósnégyes). 2. Schubert: V. szimfónia, B-dur. (Berlini filharmónikusok, vez. Hornstein.)
19.50: Kósa György zongorzik. — 1. Beethoven: D-dur változatok, 76. sz. 2. Kósa György: Hat portré. (Bemutató.)
20.10: Hírek.
20.40: Vészi Endre, Szántó Magda és Kömives Imre verseikből adnak elő. bogárka — idill (Berlini állami opera zenekara, vezényel Lincke). 4. Strauss József: Asszonyszív — polka-mazurka. 5. Csárdások (Banda Marci cigányzenkara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.

PÉNTEK

SZEPTEMBER 2.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Faulwetter: Éljen a haza — induló (Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Friesay Richárd). 2. Faesik: Téli viharok — keringő (Bécsi Bohém Zenekar). 3. Lincke: János-

10: Hírek.
10.20: „A világirodalom híres testvérpárjai." Irta Szirmay-Kalos Margit. (Felolvasás.)
10.45: „A bél élősdijei." Irta Zemplényi Imre dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Sándor János hegedül, zongora kísérettel. — 1. Ranzato: Elégia. 2. Nin: Spanyol dalok. 3. Hellmesberger: Saltarello. 4. Lalo: Gitár. 5. Hubay: III. csárdajelenet.
12.40: Hírek.
13: Az 1. határőrezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. — 1. Bacho István: Az 1. határőrezred díszindulója. 2. Adam: Ha én király volnék — nyitány. 3. Fall: Dollárkirálynő — keringő. 4. Gounod: Részletek a „Faust" című dalműből. 5. Lincke: Zenei versengés — egyveleg. 6. Pécsi József: Sirva vigadó — egyveleg. 7. Kálmán Imre: Fortissimo — egyveleg. 8. Strauss János: Denevér — nyitány.
Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Az első modern magyar novellista." (Csató Pál.) Radnóti Miklós előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A cipő története." Várnai Imre előadása.
17.20: Luise Gmeiner Liszt-műveket zongorázik, a magyar-német művészcsere keretében.
18: Sportközlemények.
18.10: Tánclemezek.
19.15: A rádió külügyi negyedórája.
19.30: „Rózsabokorban jöttem a világra . . ." Nagymihályi Sándor előadása Blahánéról. Közreműködik Szilvássy Margit, az Operaház tagja és Kékes Irén (ének). Kisér Mursi Elek cigányzenekara.
20.15: Hírek.
20.35: A rádió szalonzenkeara. 1. Dohnányi: Marche houmoresque (hangszerelte Rajter Lajos). 2. Coates: Tréfacsinálók — nyitány. 3. Delibes: Coppelia — szvit. 4. Geszler György: Három kis darab. 5. Künneke: Victoria Regia. 6. Liszt: Boldog halál. 7. Hollósy Kornél: Esti dal. 8. Ganne: A cárnő — mazurka.
21.55: Időjárásjelentés.
22.10: Debreceni zongorahármas. Tagjai: Galánfy Lajos, Buza Gábor és Erdész Mihály. — 1. Mozart: E-dur zongorahármas. 2. Schubert: B-dur zongorahármas.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Baross-kávéházból. Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál, Cselényi József énekel. — Dalok: Sassy Csaba: Nincsen pénzem, se dohányom; Szávozd Richárd: Álom; Thegze-Gerber Miklós: Sárgul már a kukoricaszár; Vályi Nagy Géza: Ha egy csikót elkötnék; Cselényiné: Az asszony ha veszekszik; Hajdu H. András: Zene, zene; Garami Béla: Eladtam egy pej csikót; Járosi Jenő: Volt ez rosszabbul is; Kiss-Angyal Ernő: Konvenciós csárdás; Kádas György: Irt a babám.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 19: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál.
19.30: „Az élet paradoxonjai." Gálosi Mária előadása.
20.10: Hanglemezek.
21.25: Hírek, időjárásjelentés.

SZOMBAT

SZEPTEMBER 3.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Dostal: Csebogár — induló (Beka vonószenekar). 2. Braune: Katica polka (xilofonszóló, zenekarral). 3. Bordin: Nyár Tahitiban — keringő (Inog bécsi zenekara). 4. Myddleton: Szellemek hada (Rambour szalonzenekar). 5. Csárdások (Magyari Imre és cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: A Tiszántúli Ipari Vásár megnyitásának közvetítése Debrecenből. Beszél Budinszky Sándor.
10.40: Hírek.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. — 1. Erkel: Hunyadi László — nyitány. 2. Puccini: Részletek a „Tosca" c. operából. 3. Friesay Richárd: Magyar mezei virágok — egyveleg. 4. Waldteufel: Estudiantina — keringő. 5. Auber: A portici néma — nyitány.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Majthényi György meséi: a) Villamos Pista rossz fiu, b) A két hazug, c) Képzelet anyó.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Mit üzen a rádió?
17.30: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál.
18.30: „A futórózsa és a szomorúfüz." Nyáry Andor elbeszélése.
19: Beszkárt zenekar. Vezényel Müller Károly. — 1. Sousa: Csillagos lobogó — induló. 2. Armandola: Csipkerózsika — nyitány. 3. Komzák: Müncheni keringő. 4. Pécsi József: Bécsi visszhangok — egyveleg. 5. Hubay: A cremonai hegedüs — ábránd (a hegedűszólót Kálmán Pál játsza). 6. Strauss János: Tere-fere polka.
20: „Szerencsekerék." A rádió tárgysorsjáték főnyereményeinek húzása a Rádióélet tarka estje keretében. Közvetítés a Városi Színházból. Vezényel Polgár Tibor. Rendezi Gyarmathy Sándor. Konferál Pluhár István. Közreműködik Gyenge Anna, Nagy Izabella, Orosz Julia, Cselényi József, Hámory Imre, Hosszú Zoltán (Dani bá'), Kalmár Pál, a Budapesti Hangverseny Zenekar, a Mefhosz tánczenekar és Mursi Elek cigányzenekara.
Szünetben kb. 21.15: Hírek.
Utána kb. 22.30: Időjárásjelentés.
22.35: A rádió szalonzenekara. — 1. Hruby: Előre, indulj! — indulóegyveleg. 2. D'Ambrosio: Románc. 3. Lorey: Alpesi dallam. 4. Aggházy Károly: Magyar esték. 5. Rózsavölgyi Márk: Első magyar körtánc. 6. Mikus-Csák István: Változatok egy tót népdalra. 7. Sárkány Sándor: Gavotte all' antica. 8. Lehár: Részletek az „Éva" c. operettből.
Közben 23: Hírek német és olasz nyelven.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 19: „A modern falanszter." Neubauer Gyula egyetemi rk. tanár előadása.
19.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek.
20.20: Zenekari művek (Hanglemezek). — 1. Strauss Richárd: Imigyen szóla Zarathustra — szimfónikus költemény (Bosztoni szimfónikus zenekar, vezényel Koussewitzky). 2. Rachmaninov: c-moll zongoraverseny (Szergej Rachmaninov és a Filadelfiai szimfónikus zenekar, vezényel Stokowski).
21.25: Hírek, időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón 9.125 kilociklusun, 32.88 méteren 24—1 óráig.

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Két érdekes levél

Mi van az otthon dolgzók szabadságával

Kaptuk a következő levelet:

Sem a munkások, sem a munkaadók nincsenek teljesen tisztában a fizetéses szabadság ügyével. Nem tudják, hogy kinek jár szabadság. Felvetem azt a kérdést: jár-e szabadság és melyik munkaadótól annak az otthon dolgozó munkásnak, aki több cég számára dolgozik, de csak egynél van bejelentve?

Erre a kérdésre szerkesztőségünk a következő választ adja: Az a munkás, aki egy év óta bejelentett alkalmazott, annak jár fizetéses szabadság, még pedig hat nap, de csak abban az esetben, ha kettőnél több alkalmazottja van Legokosabb, ha az otthon dolgozó munkások felmennek az Ipartestülethez és ott pontosan megnézik, hogy az ő esetükben jár-e fizetéses szabadság és mennyi.

A másik levél: A földmívelésügyi miniszter úr megengedte a gazdáknak, hogy adójukat földdel fizessék. A kisiparos is csak akkor tud hitelt adni, ha kap is hitelt. Rendszerint csak tisztviselőknek hitelez a kisiparos, de sokszor itt is nehézségek vannak a behajtás körül. Ezért azt a gondolatot vetem fel, nem lehetne-e valami szervezetet alkotni minden minisztérium kebelében az alája tartozó tisztviselői karra nézve és ez a szervezet átvenné azokat a követeléseket, amelyeket a kisiparosok kimutatnak. Ezeket az összegeket elszámolnák vagy a kisiparos adójának, vagy OTI tartozásának javára. Igy az állam is jól járna, mert jelentős bevételhez jutna.

Galamb Ferenc tanonciskolai felügyelő bizottsági tag

Tóth Lajos építőmester lemondott a tanonciskolai felügyelőbizottsági tagságáról, nagy elfoglaltságára hivatkozással. Az Ipartestület előljárósága a lemondott Tóth Lajos helyett egyhangulag Galamb Ferenc ipartestületi elnököt választotta meg a tanonciskolai felügyelőbizottsági taggá.

Építő szeretet

címen az alábbi kedves cikkben emlékezik meg egy fővárosi nagy lap arról a szép szeretet munkáról, amelyet a rokkant telepen végrehajtottak a kerekestelepi egyházrészi tanácsosok:

Építő-szeretet

A földkerekség mai lázas állapotában, amikor itt is, ott is hadüzenet nélküli háborúk robbannak ki, amikor népek és embercsoportok között a gyűlölet lángvetőit működtetik titokzatos kezek, kétszeresen jóleső érzés hallani az építőszeretet itt-ott megnyilvánuló csodáiról. Legutóbb Debrecenben lettünk egy ilyennek tanui. Debrecennek úgynevezett Kerekestelepén özvegedött egy szegény özvegyasszonynak, Jószai Mártonnénak háza. A református egyházközség elhatározta, hogy nem engedi fedél nélkül maradni a szegény özvegyasszony: közadakozásból felépítette házát és vasárnap délután házavató istentisztelet keretében adták azt át a boldogságtól könnyező özvegyasszonynak. Milyen jóleső és felemelő érzés az építőszeretet egy-egy újabb csodájáról hallani. Arról, hogy gyarló földi emberek egy-egy akciója után a boldogság, öröm és megelégedettség könnyei csordulnak ki az emberek szeméből — és nem a gyűlölet okozta gyász és bánat könnyei.

Sok fontos tárgya lesz a debreceni országos iparos kongresszusnak

A kongresszuson beszédet mond Bornemisza iparügyi miniszter

A TIKÁV alkalmából, szeptember 3-án és 4-én, szombat és vasárnapon országos iparoskongresszus lesz Debrecenben, amelyre az ország minden részéből kiküldöttek jönnek.

A kongresszus résztvevői megjelentek a TIKÁV ünnepélyes megnyitásán, majd megkoszorúzzák a debreceni 39-es hősi emlékművet. Délután fél 5 órakor kezdődik a kongresszus a Vármegyeháza dísztermében s azon megjelenik Bornemisza Géza iparügyi miniszter is.

A kongresszus tárgysorozata a következő:

1. Hiszekegy. Énekli: a debreceni iparos dalárda.

A vendéglátó ipartestület nevében *Galamb* Ferenc ipartestületi elnök üdvözli a megjelenteket és felkéri az országos elnököt a kongresszus megnyitására.

3. Ifj. *Tóth* Pál, az Országos Iparügyi Tanács tagja, az IPOK elnöke, a kongresszus elnöke megnyitja a kongresszust, kijelöli a jegyzőkönyvvezetőket és hitelesítőket, üdvözli a megjelent hatóságok, egyházak és testületek képviselőit, valamint a vendégeket.

4. *Bornemisza* Géza v. b. t. t. m. kir. iparügyi miniszter úr felszólalása.

5. »*A kézműipar helyzete Csonka-Magyarországon.*« Előadó: *Füredy* Lajos, az Országos Iparügyi Tanács tagja, ipartestületi főtitkár, az IPOSz tb. igazgatója.

6. »*A kézműveskamara ügye.*« Előadó: dr *Georgovits* Béla ipartestületi főjegyző, az IPOSz tb. igazgatója.

7. »*Az iparosság munkával való ellátása az ötéves beruházási program keretében; ezzel kapcsolatban az árrombolás és a kötelező irányárak.*« Előadó: *Kovatsek* Ferenc, az Országos Iparügyi Tanács tagja, a MKOSz elnöke az IPOSz alelnöke.

8. »*Az építőipar munkalehetőségeinek biztosítása.*« Előadó: vitéz *Kapuváry* Gusztáv építészmérnök, építőmester.

9. »*A kisiparosság szerepe a közszállításokban.*« Előadó: *Führer* László az Országos Iparügyi Tanács tagja, ipartestületi alelnök, az IPOSz választmányi tagja.

10. »*A közüzemek versenyének, a házilagos kezelésben és inségmunkában folytatott iparűzés megszüntetése.*« Előadó: *Ruzicska* Ede ipartestületi elnök, az IPOSz ügyvezető elnöke.

11. »*Álgyárak működése és a kontárkérdés.*« Előadó: *Kiss* László ipartestületi főjegyző, az IPOSz tb. igazgatója.

12. »*A termelési hitelekről.*« Előadó: dr *Szél* Jenő műegyetemi magántanár, a Budapesti Kisipari Hitelintézet rt. vezérigazgatója, az IPOSz levelező tagja.

13. »*A családi munkabérrendszer bevezetése és az iparosság közterhei.*« Előadó: dr *Boros* András ipartestületi főjegyző, az IPOSz tb. igazgatója.

14. »*A kézműiparosság kívánságai a társadalombiztosítással (OTI) kapcsolatban.*« Előadó: dr Harsányi Imre a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara ügyvezető titkára.

15. »*Az iparosság aggkori ellátása (iparosnyugdíj).*« Előadó: *Galamb* Ferenc a Debrecen és Vidéke Ipartestület elnöke.

16. »*A beérkezett indítványok ismertetése és az IPOSz elnökségének és választmányának vonatkozó javaslatai.*« Előadó: *Győrbíró* István ipartestületi főjegyző, az IPOSz tb. igazgatója.

17. Hozzászólások.

18. Az Országos Iparos Kongresszus kitüntetéseinek odaítélése.

19. Az 1939. évi Országos Iparos Kongresszus helyének meghatározása.

20. Elnöki záróra.

21. Himnusz. Énekli: a debreceni iparos dalárda.

—o—

A tanonc iskolaidejének a 48 órás munkaidőbe való beszámitása ellen

Egyik társtestület akciót indított arra nézve, hogy a tanoncok által az iskolában eltöltött időt ne számítsák be a 48 órás munkaidőbe, illetve *adjanak módot a munkaadóknak, hogy a 48 órás minkaidőn kívül, az iskolában eltöltött óráknak munkaidőnek megfelelő időben foglalkoztassák a tanoncot.*

A debreceni Ipartestület előljárósága az Ipartestületek Országos Központjának átírata folytán foglalkozott e kérdéssel. Megállapították, hogy a 48 órás munkaidő bevezetése óta, ha a heti háromszori iskolai órákat leszámítják, *alig marad idő a tanulónak mestersége megtanulására.* Ezért csatlakozva a társtestület akciójához, a debreceni Ipartestület is kéri, hogy a tanoncokat reggel és este 1—1 órát a nyolcórás munkaidőn kívül is foglalkoztassák.

8300 pengő helyett 3000-t kell fizetni évente az ipartestületi székházadósságba

Mint már beszámoltunk róla, az iparügyi miniszter elvállalta a debreceni Ipartestület székházát terhelő kölcsön egyrészének rendezését. Az Ipartestület, mely a székház vásárlás 100.000 pengős adóssága folytán kétségbeejtő helyzetben volt hiszen csak az annuitás 8300 pengőt tett ki évenként, — ezáltal nagyjelentőségű segítséghez jutott.

Az az ígéret, melyet Bornemisza Géza iparügyi miniszter erre vonatkozólag Galamb Ferenc ipartestületi elnöknek még hónapokkal ezelőtt tett, most lejött, mint a hitelező Országos Lakásépítési Hitelszövetkezt, valamint az Ipartestületek Országos Szövetsége hivatalos leírata. Eszerint a miniszter 1938 július 1-től vállalja a teher egyrészét s a debreceni Ipartestületnek *az eddigi évi 8300 pengő helyett csak évi 3000 pengőt kell fizetnie.* A felgyült kamatok tőkésítésére, illetve két éven belüli kifizetésére nézve *Galamb* Ferenc ipartestületi elnök az előljárósági ülés megbízásából tárgyalásokat folytat illetékes körökkel, egyben igyekeznek megnyerni Bornemisza Géza iparügyi miniszter segítségét ennek az összegnek törlesztéséhez is.

Engedélyhez kötötték a kifőző ipart

A kereskedelemügyi miniszter rendeletében a kifőzőipart engedélyhez köti. A rendelet szerint a kifőzőipar olyan ipar, mely az ebéd- és vacsoraidő alatt helyben vagy üzlethelyiségen kívüli fogyasztásra meghatározott fogásokból álló ebédet, vacsorát, vagy egyes ételadagokat szolgál ki. A kifőzésben naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, háromféle húsételt és a húsételhez, vagy külön is, kétféle köretet, úgyszintén kétféle tésztát akármilyen hintéssel vagy töltéssel, valamint tüdőből, pacalból, májból, borjufodorból vagy mirigyből készíteni és kiszolgálni. Ha kifőzőiparos háromféle húsételt készít, a háromféle húsétel közül az egyiknek főtt marhahúsnak kell lennie, melyet sütéssel vagy párolással tovább készíteni nem szabad. Az a kifőző iparos, akinek kávéfőző ipar gyakorlására jogosító iparengedélye van, ebéd-, illetve vacsoraidő alatt a kávémérő-ipar gyakorlására jogosító iparengedélye alapján nem szolgálhat ki a felsoroltakon kívül egyéb húsételt. A kifőzőiparos köteles üzletének céglapján a »kifőzés« megjelölést alkalmazni.

A kongresszus az iparosság sérelmeivel foglalkozzon

Az Iparos Kongresszus debreceni szavazói.

A pénteki ipartestületi előljárósági ülés foglalkozott a szeptember 3-án megnyiló Országos Kongresszus ügyével és az e tárgyban tartott tárgyalásokat ismertette az elnöki jelentés az előljárósággal. Frisch Adolf, Balogh László és Krisch Károly hozzászólásokban kifejtették, hogy a kongresszus tárgyalási nívóját úgy kell irányítani, hogy az ténylegesen az iparosság sérelmeivel, nem pedig csak az üdvözlésekkel és az előterjesztett határozati javaslatok megtárgyalás nélküli elfogadásával foglalkozzék. A szavazati jog gyakorlásával az előljáróság Szendrei Sándort, Balogh Lászlót és Krisch Károlyt bízta meg.

ISKOLAI ÍRÓ-, RAJZSZEREK, IRKÁK és FÜZETEK OLCSÓN KAPHATÓK A „MÉLIUSZ“ KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉSBEN

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Tanácsok az őszi takarmányok termesztéséhez

A takarmányrozs a legkorábbi kisegítő-takarmány. A soványabb homoktalajokra a Fleischmann-féle koránérő rozsot, a jobb talajon a későbben használható Hatvani és Magyaróvári rozsot vethetjük takarmánynak. A trágyázás iránt nagyon hálás. Vetési ideje szeptember hó első fele. Vetőmagszükséglet 1 kat. holdra 12 cm-es sortávolságra átlagosan 10 kg. Vetésápolást nem igényel. Kaszálását mindig úgy kell megkezdenünk, hogy takarmányrozsvetésünk feletetése még kalászhányás előtt megtörténjék.

A szöszös-, vagy homoki bükköny fagyálló, mélyen gyökerező, nagy tömegű, olcsó és tápdús takarmányt szolgáltató, pillangósvirágú növény. Az őszi gabonának igen jó elővetemenye. A talajjal szemben nem igényes, ha az elegendő meszet tartalmaz. Talajművelése tarlóhántástól, a tarló kezeléséből középmély vetőszántásból áll. Vetési ideje szeptember hó első fele, vagy közepe.

A szöszösbükkönyt elterülő szárai miatt támasztónövénnyel kell vetni. Erre a célra homoktalajon a későn érő rozsot, kötött talajon búzát használhatunk. Gabona sortávolságra vetve kat. holdanként 100 kg. keverékmagot vethetünk, amelyből 55 kg. a szöszösbükköny és 45 kg. a rozs vagy búza.

Szénakészítés céljából virágzás előtt kell kaszálni, mert így tarlója fogasolás után még egy gyengébb sarjutermést ad, melyet mint zöldtrágyát is igen jó eredménnyel használhatunk. A rozsos szöszösbükköny április hó közepetáján már kaszálható, a búzás szöszösbükköny április hó végén.

A keszthelyi keverék középkötött, jó táperőben lévő talajok korai takarmánynövénye. Vetési ideje augusztus hó második fele. Vetőmagszükséglete kat. holdanként 50 kg. rozs és 10 kg. káposztarepce. Igen meghálálja a közvetlen istállótrágyázást. Ha az időjárás kedvező, már november hó elején kaszálható és jó sarjadzó képessége folytán még április hó végén is ad korai zöldtakarmányt. Széna nem készíthető belőle.

Őszi mélyszántás tavaszi vetemény alá

Az okszerű talajművelésnek egyik legfőbb szabálya, hogy a tavaszi vetemények alá a megadott talajviszonyokhoz és lehetőségekhez képest 20—25 cm-es mélységig minden összel kell a földet megszántani, mert a téli nedvességet legjobban az őszi mélyszántás vesz be. Ha pedig a téli csapadék a földben mélyebbre hatol be, mélyebb talajrétegben fog érvényesülni a fagy porhanyító hatása és mélyebb rétegben bonthatnak fel a növények táplálására szükséges és a talajban meglévő különféle anyagok.

Keverőszántás és vetőszántás őszi vetemények alá

A sekély tarlótöltést, illetőleg annak szükség szerint teljesítendő fogasolását követi őszi vetemények alá a mélyebb, úgynevezett keverőszántás, majd pedig, ha arra szükség van és az időből kitelik, rövid idővel az őszi vetés előtt az egész sekélyen végzett vetőszántás.

A tarlótöltést és az őszi keverőszántást elhagyni nem szabad, a vetőszántást azonban a nehezebb fogasborona, vagy a porhanyító eszközök munkája legtöbb esetben minden hátrány nélkül pótolhatja.

A vetőszántás helyett a fogasborona alkalmazásának mindenesetre megvan az az előnye, hogy a mag ülepedett földbe kerül, amely különösen rozsnál az egyenletes kelések és a kikelt növények egyenletes fejlődésének egyik feltétele.

Az őszi buza és rozs termelése

Ismert, hogy a szántóföldön termelt növényeink közül az őszi búzát vetik a legnagyobb területen. Közel háromnegyedmillió kat. hold körül váltakozik az őszi búzával bevetett terület nagysága.

A homok területeken a rozsot vetik inkább és egy milliónál nagyobb a vetésterülete. Igen fontos ez a szám, mert azt jelenti, hogy az őszi búza és rozs az ország szántóterületéből, mely 9 millió 500 kat. hold, négymillió kat. holdat foglalt el. Nem közömbös tehát, hogy ezt a négymillió holdat hogyan kezelik. Nemzetgazdasági szempontból fontos, hogy ezen a négymillió holdon minél többet termeljenek. Ha figyeljük az átlagterméseredményt akkor azt látjuk, hogy holdanként az őszi búza megközelíti a 9 mázsát, a rozs pedig a 7 mázsát.

Ez az eredmény nem kielégítő és sokkal jobb eredményt kell elérni. Hibátlan termelés esetén a búza átlagban megadja a 12—14 mázsát, a rozs is kétszeres termést ad, ha a talaj jó táperőben van és helyesen trágyázva. Van az országban számos olyan gazdaság, ahol a búza eléri a 19 mázsás átlagot is. Ez a nagy terméskülönbség mutatja, hogy a búza és rozs termelése terén még igen nagy lehetőségek vannak és nem mondhatjuk azt, hogy mindenki mindent megtett a minél jobb termelés terén.

Mivel a búza és a rozs termésének értékesítési viszonyai ujabban lényegesen megjavultak, érdemes behatóan foglalkoznunk azzal a kérdéssel, hogy: miként javíthatjuk meg ennek a két főterményünknek termését, hogy ez a gazdaságunk jövedelmezőségét sikeresen fokozhassa. Ezzel a kérdéssel azért is nagyon érdemes behatóan foglalkoznunk, mert a búza és a rozs nagy vetésterülete folytán, már 1 q holdankinti magterméstöbblet is lényegesen javíthatja a gazdaság jövedelmi mérlegét. Természetesen még nagyobb mértékben javíthatja akkor ha ez a magterméstöbblet 2—3, vagy ennél több mázsa.

A kalászosok hengerezése

Nem elegendő elvetni a megmunkált talajban a gabonát, a vetést ápolni is kell. Nagyon sok helyen nem helyesen ápolják a vetést és olyan kárt okoznak, hogy igen kedvező időjárás tudja helyrehozni.

A vetésápolás terén a kisgazdák csaknem országszerte azt a hibát követik el, hogy a kalászosok vetését tavasszal hengerezik és nem fogasolják. Igy kiszárítják a talajt és ha az ilyen vetés nem kap kiadós májusi esőt, a szárazság miatt nem adhat jó termést. Ezt a súlyos hibát minden lehetőség felhasználásával meg kell szüntetnünk.

Az állattartás és a talaj tápereje

A rossz értékesítés következtében számos területen lényegesen csökkent az állatállomány. Legtöbben a számos állatokat értékesítik és növendék állatokat állítanak be, ha beállítanak. A számos állatok létszámának csökkenése azonban nemcsak a trágya mennyiségét csökkenti és ezzel a szántóföld táperejét is, hanem a trágya minősége is romlik.

A legkitünőbb takarmányozás mellett sem lehet a fejlődésben lévő növendékállat trágyája a talajerő helyrepótlására olyan alkalmas, mint a teljeskorú, különösen pedig a hízlalásba fogott, kifejlődött állaté. A növendékállat a takarmányt túlnyomó részben testének felépítésére használja fel s erre a célra a takarmány foszfor- és fehérjetartalmát a legbensőségesebben asszimilálja. A növendék értéket vesz ki a gazdaságból, a számosállat értéket hoz be. A növendékállat tartása tehát nagymértékben a talaj erőtartalékának fogyasztásával jár. A kalászosok vetőterületének szükségképi csökkentése a szálas takarmányt fogyasztó számos állatok állományának egyidejű leszállítása mellett nem helyettesíthető kizárólag nitrogéngyüjtő takarmánynövények termelésével. A takarmányterületek amugy is csökkentendők azáltal, hogy költségmegtakarítás szempontjából a többéves lucernát kell az egyéb pillangós növények helyett előnyben részesíteni. A kalászosok helyét tehát a kapások és a kerti növények pótolják. Ezek sorában minálunk leginkább a tengeri, gyümölcs, főzelékfélék és gyári növények termelésének kiterjesztésére kell számítanunk.

A rozs és a késői vetés

A vetés idejére vigyázni kell, a gabonafélék a túlkorai vetést is megsinylik, de elpusztulhatnak a túl késői vetés miatt is.

A rozs különösen érzékeny a késői vetéssel szemben és mert a vetésének jó sikeréhez kellően beérett, ülepedett talajt igényel, a jó termésének érdekében az előtte vetett kapás növénynek (burgonya) csak korán beérő fajtáit szabadna, termelni. A kukorica után vetett búza terméseis csak akkor lehet jó, ha a kukorica olyan időre érik be, hogy a buza alá jó talajmunkát végezhessünk, és a buzát kellő időben vethessük. A későn betakaruló répafélék után őszi gabona helyett legtöbbször jobb tavaszi gabonát vetni, mert mert ilyen esetben amannak termése még akkor is gyenge lesz, ha a talaj jó termőerőben van.

Általánosan ismeretes, hogy az a vetésforgó rossz, amelyben kalászostkalászos után vetnek, de ha ennek rovarkártevőket és a betegségek csiráit szaporító káros hatását megfelelő időben végzett, kellő számú — legalább három — szántással és kellő fokú trágyázással ellensúlyozzák, akkor még ez a vetésforgó is jobb, mint az előbbi, amelynél a búzát vagy a rozsot csak megkésve, rossz talajmunkával lehet vetni. Hazánkban, sajnos, még elég jelentékeny számban vannak olyan gazdaságok, amelyek a búza-, rozs, vagy búza-őszi árpa vetésforgó után harmadik évben még zabot vetnek. Ilyen vetésforgóval természetesen nem lehet jó gabonatermést aratni. Annál kevésbé, mert az ilyen gazdaságok talaj- és egyéb munkája sem jó.

Az ilyen vetésforgókat, egyuttal az ilyen gazdaságok üzemét és jövedelmezőségét azzal lehet megjavítani, ha a két kalászos közé pillangósvirágú takarmánynövényt vagy hüvelyest állítanak be.

A gabonalegyek kártétele és a sűrű vetés

A kisgazdák közül sokan igyekeznek minél korábban elvetni a gabonát, de a gabonalegyek kártétele miatt a túlkorai vetésük nem ajánlható. A rozsnak szeptember, a búzának október hónap első felében megfelelő a vetési ideje. Rögös, kukoricaszárcsonkkal borított, üreges földben nem lehet jó vetőmunkát végezni. Ezért ezeknek a hibáknak megszüntetésére megfelelő talajmunkával, továbbá a kukoricaszár földszinén történő csonk nélküli levágásával és hibátlan alászántásával kellő súlyt kell helyezni.

Sok gazdaságban gyakori hiba az, hogy a holdankénti vetőmag mennyiségével takarékoskodnak, sőt fukarkodnak. Az ilyen gazdaságok őszi gabonavetései tavasszal rendesen annyira ritkák, hogy azok még kedvező viszonyok között sem adhatnak jó termést. A túlsűrű vetés sem jó, de jó búza- vagy rozstermésecket csak akkor nyerhetünk, ha az adott viszonyoknak megfelelően sűrű vetésüket biztosítjuk.

Mivel a termelt fajta a termés mennyiségét és minőségét döntő módon befolyásolja, az újabb búza- és rozsfajtákat időszakonkint érdemes kipróbálni és ellenőrizni, hogy nincs-e közöttük jobb, mint az eddigi termésfajta. Azt is célszerű az eredeti vetőmagjuk kipróbálásával ellenőrizni, hogy az évek során át termelt búza- vagy rozsfajtánk termelési értéke nem romlott-e.

HIRDETÉS. A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr a kifőző ipart engedélyhez kötött iparok közé sorolta és annak munkakörét is megállapította. A kiadott rendelkezés szerint a kifőzés olyan iparüzlet, amelyben az alábbi meghatározott korlátok között az ebéd és vacsoraidő alatt helyben való, vagy üzlethelyiségen kívüli fogyasztásra meghatározott fogásokból álló ebédet, vacsorát, vagy egyes ételadagokat szolgálnak ki és amelyben szeszes italt kiszolgálni tilos. A kifőzésben naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, háromféle húsételt és a húsételhez, vagy külön is kétféle köretet, úgyszintén kétféle tésztát akármilyen hintéssel, vagy töltéssel, valamint tüdőből, pacalból, májból, borjufodorból vagy mirigyből készült egy-egyféle ételt szabad készíteni és kiszolgálni. Ha a kifőzőiparos a jelen bekezdés alapján háromféle húsételt készít, a háromféle húsétel közül egyiknek főtt marhahúsnak kell lennie, amelyet sütéssel vagy párolással továbbkészíteni nem szabad. A felsorolt ételeken felül gyümölcsöt szabad kiszolgálni. Az a kifőzőiparos, akinek kávémérő ipar gyakorlására iparengedélye is van, ebédidő és vacsoraidő alatt az előbbi bekezdésben felsorolt ételeken felül egyéb húsételt a kávémérő ipar gyakorlására jogosító iparengedély alapján nem szolgáltathat ki. A kifőzőipari üzlethelyiségben szeszes italt kiszolgálni abban az esetben is tilos, ha a kifőzőipart más olyan iparral együttesen gyakorolják, amelyeknek üzletköréhez szeszes italok kiszolgáltatása tartozik. Ezen tilalom alóli kivételek: Azok a kávémérők, akik a kávémérést a kifőzőiparral együttesen gyakorolják és az illetékes pénzügyi hatóság engedélye alapján rumnak poharazásával foglalkozhatnak. Azok a kávémérők, akik a kávémérést és a kifőzőipart érvényes iparjogosítványuk alapján az ismertetett rendelet kihirdetését megelőző idő óta együttesen gyakorolják és az illetékes pénzügyi hatóságnak az ismertetett rendelet kihirdetése előtt kelt engedélye alapján az 1921:IV. t.-c. 7. §-ának 5. pontjában megszabott keretek között szeszes italokat is kiszolgálnak, ezek között a keretek között szeszes italokat üzlethelyiségükben továbbra is kiszolgálhatnak. A kifőzőipart tilos a korcsmaiparral egy üzlethelyiségben gyakorolni. A jelen hirdetéssel ismertetett rendeletben meghatározott munkakörnek a kifőzőiparos által tullépését a vendéglőipar jogosulatlan gyakorlásának kell minősíteni. Amennyiben a munkakör tullépését a kifőzőiparos szeszes italok kiszolgálásával követi el, feltéve, hogy az illetékes pénzügyi hatóság érvényes engedélyével nem rendelkezik, ellene jövedéki kihágás miatt is eljárást kell indítani. A penziókban szokásos ételkiszolgálást — amennyiben az nem vendéglő, korcsma vagy kávémérő ipar gyakorlására jogosító iparengedély alapján történik, kifőzésnek kell minősíteni s az csak a kifőzőipar gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján végezhető. Háztartásokban legfeljebb három egyénnek keresetszerű élelmezése, ha a kiszolgált ételt helyben fogyasztják el és utcán át ételt nem szolgálnak ki, nem esik az ipari törvények hatálya alá és így nem minősül a kifőzőipar gyakorlásának sem. A kifőzőiparos köteles üzletének cégtábláján a „kifőzés“ megjelölést alkalmazni. Üzletével kapcsolatban más megjelölést (pl. étterem, étkezde, étkező stb.) sem annak külsején, sem belsejében, sem üzleti hirdetéseiben, sem nyomtatványain stb. nem használhat. Nem köteles üzletének cégtábláján a „kifőzés“ megjelölést alkalmazni az a kifőzőiparos, aki a kifőzőipart a penzióiparral együttesen gyakorolja. Az a kifőzőiparos, aki üzletének megjelölését nem a rendeletnek megfelelően eszközli, amennyiben cselkménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928:X. t.-c. értelmében büntetendő. A kifőzőiparnak engedélyhez kötésére valamint munkakörére vonatkozó rendelkezések f. évi aug. 24-én léptek életbe, míg a kifőző üzlet megjelölésére vonatkozó rendelkezések pedig f. évi október 15-én lépnek életbe. Debrecen, 1938 augusztus hó 25-én. Az elsőfoku közigazgatási hatóság.

35676/1938. VI. **HIRDETMÉNY.** A ló- és öszvértulajdonosok figyelmébe. Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 5107/1930. F. M. szám alatt kiadott rendelete értelmében évenként szeptember hó 1. napjától 10-ik napjáig terjedő időközben össze kell irni — az összeírás idején fennálló állapot szerint korra való tekintet nélkül — minden nem állami tulajdonban levő lovat és öszvért. Az összeírás Lóbejelentőlap — Lóvizsgálati Igazolvány ürlapok kitöltése útján történik. Minden egyes lóról és öszvérről, — korra való tekintet nélkül — külön ürlapot kell pontosan és olvashatóan a ló vagy öszvér tulajdonosának kitölteni. Az állattulajdonosok az összeírás céljára szükséges lóbejelentőlapok közül a városi elsőfoku közigazgatási hatóság földszint 46. számú hivatalos helyiségében annyi darabot igényelhetnek, ahány lovuk (csikójuk) és öszvérük van. A pontosan és olvashatóan kitöltött Lóbejelentőlapokat az állattulajdonosok kötelesek legkésőbb szeptember hó 10-ik napjáig a városi elsőfokú közigazgatási hatósághoz visszajuttatni. Az összeírási kötelezettség alá eső lovak és öszvérek közül azok, amelyek az összeírás idejében legalább 2. évesek, évenként, október hó 1. napjától november hó 30-ik napjáig terjedő időközben hatósági állatorvos által meg fognak vizsgáltatni. A vizsgálat helyéről és idejéről a város érdekelt lakosságát külön hirdetmény útján fogom tájékoztatni. Az, akinek gazdaságában legalább 12 tenyészkancája van, lovait és öszvéreit nem köteles elővezetni (elővezettetni) abban az esetben, ha azoknak a gazdaságban való megvizsgálását lehetővé teszi és a vizsgálatot végző hatósági közegek kiszállásához megfelelő személyszállító eszközt szolgáltat, vagy viseli a kiszállási költségeket. Azok, akik lovaikat és öszvéreiket gazdaságukban kívánják megvizsgáltatni, kötelesek e szándékukat a Lóbejelentő Lap — Lóvizsgálati Igazolvány ürlapok beszolgáltatásakor — azaz szeptember hó 1. és 10. napja közötti időben — a városi elsőfoku közigazgatási hatóságnál bejelenteni és egyuttal azt is közölni, hogy a vizsgáló közegek részére természetben kívánják-e a fuvart szolgáltatni, vagy viselik a kiszállás költségeit. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928:XIX. t.-c. 100. §-a alapján pénzbüntetéssel büntetendő az, aki lovára vagy öszvérére vonatkozóan Lóbejelentőlap — Lóvizsgálati Igazolvány ürlapot nem tölt ki. Aki lovára vagy öszvérére vonatkozóan a Lóbejelentő Lap — Lóvizsgálati Igazolvány ürlapot nem a valóságnak megfelelően tölti ki vagy ezt a hatósághoz idejében nem juttatja vissza. Debrecen, 1938 augusztus hó 23-án. Polgármester.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. A hivatásos tüzoltóságnál szervezett mentőszolgálat keretében egy szigorló mentőorvosi alkalmazás 1938 augusztus 31-ével megüresedik. Erre az alkalmazásra pályázatot hirdetek. A pályázók kötelesek igazolni, hogy az egyetem orvostudományi karán absolutóriumot nyertek, (előnyben részesülnek azok, kik szülészetből, belgyógyászatból, sebészetből már szigorlatot kaptak), hogy a mentőtanfolyamot elvégezték, továbbá a mentőszolgálatban legalább egy hónapi gyakorlatuk van s hogy fedhetetlen előéletüek. A díjazás havi 48 pengő. Az alkalmazás legfeljebb hat hónapra szól, mely méltánylást érdemlő esetben egy ízben meghosszabbítható. Egyebekben a szigorló mentőorvosi szolgálati szabályzat az irányadó. A pályázati kérvények okmányokkal felszerelve 1938 augusztus 31-én délután 2 óráig a hivatásos tüzoltófőparancsnokságnál adandók be. Elkésett pályázati kérelmek figyelembe nem vételnek. Debrecen, 1938 augusztus 27. Polgármester.

—o—

39.316/1938. C. szám. **HIRDETMÉNY.** A városi elsőfoku közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt közönségét, hogy a VIII. állategészségügyi körzetben, közelebbről a Magyar Államvasutak Debrecen — királyházai vonal, Pac, Fancsika erdőség, mikepércsi határ és a Debrecen—nagylétai vasut között levő területre terjedőleg 90 napi időtartamra elrendelt ebzárlat a veszettség állati betegség megszünése folytán feloldatott. Debrecen, 1938 augusztus hó 24. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

APRÓHIRDETÉSEK

FÜSZERKERESKEDŐK, KOCSMÁROSOK ÉS CUKRÁSZOK figyelmébe!

A tisztifőorvosi rendelkezésekkel kapcsolatosan kifüggesztendő táblák kaphatók kiadóhivatalunk pénztáránál darabonként 12 fillérért. vv

Házasság

Férjhez menne

38 éves gyermektelen özvegyasszony, — butorom van. Vidékre is. Horvát Istvánné, Péterfia 24. sz., keresztépület. 794

Nyomozó iroda

Szabó

magánnyomozó irodája Varga utca 7. sz. alatt. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, informál. 852

Alkalmazást nyer férfi

Fodrászsegédet

szombat-vasárnapra kisegítőnek felveszek. — Kárpule, Eötvös utca 64. szám. 759

Erős

kifutófiut azonnalra felveszek, Győry füszer kereskedő, Gróf Leiningen utca 17. Kerekestelep. 746

Irodai

gyakornokot, gyors- és gépirásban jártast felveszek, Adorján füszerüzlete. 725

Ügyes

kifutófiúk felvétetnek, Harmathy könyvüzlet, Piac utca 7. 949

Komenciós

tehenész, egy vagy két fiával felvétetik, Varga utca 34. 793

Fodrásztanulónak

ügyes fiút felveszek, vtsúti fodrász, pályaudvar. 391

Megbizható,

jobb családból való kifutófiút, aki legalább 5—6 elemi iskolát végzett, felveszek. Jelentkezni: hétfőn reggel fél 9—10 óráig. Vértes trafik. Piac utca 29. 772

Feles

konyhakertészt keresek üvegház, melegágyi felszerelés van. Székelv, Teleki utca 81. 787

Kifutó,

füszerüzletbe, 13—14 éves, felvétetik, Boross, Domahidy utca, Homokkert. 782

Biciklizni

tudó erős fiút, kifutónak azonnal felveszek, Kassa út 12. 784

Kifutófiút

felveszek, Simon laboratórium, Miklós utca 27. szám. 834

Komenciós

kocsis felvétetik, kis családdal, vagy bentkosztra, Lorántffy u. 20 818

Műszerész-

tanulót felveszek, Reszler, Salétrom utca 10.

Konvenciós

kocsist keresek, feketeföldi tanyámra, októberre, Kölcsey utca 15. 831

Népbiztosításhoz

magas jutalékkal, később fixfizetéssel üzletszerzőket alkalmazunk. Jelentkezés hétfőn délután 2—4 óra között a Fonciére Biztosító irodában. 844

Nyugdíjas

állásba juttatom, ki kevés kölcsönnel kisegit. „Biztos“ jelige a kiadóhivatalban. 848

Füszeressegédet

fiatalt felvesz Szilágyi, vámospércsi sorompónál. Jelentkezni: Csillag utca 105. 850

Gyermektelen

házmesterpárt felveszek, Hadházi utca 9. 856

Fiatal

fejni tudó bentkosztos gazdasági cselédet keresek. Meszena utca 17 859

Kovácsmestert,

vagy segédet, gazdaságba, azonnali belépésre hónaposnak felveszünk Hofher-traktorhoz értők előnyben. Állatkereskedelmi, Hunyadi u. 24. szám. 870

Szabadmajorost

keresek elsejére, Kishegyesi út 34. 846

Ügyes,

szorgalmas, előfizetésgyüjtőt, Hajdúmegye területére felveszek. — „Fix- és jutalék“ jeligére. 1056

Szabósegéd,

nagy munkára felvétetik, Timár utca 41. sz., Nagy. 1053

Villanyszerelő

tanulót felveszek, fizetéssel, Tóth szerelő, Kar utca 31. 450

Jó családból

való fiú hentes tanulónak felvétetik, Simonfy utca 2. A. 449

Kerékpározni

tudó kifutófiút pékségbe felveszek, Nyil utca 79. szám. 1049

Nagyobb

kifutófiút, vagy leányt felveszek, Nagyvárad u. 15. szám. 1040

Kötött,

szövött szakmában gyakorlott, feltétlen megbizható kiszolgáló kisasszonyok és textilszakmában jó kiszolgáló segéd felvétetik. Jelentkezés 28-án délben, 12—1 óra között. József kir. herceg utca 11. alatt. 900

Állandó

pénzbeszedői és ügynöki állást kaphat a helyipiacon ismeretséggel biró, óvadékképes fiatalember, a Békési és Löw tüzelési anyag kereskedő cégnél. 892

Kifutófiú,

vagy leány felvétetik, kevés munkára, Lónyai utca 3. Homokkert. 898

Fiatal

kereskedőségéd, megbizható kifutó azonnal felvétetik. Villányi sajt vaj lerakat, szinházi ajtó. 86

Ügyvédjelöltet

lehetőleg gyorsírással felveszek. Kovács ügyvéd. Piac utca 28. C. 930

Biciklizni

tudó, jó családból való kifutót azonnalra felvesz füszerüzlet, Csapó utca 30. szám. 1032

Fodrászsegédek

állandó munkára azonnali belépésre felvétetnek, Bőr, Gólya utca 17 1034

Fiatal

segéd, vagy segédlányt felveszek, Csapó utca 27., csemegeüzlet. 1033

Vályogvető

munkás jelentkezzen, Csapó utca 23. irodában. 902

Fix- és jutalék mellett alkalmaz elsőrangú cég eladónak nyugdíjas, nagy ismeretségü urat. Ajánlatok „Rádió, kerékpár" jeligére a kiadóba. 886

Tisztességes embert kocsisnak azonnal felveszünk, Wesselényi ucca 121. szám. Fülöp. 1000

Cukrász műhelybe nőtlen fiatalember, kifutó mindenesnek felvétetik, Cegléd ucca 6. 999

Kereskedősegéd fiatal, italmérésbe felvétetik. Dénes, Cegléd ucca 22. 983

Kocsist gazdaságba, jó bizonyítvánnyal rendelkezőt keresek. Márton Kálmán ucca 52. szám, Nyilastelep. 905

Kifutót, jó kerékpárost felveszek, rádió műszerészüzletben voltak előnyben. Soltész, Kálvin tér. 957

Kifutó, biciklivel, ételhordásra, szeptember 1-ére felvétetik, „Reviziós" konyha. Sas ucca 2. 969

Házmester, gyermektelen, hosszú bizonyítvánnyal, elsejére felvétetik. Jelentkezés reggel és este 8—9 óráig. Vár ucca 10 1035

Alkalmazást keres férfi

Órakönyvelést vállal, mérlegképes levelező könyvelő. Címeket kérem Szőllősi trafikba, püspöki palota. 884

Gyakorlott gazdasági gépész állást keres. Simonffy ucca 7. Törő. 939

Szerelő soffőr, 10 éves gyakorlattal állást keres. Cim a kiadóban. 883

Házaspár, lakásért takarítást esetleg főzést is vállal. Cim a kiadóban. 1029

Alkalmazást nyer nő

Filcpapucs készítésében jártas munkásnőket fizetéssel állandó munkára felveszek. Kezdőket betanítok. Batthyány u. 1. emelet. 711

Férfifehérnemű varrónő felvétetik, esetleg varrógéppel. Magolcsinál. Piac u. 37. sz. 767

Szabásznő vidékre kerestetik. Értekezni: Homok u 107 sz. 723.

Tanyán élő magányos nő háztartásvezetőt keres. — Ajánlatokat: „Jól főző" jeligére kiadóba kérek. 739

Négy középiskolát végzett jómegjelenésü magas leányokat felvesz szaküzlet. Saját kézírásu ajánlatokat — „Intelligens" jeligére kiadóba. 743

Cipőszakmában gyakorlattal birók irásbeli ajánlatukat küldjék be „Állandó" jeligére kiadóba 744

Mindenest azonnalra fölveszek Jelentkezés Friczi kalapszalon Piac u. 22—24 786

Mindenes főzőnő hosszú bizonyítvánnyal középkorú kerestetik egyedülálló úri nőhöz szeptember 1-re. Hunyadi tca 24, földszint.

Kifutóleányt azonnalra felceszek Simonffy utca 16. — Könyvüzlet. 801

Masszirozónőt ügyeset, előzékeny modorút keres Székely Józsefné fürdője Hajduszoboszlón. 842

Gyermekszerető intelligens leányt három éveshez felveszek. Cim kiadóban. 863

Tanulóleányt vagy fiut felvesz Suba István női divatterme, Miklós u. 4. 869

Házmesternek idősebb gyermektelen házaspár fölvétetik. — 9-től. Cserepes u. 8. sz. 879

Varrodába segéd- és tanulólány felvétetik Arany János u. 2. Tokaji. 890

Kiszolgáló leányt hosszabb gyakorlattal alkalmaz Emerich Samu cég, Csapó 7. 910

Jól főző mindenes szeptember 1-re felvétetik Arany János u. 18., II. lakás. 916

Takarítónő, ki már szállodában alkalmaztatott, állandó alkalmazásra azonnalra felvétetik. Éden vendéglő. 909

Kiszolgálóleányt füszer és italmérésben jártast keresek Márton Kálmán ucca 52. Nyilastelep. 904

Csinos magas hölgyeket divatbemutatóhoz felveszünk. Szent Anna u. 3. szücs üzlet. 896

Kiszolgáló italmérésbe, nő vagy férfi felvétetik, Dénes. Cegléd u. 22. 984

Elárusitó kislányt keresek — József kir. herceg u. 56. sz. 964

Kereskedelmi érettségivel fiatal leány irodai alalkalmazásra Csapó 18. I. 2., jelentkezés 3—4-ig. 976

Varrodába ügyes nagyobb lány tanulónak felvétetik Szent Anna u. 25. 959

Cipőszakmában jártas kiszolgálót felveszek. Cim Széchenyi u. 44. 961

Varrólány felvétetik — Kőváry szücsmester, Kálvin tér 19. (Püspöki palota.) 962

Bodegába jómegjelenésü leány leányt vagy özvegyet felveszek. Cim a kiadóban. 1043

Kifutóleányt felvesz kézimunkaüzlet Szent Anna ucca 2. 1021

Jóirásu kisasszonyt ideiglenesen felveszek. — Ajánlatot „Fizetésigény" jeligére kiadóba. 958

Füzős tanulónak jó házból való leányt felveszek — Modern füzőszalon, Piac 77. 1060

Német esetleg magyar kisasszonyt elsejétől — délelőttre felveszek, Vértes, Piac 64. 1064

Fiatal leányt kifutó vagy kiszolgálónak felveszek Goldmann, Külsővásártér 13. 1047

Csomagolóleány felvétetik. Cim a kiadóban. 1044

Hölgyfodrászt felvesz Bella fodrász Széchényi u. 52. 1039

Kifutó vagy tanulóleány felvétetik azonnal — Hem Matild női kalapszalon Piac u. 38. 1036

Háztartási alkalmazott

Mindeneslányt esetleg bentlakót felveszek. Jelentkezhet 8 órától Rákossi Jenő utca 5. Balázsnál. 804

Perfekt jó bizonyítványok kal rendelkező szoba leány szeptember 1-re felvétetik. Jelentkezni: Ferenc József út 34. sz. alatt a házfelügyelőnél. 811.

Gazdaasszonynak megbizható középkorút, bármilyen vallásút mindent végző, baromfiakhoz értőt keres háromtagú család közeli tanyára. 1. Postafiók 36. sz. 812.

Jól főző feltétlenül megbízható szakácsnőt keresek szeptember 1-re Dr. Rédl orvos, Varga u. 1. sz. 770.

Feltétlenül megbízható, hosszú bizonyítvánnyal rendelkező mindenes főző felvétetik Füvész kert utca 20. sz. 802

Bejáró mindenes felvétetik Jókai u. 4. Jelentkezés 3—5. 829

Mindenes főzőnő hosszú bizonyítvánnyokkal felvétetik. Hatvan u. 6. I. 4. 837

Mindenes leányt jó bizonyítványnyal azonnalra felveszek. Jelentkezés vasárnap délelőtt 8 órától Egyetem, főzőkonyha. Dr. Legezáné. 885

Bejárónőt felveszek elsejére. — Batthyány u. 17. Jelentkezés portásnál. 872

Megbizható, főzéshez értő mindenes leányt keresek hosszu bizonyitvánnyal idős házaspárhoz. Jelentkezni lehet Rákóczi ucca 33., uccai lakás, naponta 4 óra után. 887

Elsejére mindenes bejárónő felvétetik jó bizonyitvánnyal Piac u. 58. sz. IV. lépcső, I. emelet 20. szám alatt 921

Fiatal gyermekszerető, bejáró mindenesleányt keres jó bizonyitványokkal kis család. Batthyány 16. Aszmann. 919

Mindenes bejárónő szeptember 1-re felvétetik Péterfia u. 2., ajtó 3. Jelentkezés 10—2-ig. 934

Háztartásban segédkező — német vagy magyar leány gyermekekhez felvétetik. Agárdy 9. — Ugyanott előszobafal eladó. 1026

Főzni tudó bentlakó mindenest kersek szept. elsejére Hüvelyes 6. 1013

Tiszta, rendes, hosszu bizonyitvánnyal rendelkező bejárónőt keresek. — Értekezhetni Kossuth ucca 26. sz. Házfelügyelőnél. 1023

Perfekt szakácsnő, hosszú bizonyitvánnyal felvétetik, szeptember 1-ére, Rothermere ucca 18. 1063

Gyermektelen házaspár, teljesen megbizható, jó bizonyítvánnyal biró mindenest keres, szeptember 1-re Mester ucca 6. 1027

Bejárónőnek jobb fiatal leányt keresek, két személyhez. Bethlen ucca 19. Jelentkezés délelőtt. 1028

Lányok egy gyermek mellé, egy kifutónak, iskolamentes felvétetik, Garay u. 16. szám. 985

Mindenes cseléd, főzéshez értő, felvétetik, Lengyel ügyvéd, József kir. herceg ucca 6. szám. 997

Egy intelligens kislányt, gyermek mellé felveszek, Nagy, Dégenfeld tér 11. 936

Kisasszony és bejárónő felvétetik, Perczel cukrászda. 974

Bentlakó mindenest felveszek azonnalra, Nyil ucca 79 1050

Intelligens fiatal mindenes főzőnőt keresek Budapestre, két tagú családhoz. Cim a kiadóban. 952

Budapestre szeptember hó elsejére jó bizonyítvánnyal mindenes főzőnőt felveszek Piac ucca 30. Miklós. 1054

Tiszta, rendes bejáró szakácsnő felvétetik, Dégenfeld tér 4. szám. 1065

Alkalmazást keres nő

Érettségizett lány elmenne gyógyszertárba vagy irodai munkára. Cim a kiadóban. 701

Házvezetőnőnek ajánlkozik vidékre vagy helyben középkoru magános nő — Maróthy Gy. u. 3. 977

Szerényigényü, 26 éves, — háztartás minden ágában jártas elhelyezkedne elsejére vagy azonnal is. Szives megkeresést kérek Csillag u. 92. szám, 3. ajtó, Vasárnap délután 3-tól 5 óráig. 953

Jobb családból való árvalány hosszu bizonyitvánnyal házvezetőnőnek, vagy kisebb családnál háztartási munkára ajánlkozik vidékre is. Cim Hatvan ucca 6. földszint 1. sz. 871

Ajánlat

Ciánozási vállalat Varga u. 10. sz. Szücs Imre és Szücs Imréné. 1072 8. 30

Ciánoztasson bizalommal a „Csala" ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. sz, telefon: 14-27. 1650 10. 1.

Poloskairtást ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó ucca 5. szám. 1689. 9. 7.

Szabni-varrni kitünő módszerrel tanulhatnak úrilányok, s úriasszonyok, szerződéssel, vagy munkakönyvvel, dr Balázsnénál, Rákosi Jenő ucca 5. szám. Szabásmintát mértékszerint készítek. 134 9. 1.

Arcszépségét biztosan megvédheti az őszi időjárás szeszélyességével szemben, csak forduljon bizalomal a Földes illatszertárhoz, Vigmozi bejárat. 1006

Dióhálók, kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, iróasztalok, hármasszekrények, asztalok, székek, jégszekrények, konyhabútorok olcsón: Bútormagazin, Széchenyi u. 6. szám. 50+

Zománctűzhelyek nagy választékban kaphatók Hatvan ucca 70. Használt tűzhelyeket zománcozott tűzhelyekre becserélek. 760

Mindenféle épitési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükőgyár R. T. Fürdő ucca 2. számú telepén 109+

Boroshordó, új és használt minden nagyságban és mennyiségben kapható báró Györffy hordógyártási telepén, Nap u. 4. Javítások gyorsan készülnek. Szőlőprés eladó. Telefon: 12—83. 147 +

Csapó u. 14. szám alatt levő festékáruüzletet Sas u. 1. sz. alá helyeztem át, ahol továbbra is készséggel állok szolgálatukra. — Nádudvary Lajos. 52+

Iskolatáskák, aktatáskák, készitőnél olcsón beszerezhető. Javításokat vállal —. Tóthfalussy, Cegléd u. 7. szám. 679

Hálók, ebédlők, irodaberendezések, konyhák, villanymotorok, rekamiék, különféle bútorok eladása. Dégenfeld tér 6. 62+

Közvetlenül a gyárból érkező maradékjaim a legolcsóbbak. Dr Révésznő, Piac u. 42. sz. Pannonia udvarban. 126+

Benzin ruha, parkett tisztításhoz, autóolajok, padlóolaj, kerékpár és alkatrészei, Dunlop gumi Emerich, Sas ucca 4. Telefon: 11-87. 127+

Sodronyágybetétek drótsodronykerítések, s drótfonatok, vaságyak, mosdók, állófogasok készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. 978

Borsajtók, szőlőzuzók, hordókötelek, diákágyak, — vendégágyak, üstök, üstházak, zománctüzhelyek, kályhák, hőfokozók Nagy vasüzletében, Csapókanyar. 799

Nádbetétes székek javitását olcsón vállalom. Címeket „Lhearar" jeligére kérem. 742

Butort, varrógépet, minden ingóságot veszek, eladok. Hivásra házhoz megyek Medgyesi, Csapó 49. 836 VIII. 28.—IX. 28

Mielőtt pénzét bármibe fektetné, okvetlen tessék érdeklődni Sütő János special Shampignon gombatermelőnél, virág-, konyha és gyümölcskertészénél, Vértessy kertészet, Bellegelő 375. 841

Női fodrászathoz villany onduló alátétek Tikávon, Mester pavillonban Both bádogosnál. 1020

Örökbe
fogadjuk, törvényes örökösünkké tesszük, gyermektelen házaspár, levelet kiadóba „Végkielégitéssel" jeligére. 893

60 fillér
egy négyfogásos menü Szent Anna ucca 36. sz. alatti étkezdében. 891

Kereslet

300—400 öles
telket keresek. Ajánlatot „Nem drága" jeligére a kiadóba kérek. 819

Használt
varrógépet keresek megvételre. Magolcsi, Piac u. 37. 768

Keresek
kertészetre alkalmas földet bérbe némi épületrésszel, lehetőleg közel a villamoshoz. Esetleg közeli kisebb tanyát. Ajánlatokat Simonfi utca 26-os vassátorba kérem. 851

Város alatt
keresek 5 hold földet megvételre. Cím: Tarr u. 1. 849

Egy
jókarban levő 100 kg állatmérleget megvételre keresek — Bleier, Arany János u. 24. 895

Tej
uradalmi napi 25—45 l. keresek Szent Anna u. 39. füszerüzlet. 889

Megvételre
kersek 1—2 hold földet város szélén. — Cim kiadóban. 1017

Francia,
német szakos oklev. tanárnőt keresek, — aki egyik leányomat a modernnyelvü továbbképző első osztályának, másikat pedig a modernnyelvü liceum II. osztályának vizsgájára — magánuton előkészitené. Személyes jelentkezés bizonyitványokkal nyolc napon belül Debrecenben, Piac ucca 44. szám alatti királyi közjegyzői irodában — hétköznapokon délután 4—6 óra között. 938

Száraz
libáról most tépett tollat és pelyhet veszek Csapó ucca 69.

Jókarban
levő deszkaszint tetővel, ami cséplőgépszinnek megfeleljen, megvételre keresek Nyilastelep, Honti u. 5. sz. 950

Feleshízlalásra
10 darab nagy sertést elvállalok, Károly Ferenc József út 30. szám daráló. 1046

Teljes ellátás

Izraelita
egyetemi hallgatónő, vagy jó családból való úrileány kellemes otthont találhat, özvegy úriasszonynál. Cim a kiadóban. 857

Teljes ellátást
adok villanegyedben, elegánsan bútorozott különbejáratú szobában 1—2 egyetemi hallgatónőnek, vagy tisztviselőnőnek, fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban. 697

Diákot keres

Középiskolai
diákot teljes ellátásra felvesz külön szobába, fürdőszobás, kertes családi házába családtagként, gondos felügyelet mellett — úri család. Díjazását természetben is elfogadja. Cim a kiadóhivatalban. 668

Özvegy
úrinő, saját házába középiskolás egy-két diákot, teljes ellátással fejenként 40 pengőért elvállal, központban, Maróthy György ucca 36. 653

Diákoknak
havi 40.— pengőért teljes ellátást adok. Zentainé Lugosi u 29. 810.

Diákot
vagy diákleányt teljes ellátásra fogadok minden iskolához közel. Zápolya 3. a szalámi gyárral szemben. 783.

Középiskolás
leánykát teljes ellátással elvállalok Atila tér 5. Görögtemplom mellett. 827.

Középiskolás
leányt vagy fiut teljes ellátásra elfogadok. — Özv. dr. Kovácsné, Kálvin tér 11. 876

Kertségben
lakó ref. kis család III-os gimnázista ha mellé vidéki egyszerübb diákot elvállal teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 847

Középiskolai
tanulót teljes ellátással elvállalok. Csillag utca 13. szám. 868

Szerény
diákleányt, teljes ellátással, korrepetálással, havi ötven pengőért elvállalunk. Péczeli ucca 8. szám. 981

Vidéki
diákgyermekeket vállalok teljes ellátással özv. Huszthy Gyuláné, Böszörményi út 14. 995

Központon,
úricsalád elvállal diákleányt, ellátásra, esetleg külön szobába, — Zöldfa ucca 13. 973

Két diákleányt,
teljes ellátásra felveszek, Széchenyi ucca 12 szám, 2 udvar. 954

Diákokat
keresztény család — teljes ellátásra felvesz. Erzsébet u. 4. 888

Keresztény
uricsalád 14—18 éves leányát teljes ellátásra elfogadnánk. Belvárosban, fürdőszoba, zongora van. Cim a kiadóban. 913

Kereskedelmista
lányom mellé teljes ellátásra keresztény diáklányt keresek. Érdeklődni 26—59-es telefonon. 923

Iskolás
lányokat teljes ellátásra vállalok. Miklós ucca 9. 1016

Diáklányt
teljes ellátásra elvállalok, minden iskolához közel. Szent Anna u. 23. 941

Diáklányt
uriasszony teljes ellátásra elfogad. Cim a kiadóban. 943

Diáklányokat
havi 50 P-ért vállalok teljes ellátásra. Hajó u. 8. 1008

Két diákot
ellátásra, jutányosan el vállal tanítónő. Zongora használat, korrepetálás, gondos felügyelet. Kassa út 5. 1037

Ellátásra
közép vagy felsőiskolás leányokat vállalok, — Szent Anna ucca 18. 1062

Élelmiszer ital

Finom
körte kapható, nagy tételben is, Piros Lászlónál, Teleki ucca 28. sz. 658 9. 4.

Bor,
110 hl. eladó. Faragó ucca 8. 994

Pénz

Legolcsóbb
kerékpárjavító műhely: belsőgumi P 1.20, külső gumi prima P 4.20, pedál 2.80, lánc 3.50. — Keszler, Széchenyi u. 1. 1431 vv

Oktatás

Zongorán
gyakorlókat elfogadok. Cim: Árpád tér 43. 947

Német-franciából
előkészit német-francia szakos egyetemi hallgatónő, Dózsa ucca 6. A 897

Társ

Szezonüzlethez
tízezer pengővel társ kerestetik. Károly Ferenc József út 30. 1045

Iroda

Irodának
vagy hivatalnak alkalmas két tágas uccai szoba és előszoba Piac uccán kiadó. — Cim a kiadóhivatalban. 775

Vegyes

Teleltetésre
150 drb birkát vagy felesbe vállalok. Gellért István Mikepéres. 778

Grafológusnő
mindenről felvilágosit. Sorsát boldogulása felé irányitja. Széchenyi u. 43. szám. 894

Hal-akvárium
olcsón eladó. Sarok u. 12. szám. 708

Rádió

Rádió
Telefunken hangszóróval — elköltözés miatt olcsón eladó Jánosi 7. (Zsibvásárnál.) 774

Rádió
3+1 modern, olcsón eladó. Csonka ucca 7. 915

Hangszer

Modern,
rövid használt zongora eladó. Hajdúböszörmény, Varga L. u. 13. sz., délelőtt 9—11 óráig. 740

Keveset
használt „Ehrbar" zongora eladó. Megtekinthető d. u. 3—5 óra között. Bika bérház, II. kapu, földszint. Székely. 840

Zongora
eladó vagy bérbeadó, szekrények, butorok eladók. Honvéd ucca 16. sz. 884

Eladó zongora
Kitünő állapotban levő rövid, keresztburos zongora eladó. II. Pulszky ucca 4. I. 3.

Pianinó
kitünő hangu, márkás bérbeadó. Telefon 24—74. Cim a kiadóban. 731

Zongora,
Bösendorfer, jutányosan eladó, esetleg bérbeadó. Megtekinthető: Kovácsnál, Rákosi Jenő ucca 5. szám, 1—3-ig. 979

Zongora,
jó márkás, olcsó áron eladó. Pianinó bérbeadó, hangolást, javitást olcsó áron felelősséggel vállalom, Tonté, Piac ucca 44. 1052

Bútor

Egy alig-
használt komplett garzon szobabútor olcsón eladó. Cim a kiadóban. 757

Eladó
modern ebédlő butor darabonkint is. Wesselényi ucca 119. 828

Ebédlő-
kredenc, szép, keveset használt székek,, képek eladók. Cserepes ucca 7 990

Hálószoba,
teljes berendezés és különféle más bútordarabok, elköltözés miatt eladók. Kossuth ucca 18 szám. Cserép. 991

Ebédlőbútor,
könyvszekrény, iróasztallal, rézágyak, akvárium, aranyhalak, s boroshordók, wertheim kassza eladó. Poroszlay út 11. 927

Eladó
jókarban levő márvány lapos ebédlőszekrény, s ebédlőasztal Jókai u. 28. szám. 1041

Autó, motor kerékpár

Renault
kiskocsi jó állapotban olcsón eladó. Rákóczi u. 56. 835

Ciklop
oldalkocsi eladó Déli sor 25. 908

Csepel motor
sárga tankos, 86 kbc. jó karban eladó Nyilastelep, Fancsovics ucca 40. sz. 858

8 lóerős
üzemképes benzinpetroleum motor eladó Széchenyi u. 13. 936

F. N. 500-as
oldalkocsis motorkerékpár eladó — Gáll autójavitómühely — Szepességi u. 28. 1004

Motorkerékpár,
AJS oldalkocsival, részletre is eladó. Piac u. 38., műterem. 960

Átadó üzlet vendéglő

Tüzifa
és szénszükségletét legolcsóbban beszerezheti Sándor László tüzifatelep, Dózsa u. 25. Telefon: 27—01. 1170. VII. 30. VIII. 30.

Nyugati ucca 22.
számú, jóforgalmú étkezde, elköltözés végett, berendezéssel együtt átadó.. 955

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Üzlethelyiség
Csapó ucca 3. sz. alatt kiadó. Értekezni lehet: dr Brück ügyvédnél, Piac ucca 77. 730

Jóforgalmú
sarok füszerüzlet (kirakatos), olcsón kiadó. István út 25. B. 1018

Füszerüzlet,
jómenetelü, kitünően bevezetett, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. 866

Főúton,
forgalmas helyen, üzlet helyiség, berendezéssel azonnal kiadó. Érdeklődés: Blasz Testvérek börüzlet, Hatvan uccán. 967

Pékség
lakással október elsejére kiadó Csapó ucca 73. szám. 924

Kiadó
bolthelyiség, 2 szobás lakás, hentesberendezés eladó. Hatvan u. 55. 935

Kiadó lakás egyszobás

Szoba,
konyha, spájz magánosnak, házaspárnak kiadó, szeptember 1-re, délelőtt 9-ig, délután 1—5 óráig. Domb ucca 18. szám. 899

Kiadó
egy szoba, konyha, s spájz, 300 négyszögöl telekkel, október hó elsejére. Ürrétje ucca 6. szám. Nyulasi rokkant-telep. 1030

Uccai
bútorozott szoba, egy-két személynek kiadó. Pacsirta ucca 49. 1007

Egy szoba,
konyhás udvari lakás kiadó. Rothermere u. 28. szám. 942

Pinceszoba,
száraz, világos, bútor, vagy árúleraktározásra kiadó. Hajó ucca 18. 1025

Egy uccai
szoba, előszobával, irodának, vagy garson lakásnak azonnal kiadó, Deák Ferenc ucca 5. 1048

Kiadó lakás kétszobás

Utcai
kétszobás lakás október 1-re kiadó. Kölcsey 21. 766

Két
szobás utcai lakás okt. 1-re kiadó. Cim: Pacsirta 54 szám. 779.

Egyetem
közelében különálló kétszobás ház — gyümölcsöskerttel kiadó. Mikszáth 18. Értekezni: Bethlen 63. 798.

Utcai
és egy kisebb szoba konyha, speiz november 1-re kiadó. Patay u. 9. 832

Kiadó városi lakás
A város tulajdonát képező Szoboszlai úti bh. B. fsz. 1. sz. kétszobás, fürdőszobás lakás f. évi november 1-re kiadó. Értekezni lehet Városháza I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. Polgármester.

Kiadó városi lakás
A város tulajdonát képező Dobozi uccai bh. C. III. — 15. sz. kétszobás lakás f. évi november hó 1-re kiadó. Értekezni lehet Városháza I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. — Polgármester.

Kétszobás
lakás negyven pengőért kiadó. Tanító utca 16. sz. 1006 vv

Kettőszobás
komfortos lakás, kertes novemberre kiadó. Csapó utca ötven, keresztépület. 873

Kettőszoba,
előszoba, fürdőszoba, üveges verandás, parkettes lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Domokos Lajos utca 28. 877

Kétszobás
előszobás utcai lakás november elsejétől kiadó. Kicsi család előnyben. Árpád tér 44. 903

Két szoba,
konyha kiadó. Galamb ucca 6. szám. 926

Kiadó
kettő uccai szoba, előszobával, november hó 1-re, jelenleg orvosi rendelő. Csapó ucca 17. 928

Két
szoba konyhás kerti lakás október 1-re kiadó. István ut 43. 901

Kiadó
kettőszobás lakás, mellékhelyiségekkel, október, esetleg november 1-ére, Szent Anna ucca 5. sz. Ugyanott különféle bútorok eladók. 929

Két szoba,
konyha és fürdőszoba használattal, üresen, vagy bútorozva, november elsejére kiadó, esetleg ellátással. Dózsa u. 6. C. 944

Azonnal kiadó
első emeleti udvari háromszobás, november 1-ére kiadó. Földszinti uccai 3 szobás, II. em. uccai négyszobás, komfortos lakások. Füvészkert ucca 12. 1003

Kétszobás,
komfortos lakás, novemberre, Rothermere u. 15. szám. Megtekinthető: 11—2 óráig. 1015

Uccai
két szoba, előszoba, s hozzátartozékaival kiadó, városi könyvnyomda mellett. Böszörményi út 8. 1022

Kiadó
két szoba, előszoba, s fürdőszoba, Piac ucca 72. szám. 1031

Igen szép,
napsugaras kétszobás lakás november hó 1-re kiadó. Ajtó ucca 26. 989

Szent Anna ucca 8.
két szoba, előszoba kiadó, november 1-ére. 993

Modern
udvari kettőszobás, s fürdőszobás lakás kiadó. Kigyó ucca 30. 1058

Kétszobás,
mellékhelyiségekkel, s víz, gázzal, Arany János ucca 16. harmadik lakás. 1061

Kiadó
két szoba, konyha. Megtekinthető: hétfőtől: Simonffy ucca 37. 451

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás,
modern uccai lakás november elsejére kiadó. Maróthy György ucca 21. sz. Közel a piachoz. Csendes udvar. Megtekinthető kizárólag délután 2—3 óra között. 1002

Kiadó
háromszobás lakás november 1-re. Andrássy ut 12. 726

Kiadó
3 szobás udvari kis lakás, havi 50 pengő, — Széchenyi ucca 5. sz., Megtekinthető: 10—12 óráig, 3—5-ig. 996

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
4 szobás, hallos modern lakás nov. 1-re Piac ucca 7. 916

5 szobás
I. emeleti, szinházra néző lakás kiadó, — Kossuth u. 8. Kölcsönsegélyző. 327

5 szobás
uccai lakás Kossuth u. 45. november esetleg októbertől kiadó. Megnézhető 11—12 között. 119+

Négyszobás
komfortos lakás október 1-re kiadó. Kassa ut 33. Baksai S. u. sarok. 792

Kiadó
öt szoba, fürdőszobás féregmentes lakás Széchenyi u. 31. Szilágyinál. 776

Komfortos
négyszobás urilakás novembertől kiadó. — Botthyány u. 13. 861

Hat szoba
hallos, összkomfortos lakás november 1-re kiadó. József kir. hg. u. 32. sz. 860

4 és 5 szobás
modern lakás november 1-re kiadó — József kir. herceg 35. szám. 907

Négyszobás
komfortos kertes lakás novemberre, — kettőszobás azonnalra kiadó Szent Anna 29. 906

Uccai
négyszobás, komfortos újonnan festett lakás, november elsejére kiadó, Rákóczi ucca 35. 1002

Lakást keres

Három,
vagy kétszobás komfortos lakás, azonnalra vagy november 1-ére kivennék. Cim a kiadóban. 756

Alezredes
3 szobás komfortos
tiszta, száraz, fszinti családi, kertes házat keres csendes uccában november 1-ére. Ajánlatokat — Lorántffy u. 12. alá. 809

Kétszoba
konyhás, egészséges lakást mellékuccában, központhoz közel, csöndes udvarban november 1-re kers kisecsalád „Pontos fizető" jeligére. 816

Egy
szoba, konyha, istállós lakást keresek — Paziczy László, Pacsirta u. 21. 646

Keresek
október 1-ére 1 vagy 2 szobás magános kertes házat haszonbérbe, — magas bért fizetek. Cimet Széchenyi ucca 35. alatt leadni. 791

Keresek
száraz, villanyvilágitásos, féregmentes, különbejáratu üres szobát, — esetleg szoba, konyhát kályhával „Bikától 15—20 percnyire" jeligére, Lapkiadóba. 734

Butorozott szoba

Különbejáratú
szépen bútorozott parkettes szoba kiadó. Füvészkert ucca 12. II. e. 753

Különbejáratu
utcai butorozott szoba előszobával kiadó. Busi u. 3. Péterfia közelében. 407

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba 1—2 személynek azonnalra is kiadó. Arany János u. 29, keresztépület. 1486 vv

Uccai
különbejáratú, elegánsan bútorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 25 747

Két egymásba
nyiló, elegánsan berendezett szoba, esetleg konyha használattal kiadó. Piac ucca 58. I. 16 741

Szép uccai
bútorozott szoba, szeptember elsejétől kiadó. Maróthy György ucca 18. szám. 727

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó püspöki palota, I. kapu II. emelet 5. 706

Különbejáratu
butorozott szoba központi fütésese, földszinten azonnal kiadó. Svetits bérház. Érdeklődni III. lépcsőházi házfelügyelőnél. 861

Kiadó
utcai butorozott szoba Nyomtató 16. ugyanott borospince. 845

Különbejáratu
szép uccai butorozott szoba olcsón kiadó Vendég 76. 817

Butorozott
szoba kiadó magános urnak Miklós ucca 37. 773

Uccai
butorozott szoba kiadó Széchenyi u. 21. 776

Butorozott
szoba különbejárattal 1—2 személynek szeptember 1-re kiadó Jókai 28. sz. 788

Különbejáratu
uccai parkettás szoba 1—2 személynek kiadó Simonffy ucca 32. sz. 735

Különbejáratu
csinosan berendezett szoba kiadó Piac ucca 58., II. emelet 29. ajtó. 823

Csinosan
butorozott szoba fürdőszoba használattal kiadó Arany János u. 18., III. lakás. 916

Különbejáratu
uccai butorozott szoba kiadó Honvéd u. 13. sz. 925

Uccai
szépen butorozott szoba kiadó Hatvan ucca 18., II. balra. 922

Különbejáratú
elegánsan bútorozott szoba, olcsón kiadó, Miklós ucca 4. sz., házfelügyelő. 1005

Különbejáratú
bútorozott szoba, parkírozott udvarban azonnal kiadó. Rákóczi ucca 35. szám. 1091

Különbejáratú
szépen bútorozott kétszobás uccai garzon lakás, egy-két személynek kiadó, csendes udvarban, Garay ucca 20. 930

Központi
fütéses bútorozott szoba, külön fürdőszobával kiadó. Szent Anna ucca 35. 933

Csinosan
bútorozott szoba, egy, vagy két személy részére kiadó. Hajó ucca 16. keresztépület. 982

Kiadó
szép bútorozott szoba, parkettes és egyszerűbb Felvilágosítás Tótnénál, Péterfia 48. 998

Bútorozott
szoba, szeptember hó elsejétől olcsón kiadó, Kossuth ucca 41., keresztépület. 972

Kiadó
különbejáratú udvari bútorozott szoba, Nyomtató ucca 18. 963

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, szeptember elsejére kiadó. Péterfia 29. 956

Elegánsan
bútorozott különbejáratú szoba, fürdőszoba használattal kiadó. József kir. herceg ucca 12 I. emelet. 965

Különbejáratú
uccai bútorozott szobák előszobával 2—3 személy részére is, lehetőleg teljes ellátással szeptember 1-ére kiadók. Sas ucca 2. szám, „Reviziós" konyha. 968

Kapualatti
bejárattal elegáns uccai bútorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 40. 1057

Különbejártú
uccai szép bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg ucca 35. I. jobboldal. 1051

Ingóság eladás

Erős
nagy kapu, bontásból ócska ajtók, ablakok eladók. Tanító utca 18. 1006 v. v

Szőnyeg
modern mahagóni háló, szalonbútor, iró asztal, női, férfiruhák eladó. Arany J. 28. keresztépület. 709.

Vadászfegyverek
sines Browning 12-es, Szemer kakasnél küli 16-os, kakasos 28 as, távcsöves Tell karabély, Browning aut karabély, Mauser pisztoly fatokkal eladók. Nagy István puskamüvesnél Vár utca. 843.

Férfi
és női télikabátok, átmeneti kabátok, szövetek, öltöny eladó. Horváth, Csapó u. 4. 839

Cserépkályha
hangszóró, szőnyegszövőszék, cégtábla eladó. Werbőczy u 6 830

Egy
alig használt zsakett öltöny csikos nadrággal középtermetre — ebédlő szekrény tiszta szép barna márvánnyal sürgösen eladó, Szél utca 10 sz. 687

Bontásból
kikerült faanyag jutányos áron eladó. Nyilas telep Emerich utca 4. sz 855

Alig használt
ebédlőbutor eladó. Csemtee u. 10. 878

Varrógép,
egy Singer, egy Pfaff, alig használtak eladók. Szepességi ucca 30. 931

Eladó
egy menyasszonyi ruha Barna ucca 5. 1014

Eladó
keveset használt háló és konyhabutor — jutányos áron. Ungvár ucca 4. sz. Debozi temető. 902

Egy
hold szőlőnek a termése — kisebb, nagyobb tételben eladó Nyil u. 116. 914

Önkéntes
felszerelés, hiánytalan, prima kiállitásu minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban.

Bundák,
előszobaszekrények, szőnyegek, festmények nagyon olcsón eladók. Cim a kiadóban. 912

Irógép
eladó Lugosi u. 21. 920

Vasredőnyök,
varrógép, női kerékpár, hálók, irógép, tükrök, ingaórák, sparhelt, mangurlógép, székek, olcsón eladók. Csapó u. 6. szám. 988

Keveset
használt női Singer varrógép eladó. Kossuth ucca 41., keresztépület. 971

Csukott szin
15 m. hosszu, prima deszka anyagból, — téglából, pléhlemezzel fedve eladó. Bővebbet Rákosi Jenő u. 7., füszerüzlet. 867

Eladó
asztalspór, villanylámpa, házibútorok, Piac ucca 30.Miklós. 1055

Eladó
két darab üzleti állvány 6 és 5 méteres, olcsón, Hatvan ucca 11. 1038

Ablakok
3 darab, ki-benyilós, dupla 85/180 cm. eladó. Teleki ucca 104. 1042

Gazdasági eszközök

Boroshordó
2 darab 400 literes könnyű, 1 drb 520 literes gönci eladó Bellegelő 9—c. Köztemetőnél. 796

Eladó
egy 7-es eke talyigával, használt, de jó állapotban. Kar u. 30 765.

Kútfúrást
javitást vállal Kiss kútfúró. Kútszivattyú eladó. Jánosi u 7 774

Eladó
tengeri góré, vagy kiadó kirakat, és ajtók eladók. Rakovszky u. 12. 612.

1 éves
Hofer 4 lyukú tengeri morzsoló eladó. — Reszler Antal cséplőgéptulajdonos Kaba. 808

Gazdasági
eszközöket, vetőgépet, tengeri ültetőt, ekét, szekeret, hengert stb. veszek Simon, Miklós 27. 835

Eladó
egy kútszivattyú felszereléssel, Eötvös ucca 80 szám. 987

Vetőgép,
16 soros, kanalas, eladó. Károly Ferenc József út 21. B. 865

Gazdasági terméynek

Őszi
árpa vetőmagnak eladó Füvészkert u. 20. sz. 803

Ingatlanforgalmi irodák

Házak,
földek, telkek, gyümölcsösök nagy választékban kaphatók Balázs Andor ingatlanforgalmi irodájában, Rákosi Jenő u 5. sz. 806

Házhelyek
a Hid ucca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v

Eladó házhely

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy percnyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ára kedvező részletekben is fizethető. 2+

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közelebbi felvilágositást a Kölcsönös Segélyző Egylet ad Kossuth u. 8. 104+

Házhely
358 négyszögöl Munkás u. és Hold u. sarok, a Nyilastelepen olcsón eladó. Vasuti fodrásznál, pályaudvar. 394

Eladó
házhelyek a Csapókertben, Tócóskertben és a Kardos uccán. Értekezhetni: Kossuth ucca 26. sz., ügyvédi irodában a tulajdonosnál. 1024

Gyönyörü divatos esőernyők 4-98 a Fischer boltban Teleki u. 73.

Eladó
Kishegyesen 10 hold puszta föld. Tanító u. 15. 547 9, 3.

Eladó ház

Hid ucca 14. számu ház a közkedvelt **Bagolyvár** vendéglővel elköltözés miatt eladó. v. v.

Eladó
Baksai S. u. 6. Kassai utból, villamos megálló, 3 szoba, előtér, fürdő, kamara, konyha, vizvezeték, festve, azonnal elfoglalható. 816 9, 4

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel -- 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tökebefektetés, Rákóczi ucca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 101+

Valóságos kúrlát szerez könnyűszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosit. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérlekötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Családi ház
a Tégláskert, Szepesi u. 55. sz. alatt. Az épület 2 szoba, konyhát és tornácot foglal magában. beton kut, sertésól, a kertben mintegy 20 darab termő gyümölcsfa van. Az egész ingatlan 2100 pengőért most megvásárolható. Ez az összeg is kedvező fizetési feltételekkel, esetleg lakbérlekötéssel letörleszthető. 103+

Üzletes ház,
forgalmas helyen, a Király Ferenc ucca 7. sz. alatt. A telek 320 négyszögöles, három lakosztállyal. Ára: 4500 pengő. Kedvező fizetési feltételekkel esetleg lakbérlekötéssel. 8+

Nagyjövedelmü ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vizvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérlekötéssel most megvásárolható. 9+

Eladó
vendég ucca 79. számú ház. Értekezni: Mátyás király ucca 57. 884

Villa,
a Simonyi út legszebb részén. Ugyanott villatelek eladó. Cim a kiadóban. 815

Eladó
haláleset miatt, Budai Ézsaiás ucca 21. szám alatti két szoba, konyha, kamara, veranda és szőlő és gyümölcsössel, pincékből álló adómentes ház, 256 négyszögöl 769

Ház,
gyümölcsös kerttel, elutazás miatt eladó. Hétvezér ucca 61. 764

Családi ok
miatt sürgősen eladó Szél ucca 10. számú ház 600 négyszögöl, 3 szoba 3 konyha, fele termő gyümölcsfával, fele szőlővel beültetve. Jóvizű kút, teher van rajta. 600 P. 686

Fűszerüzlet,
trafikkal, kocsma, vendéglővel, két hold gyümölcsössel eladó. Kandel Béla, Nyirmihálydi. 695

Központon
Hüvelyes ucca 1. számú ház, jutányos áron eladó. Máté ingatlaniroda 728

Uj családi ház
modern előszobás, négy rendbeli lakással, adómentességgel, jutányos áron eladó. Zrinyi ucca 6. szám. 720

Sarokház,
nagyjövedelmű, forgalmas helyen, nyolc tizlethelyiséggel, lakásokkal eladó. Csapó ucca 98. szám. 749

Az Erzsébet ucca 89.
számú, két uccára nyiló jövedelmes ház, hétezérért eladó felével átvehető. Érdeklődni lehet a 101. alatt. 790

Eladó
családi ház istállóval, s gyümölcsössel sürgősen vágóhid mögött, villamos megállónál. Hétvezér ucca 19. 797

Háromszobás
villa, parkettás, fürdőszobás, adómentes, külön manzardszobával és nyárikonyhával eladó. Horthy köröndnél Mikszáth ucca 4. 821

Eladó
kétszobás családiház, minden mellékhelyiséggel 1450 négyszögöl drótlugassal, rendezett szőlő és veteményes. — Ugyanott külön tábla, 376 négyszögöl termő gyümölcsfággal. Honvédtemető ucca 33. 370 8. 31

Ház
eladó fűszerüzlet, kocsma, gyönyörű gyümölcsöskert, Mikepércsi út, Szennyesi. 771

Eladó,
vagy kiadó, azonnali beköltözéssel, két szoba, s konyha gyümölcsöskert Csigekert, Csörsz ucca 15. szám. 975

Eladó
háromszobás, különálló egy szoba, konyhás 300 négyszögöles kertségi ház. Százados ucca 12. 1006

Eladó
családi ház, 3 szoba, s mellékhelyiségekkel Rakovszky ucca 33. 880

Eladó
kertes családi ház, kétszobás, szőlő, gyümölcsössel, 10 hónapos faj apasertés. Töhötöm u. 62. szám. 932

Eladó
a Csokonai ucca 29. sz. ház. 1019

Eladó,
Hajdúszoboszlón vendéglő épület, sok szobával, járásbiróság mellett. Értekezhetni: Gazdák Bankjában. 1011

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel, Sestakert, Andrássy úton kétszobás ház, nagy kerttel. Kossuth kertben 3 szobás, s terraszos villa, egy hold termő szőlővel. Nyilastelepen jó családi ház, gyümölcsössel s szőlőlugassal. Csapókert Báthory uccán 950 négyszögöles kétszobás ház. Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 1009

Rudolf ucca 42.
számú ház, 300 négyszögöl területtel, kétszer 1 szoba, konyhás lakással eladó. Értekezni: Payer ügyvédnél, Simonffy ucca 2. 948

Eladó
pompás emeletes ház, vagy társtulajdonos kerestetik. Lakás, vagy villa ellenében, teher át vétellel. Kevesebb készpénzzel megvehető. — Felvilágosítás: Vendég ucca. 4. 998

Családiház
adómentes, modern, há romszobás, 8500 pengőért eladó. 2100 pengő teher átvehető. 300 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, Szabó Kálmán ucca 34. 970

Földbérlet

Vérvölgyön
45 hold föld kiadó. Szepesen 13 hold eladó. Szappanos ucca 19. 820

Kiadó
15 hold tanya nélküli föld. Halápi csárdánál. Rothermere ucca 31. 822

Bérelnék
40—100 holdig tanyásbirtokot. Cim a kiadóban. 736

Tócóskertben
1625 négyszögöl kertl föld bérbeadó. Arany János ucca 4. ügyvédi iroda. 800

Kiadó
12 hold föld tanyával. Értekezni: Nagy Bálint Bellegelő 106. szám, a mélyfürrásnál. 875

Tiz hold föld
bérletbe kiadó. Értekezni: Szabó Kálmán ucca 26. 851

Halápon,
országút mellett, búzatermő kaszáló 75 hold kiadó. Magoss tér 18. 9—10 között. 853

Földek házak,

telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21

Nagy Sándor

ingatlanirodájának hirdetése
(Csapó ucca 27.)

Belvárosban nagyjövedelmű uriház, elköltözésért 13.500 P. Könnyen megvehető, 9000 P teherrel, olcsó kamatra.

Csillag u. 28. Épitkezésre is kitűnő hely — 4500 P.

Kut u. 104. Kétszobás lakás, vízvezetékkel, kétszer egyszoba, konyha, nagy műhely (asztalosnak). Tulajdonos lakásán kivül 41 P bérjövedelemmel — 4360 pengőért. Esetleg kevés előleggel, 50—60 P lakbérlekötéssel, vagy kisebbel cserélünk.

Diadal u. 8. Sámsoni uti vámnál. Adómentes, kétszer egyszoba, konyhás lakás mellékhelyiségek — 4200 P. Ugyanott 300 négyszögöl házhely, felkerítve, beültetve szőlővel, gyümölcsfákkal — 1600 P.

Szeder u. 4. Adómentes szép családi ház — 3800 P. Kedvező feltételek.

Csere u. 7. Sámsoni uti vámnál. Adómentes, minden mellékhelyiséggel, családi ház — 3500 P. Bankteher 1000 P.

Magyar u. 5. Adómentes szoba, konyha, mellékhelyiségek, 3200 pengőre lehagyva, néhányszáz pengővel, lakbértörlesztéssel!

András u. 10. Egyszoba, konyha, éléskamara, mellékhelyiségek — 2800 P. Háromszáz négyszögöl konyhakerttel.

Acél u. 45. Egy szoba, konyha, kamara, istálló, stb. 300 öl földdel 2500 P. Kedvező fizetéssel.

Szeder u. 19. Egyszoba, konyhás kisebb családi ház — 1200 P.

Ezeken kívül minden igényt kielégítő választékban kisebb nagyobb házak, földek, házhelyek, szőlők, gyümölcsösök.

Fentírt ingatlanok csakis irodám közvetítésével vásárolhatók! Felvilágosítás díjtalanul. Törvényes közvetítői díjam csak ügyletkötéskor fizetendő.

Vételnél, eladásnál saját érdekében keresse fel irodámat, Csapó utca 27. szám alatt. 874

Halápon
60 holdas tanyásbírtok haszonbérbeadó. Értekezni lehet: dr Ticz János ügyvédnél, Piac ucca 87. szám. 807

Kiadó
70 hold tanyásföld, vágóhidi villamos megálló közelében és 51 hold Macson. Cim a kiadóban. 918

Eladó,
vagy kiadó. 3 hold föld, Vedres dülőn. Meszena ucca 13. 937

Kiadó
a vámospércsi útfélen 19 hold tanyátlan föld. Értekezni lehet: Kigyó ucca 28. 946

Kiadó
kertészetre 7 hold tanyásföld, a város alatt. Cserei út 15. 776

Eladó föld

Eladó
10 hold prima szántóföld, debreceni, országút mentén, Hajdúböszörmény alatt. Érdeklődni: Bethlen ucca 72. szám. 662

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102 +

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágosítás 28-83. telefonon. 11+

Ondódon
Fáy dülőben 5 hold föld eladó. Értekezni Nagycsere 22. 824

Eladó
1000 négyszögöl prima fekete föld gyümölcsössel, közel a városhoz. — Biztos megélhetést nyujt. Parcellánként is. Tócóskert, Szondo 30. 838

Eladó
32 hold tanyás föld föld Ondódon. Cim a kiadóban. 814

Eladó
49 hold buzatermő birtok — Hszoboszló határában. Értekezni: Csapókert Mátyás király u. 57. 795

Prima
szikmentes fekete föld 13 hold Szepesen eladó. — Balázs, Rákosi Jenő u. 5. 805

Bellegelőn
8 hold, fele kaszáló, s fele búzatermő föld, eladó. Kemeceyné, Kigyó ucca 17. 802

10 hold
prima föld Verébdülőben, Látókép iskola közelében, József kir. herceg u. 59. 691

Eladó
30 hold puszta föld Elepen. Bethlen u. 55. sz. 813

Eladó
Ondódon hat hold — tanyásföld. József kir. herceg u. 59. 780

Haláp
115. szám 7 hold föld eladó. Értekezni Pacsirta ucca 30. 785

Felparcellázottan eladók a macsi uradalom területéből — legjobb minőségü szántóföldek a balmazujvárosi vasutvonal és kövut mentén, **Látókép csárda és Macs vasutállomás** közvetlen közelében, a vevő tetszése szerinti kisebb-nagyobb darabokban. A parcellák mérnök által már ki vannak cövekelve s a helyszinen bármikor — megtekinthetők. Kivánatra kedvező kölcsön kapható. Felvilágositás kapható az uradalmi tiszttartótól akár személyesen akár a debreceni 23—02. sz. telefonon. 598

Hat hold szántó a köztemetői villamos megállótól pár percnyire, kis ház és szőlővel eladó. Értekezhetni: Gazdák Bankjában, Kossuth ucca 17. 1012

Eladó
26 holdas tanyásföld, a város alatt, kövesút szélén. Értekezhetni: Gazdák Bankjában. 1010

Eladó
10 hold prima szántóföld, debreceni országút mentén, Hajdúböszörmény mellett. Tudakozódni: Bethlen u. 57. alatt. 951

Eladó állatok

Száz liba
tömni való, fiatal eladó. Mészhomok téglagyár, vágóhid mögött. 755

Eladó
fajtiszta angol szetter vadászkutya. Értekezni Kigyó ucca 10. 945

Két darab
11 hónapos szimultánozott sertés eladó. Csörsz ucca 14. (Honvédtemető uccából nyiló első ucca.) (A)

Eladó
50 darab hathónapos, szimultánozott malac. Diószegi út mellett, Polgári-tanya. 917

Eladó
Yorkshirei koca, 10 drb 3 hetes malaccal. — Apponyi ucca 25. szám. Csapókert. 1050

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása

Beszélnek a számok

a ‚Debreczen' apróhirdetési rovatának közkedveltségéről és eredményességéről

A »Debreczen« hasábjain 1 év folyamán 45 rovatcím alatt 27.738 apróhirdetés jelent meg — Majdnem harmincezer ember tett közzé nálunk apróhirdetést egy esztendő leforgása alatt — Bizalommal jött hozzánk ennyi ember, férfi és nő s nem csalódott, mert hirdetése meghozta a kívánt eredményt, elérte azt a célt, melyet a hirdetéssel elérni akart — Az élet minden vonatkozása megmutatkozott az apróhirdetések tükrében, minden megtalálható benne.

A Debreczen apróhirdetéseit pedig tízezrek olvassák, ezért a legjobb közlési formaa »Debreczen«-ben közzétett apróhirdetés az emberek egymásközti olyan érintkezésében, mely a mindennapi életben szükséges.

Mennyivel jobban tudja kiadni lakását, mennyivel könnyebben talál alkalmazást, mennyivel jobban tud venni vagy eladni tárgyakat, ingóságot, mennyivel jobban értékesítheti eladó házát, földjét, mennyivel jobban adhat vagy vehet állatot, kereshet földbérletet, általában mindent könnyebben és jobban érhet el, ha igénybe veszi a »Debreczen« apróhirdetéseinek nyilvánosságát.

Nem is kell ezt bővebben indokolni, mutatja a példa, hogy mennyien veszik igénybe a »Debreczen« apróhirdetéseit.

A közkedvelt apróhirdetési rovatok egy évi forgalma.

Alkalmazást nyer nő

3876

Ennyi nő jutott kenyérhez, megélhetéshez, tudott exisztenciát teremteni a „Debreczen" apróhirdetései révén.

Alkalmazást nyer férfi

2652

munkahelyet, ennyi esetben foglalkozást ajánlottak egy év alatt a „Debreczen" hasábjain. Ennyi férfi jutott kenyérhez, kapott munkát a „Debreczen" apróhirdetése révén.

Butorozott szoba

1714

esetben talált lakóra a »Debreczen« apróhirdetései révén egy év alatt, kielégítve úgy a kereslet, mint a kínálat igényeit ezen a téren.

Kiadó lakás egyszobás

808

Kiadó lakás kétszobás

932

Kiadó lakás háromszobás

406

Kiadó lakás nagyobb

498

összesen 2644 esetben

a háztulajdonos a »Debreczen« apróhirdetése révén talált lakót, a lakó pedig megfelelő lakást. Legkényelmesebb, legbiztosabb módja a lakás kiadásának és megfelelő lakás megszerzésének, ha a »Debreczen«-ben hirdeti kiadó lakását, vagy keres megfelelő lakást.

Eladó házhely

450

Eladó ház

1670

Eladó föld

712

tehát 2802 ingatlan került eladásra, illetve vételre a »Debreczen« apróhirdetései közvetítésével, az ingatlanforgalmi irodák népszerű és kedvelt hasonló hirdetéseit nem is számítva. Régi tapasztalat, hogy aki ingatlant, házat, földet venni vagy eladni akar, a »Debreczen« apróhirdetési rovatát veszi igénybe, mert így tájékozva van, mert így jobban értékesíthet, vagy vehet házat, földet.

—o—

Szüksége van a mezőgazdaságban valamire, eladni, venni akar mezőgazdasági árut, eszközt, vagy hasznos állatot, rendelkezésére áll a »Debreczen« apróhirdetése. Itt mindent megtalál egy helyen. Erről is beszélnek a számok:

Gazdasági eszközök

518

esetben hirdettek egy év alatt gazdasági eszközöket, gépeket. Ennyi talált vevőre, a vevő pedig a keresett cikkre.

Gazdasági termények

260

hirdetés jelent meg egy év alatt ebben a rovatban. A hirdető anélkül, hogy a vásáron való megjelenés sok vesződségét viselné, értékesítette terményét, búzát, rozsot, tengerit, stb.

Eladó állatok

794

hasznos állat cserélt gazdát. Főleg hizott sertés eladása céljából veszik igénybe sokan ezt a rovatot, mert így kényelmesebben és az állat felhajtása nélkül értékesíthetik a jószágot. A vevő helybe megy és kényelmesebben jön létre a vásár.

Földbérlet

490

esetben került meghirdetésre. A föld birtokosa számára a legegyszerűbb és legkényelmesebb mód ha bérlőt akar, egy apróhirdetés közzététele. A fenti szám mutatja, hogy élnek is vele.

—o—

Népszerű és erősen igénybe vett rovatok az apróhirdetések között az

Ajánlat

2760

Ingóság eladás

2076

Elelmiszer ital

520

Bútor

578

Tüzelő anyagok

346

apróhirdetés jelent meg a fenti rovatokban, módot nyujtva arra, hogy kisiparos vagy kiskereskedő áruit, készítményeit hirdethesse, elhelyezhesse, a nagyközönség ingóságait, melyekre már nincs szüksége, melyeket értékesíteni akar, biztosan és jól eladhassa. Ugyanezekben a rovatokban a venni szándékozó is megtalált mindent, nem kellett ingóság vétele vagy eladása céljából a zsibvásárt járnia és egész délelőttöket eltöltenie.

Alkalmazást keres férfi

172

Alkalmazást keres nő

444

esetben jelent meg ilynemű apróhirdetés egy év alatt a »Debreczen«-ben bizonyítékául annak, hogy a munkapiacnak is hasznos szolgálatot tesz a »Debreczen« apróhirdetése.

Társ

124

ilyen apróhirdetés révén találtak az emberek a „Debreczen" hasábjain üzleti vállalkozásukhoz társat, anyagi segítséget, tőkét.

Elveszett

136

szor jutottak elveszett tárgyaikhoz az emberek egy év alatt a „Debreczen" apróhirdetése révén.

Házasság

110

Levelezés

108

esetben a „Debreczen" apróhirdetése révén jutott élettárshoz, tisztességes ismeretséghez az, aki a »Debreczen« ilyirányú apróhirdetéseit igénybe vette. Ma már nem szokatlan apróhirdetés útján keresni élettársat és sok esetben hozott boldogságot a »Debreczen« apróhirdetése.

Diákot keres

516

Teljes ellátás

286

tehát egy év alatt közel nyolcszáz esetben jutott mellékjövedelemhez az, aki egy-két ilyen apróhirdetést tett közzé a »Debreczen«-ben. Aki diákot vállal, aki teljes ellátást hirdet, a legbiztosabban a »Debreczen« apróhirdetése útján éri el célját.

Ingóságvétel

314

Kereslet

386

ilynemű apróhirdetés jelent meg egy év alatt a »Debreczen«-ben. Kitűnik, hogy mindent megtalálhat a »Debreczen« apróhirdetéseivel.

Pénz

78

Nyaralás

48

esetben jelent meg ilyen apróhirdetés, bizonyítván, hogy az élet minden megnyilvánulásában jó szolgálatot tesz a »Debreczen« apróhirdetése.

Oktatás

134

diák talált házitanítói állást a »Debreczen« apróhirdetése útján.

Átadó üzlet vendéglő

520

esetben cserélt gazdát üzlet, vendéglő a „Debreczen" apróhirdetése révén, hozott boldogulást annak, aki eladta és annak, aki átvette az üzletet.

Üzlet mühely raktárhelyiség

446

Egy apróhirdetés közzététele sok esetben elegendő, hogy bérlőt találjon az üzlet, mühelyhelyiség. E rovat erős igénybevétele mutatja, hogy ez a mód a legeredményesebb.

Autó; motor, kerékpár

840

esetben talált vevőt a „Debreczen" apróhirdetéseivel. Aki használt járművet eladni, vagy venni akar, legjobban éléri célját a „Debreczen" apróhirdetése révén.

Hangszer

212

zongora, pianino, cimbalom, hegedű stb. cserélt kedvező áron gazdát egy év alatt a „Debreczen" apróhirdetései révén.

Fentieken kívül még 9 kisebb rovatban több mint 1200 hirdetés jelent meg.

Mindezek a számok azt mutatják, hogy Debrecen és vidéke lakosságának a »Debreczen« apróhirdetési rovata jó szolgálatokat tesz, azt mutatják, hogy az apróhirdetésre költött csekély összeg a »Debreczen«-ben közölt apróhirdetések révén meghozza a kívánt célt és eredményt.

A »Debreczen« csaknem minden házban ott van, mindenki kezében megfordul, apróhirdetéseit tízezren és tízezren kísérik figyelemmel nemcsak Debrecenben, hanem Hajdú és Bihar megyében, sőt távolabbi vidéken is.